

PARI TERAPIAA

Henkilöhahmojen luominen ja
kehittäminen käsikirjoituksessa

Riikka Laitinen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013
Viestinnän koulutusohjelma
Käsikirjoittamisen ja kuvalli-
sen ilmaisun suuntautumis-
vaihtoehto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma
Käsikirjoittamisen ja kuvallisen ilmaisun suuntautumisvaihtoehto

LAITINEN, RIIKKA:

PARI TERAPIAA

Henkilöhahmojen luominen ja kehittäminen käsikirjoituksessa

Opinnäytetyö 102 sivua, josta liitteitä 65 sivua

Toukokuu 2013

Yksi merkittävimmistä käsikirjoituksen osatekijöistä ovat henkilöhahmot. Ilman niitä käsikirjoitusta ei voida saattaa valmiiksi saati edes aloittaa. Tästä syystä käsikirjoittajien on tärkeää omaksua, kuinka hyviä ja toimivia henkilöhahmoja luodaan ja kuinka ne kirjoitusprosessin edetessä kehittyvät. Opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia ja antaa ohjeita siihen, mitä hahmojen luonnissa tulee ottaa huomioon, mitä hyvältä henkilöhahmolta vaaditaan ja kuinka hahmot kehittyvät tarinan mukana.

Hyvällä henkilöhahmolla on yleensä laaja taustatarina, siihen sopiva maailmankatsomus ja luonne, nimi ja ulkoinen olemus sekä halu ja tarve, jotka kuljettavat eteenpäin niin käsikirjoituksen tarinaa, kuin henkilöhahmon omaa kehityskaarta. Lisäksi hahmon tulee olla yleisölle helposti samaistuttava. Mutta yksi hyvä henkilöhahmo ei kuitenkaan vielä riitä. Käsikirjoitus vaatii toimiakseen muitakin hyviä hahmoja ja näiden hahmojen välille toimivia suhteita. Henkilöhahmon tulee myös kehittyä ja käydä läpi muutoksia mitä pidemmälle käsikirjoituksen tarina etenee.

Henkilöhahmon luominen käsikirjoitukseen on asia, johon kirjoittajan kannattaa panostaa ennen varsinaisen kirjoitusprosessin aloittamista. Mitä enemmän käsikirjoittaja tietää luomastaan hahmosta, sitä paremmin hän pystyy ymmärtämään hahmon toimintaa ja tuomaan niin hahmoa kuin tarinaakin paremmin esiin yleisölle.

Asiasanat: henkilöhahmojen luominen, käsikirjoitus, käsikirjoittaminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Media
Scriptwriting and Visual Expression

LAITINEN, RIIKKA:
PARI TERAPIAA
Creating and Developing Characters in a Script

Bachelor's thesis 102 pages, appendices 65 pages
May 2013

Characters are one of the most significant parts of the script. Without them it is virtually impossible to write an entire script. Therefore, it is important for the screenwriters to learn and adopt the ways of creating good and functional characters, and see how the characters grow during the screenwriting process. The purpose of this thesis was to find out and give instructions on what to consider when creating characters, what the requirements for a good character are and how these characters grow with the story.

A good character has a broad background, a world view and temperament to go with it, a name and appearance, a desire and need to drive forward both the story and the character's own arc. The audience must also find it easy to identify with the character. However, the script needs to have more than one good character and the characters must have functional relationships between each other. A good character has to grow and go through changes the further the story goes.

Creating the character is something that the writer really needs to focus on, before the actual screenwriting process. The more the writer knows about the character, the better he or she can understand how the character acts and can bring forward both the character and the story to the audience.

Key words: creating characters, script, screenwriting

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	HENKILÖHAHMON LUOMINEN	6
2.1	Mistä henkilöhaahmon luominen aloitetaan	6
2.1.1	Nimi ja ulkoinen olemus	7
2.1.2	Taustatarina	8
2.1.3	Maailmankatsomus	9
2.1.4	Luonne	11
2.1.5	Henkilöhahmoihin samaistuminen	13
2.1.6	Henkilöhahmon halu ja tarve	15
2.1.7	Eroaako pää- ja sivuhahmojen luominen toisistaan.....	16
2.1.8	Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa	17
2.2	Henkilöhahmojen väliset suhteet	20
2.2.1	Keskenään erilaiset henkilöhaahmot	21
2.2.2	Päähenkilön suhteet muihin hahmoihin	22
2.2.3	Useamman päähenkilön haitat ja hyödyt	23
2.2.4	Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa	25
3	HENKILÖHAHMON KEHITTYMINEN KIRJOITUSPROSESSIN AIKANA	27
3.1	Kirjoitusprosessin edetessä henkilöhaahmot muovautuvat.....	27
3.1.1	Kehittääkö hahmo tarinaa vai tarina hahmoa?	27
3.1.2	Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa	28
3.2	Henkilöhahmon oma draamallinen kehityskaari	29
3.2.1	Pelkurista sankariksi, pohjalta huipulle	30
3.2.2	Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa	32
4	POHDINTA	33
	LÄHTEET	36
	LIITTEET.....	37
	Liite 1. Pari terapiaa -näytelmäkirjoitus	37

1 JOHDANTO

Käsikirjoituksissa, elokuvissa, tv-sarjoissa, teatterissa, kirjoissa, kaikkialla missä kerrotaan tarinoita, on olemassa myös erilaisia henkilöhahmoja. Hahmot ovat olennainen osa tarinankerrontaa, sillä ilman henkilöhahmoja ei olisi tarinoitakaan. Mitä on esimerkiksi kaikkien tuntema satu Punahilkasta ilman pientä tyttöä, isoäitiä, sutta tai metsästäjää? Tai kuka pelastaa maailman, jos James Bondin hahmoa ei ole luotu?

Koska henkilöhahmot ovat tarinankerronnalle elintärkeitä, pitää niiden luomiseen ja kehittämiseenkin paneutua kunnolla. Ei riitä, että ottaa tarinansa päähenkilöksi mielivaltaisesti valitun parikymppisen miehen ilman sen kummempaa miettimistä. Hahmoilla tulee olla oma tarinansa, omat luonteenpiirteet, oma ulkonäkö, nimi, suhteet, paikka, aika ja tarkoitus. Hahmon pitää kehittää tarinaa ja kasvaa sen mukana, jotta kertomus pysyy uskottavana ja mielenkiintoisena.

Henkilöhahmojen luominen voikin olla yksi käsikirjoitusprosessin haastavimmista vaiheista. Hahmojen tulee olla uskottavia, niihin tulee voida samaistua, niiden puolelle pitää voida asettua tai niitä pitää voida vihata. Hahmojen toimintaa pitää voida ymmärtää, jotta katsoja pysyy mukana tarinan juonessa ja tapahtumissa ja jotta hän jaksaa seurata tarinan alusta loppuun asti. Hahmojen tulee siis käyttäytyä kuin oikeassa elämässä, ajatella ja toimia kuin oikean tilanteen edessä oleva oikea ihminen. Jotta käsikirjoittaja pääsee tällaiseen lopputulokseen henkilöhahmojen kehittämisessä, tulee hänen ottaa huomioon monta erilaista asiaa ja lopulta saada synnytettyä paperille elävä ja hengittävä looginen henkilö.

Lopputyössäni esittelen henkilöhahmojen luomista, kehittämistä ja kehittymistä ensimmäisestä ideasta valmiiksi hahmoksi asti käsikirjoituksessani Pari terapiaa. Mitä asioita henkilöhahmon luomisessa tulee ottaa huomioon? Millainen on hyvä ja mielenkiintoinen henkilöhahmo? Kuinka henkilöhahmot elävät ja muovautuvat käsikirjoitusprosessin edetessä?

2 HENKILÖHAHMON LUOMINEN

2.1 Mistä henkilöhahmon luominen aloitetaan

Ei ole olemassa yhtä ja ainoaa oikeaa tapaa aloittaa henkilöhahmon luominen käsikirjoitukseen. Jollain saattaa olla mielessään tarinan muu runko, johon alkaa suunnitella sopivaa hahmoa. Joku toinen taas saattaa pyöritellä ideaa kolarissa vammautuneesta miehestä, joka ottaa tehtäväkseen kostaa kolarin aiheuttajalle. Kolmas on päättänyt, että hänen kirjoittamansa henkilöhahmo kantaa aina mukanaan punaista värikynää ja lähtee kehittämään hahmon taustarinaa sen pohjalta. Neljäs sen sijaan lähtee yksinkertaisesti siitä, että on törmännyt hauskaan nimeen, jonka ympärille alkaa kehittää mehukasta hahmoa.

Kirjoitusprosessin edetessä hahmolle voi joutua luomaan uusia ominaisuuksia, muokkaamaan jo olemassa olevia piirteitä tai jättää jotain suunnittelemaansa kokonaan pois. Hahmojen luomisessa ei välttämättä tarvitse edetä kaavamaisesti vaiheittain, vaan jokainen työvaihe voi tuoda lisää ideoita toisiin työvaiheisiin. Henkilöhahmon ulkoista olemusta miettiessään voi keksiä jonkin olennaisen asian taustatarinaan, joka taas voi vaikuttaa luonteeseen. Hahmolle keksitty ammatti voi antaa idean sopivaan nimeen. Tapoja on monia, mutta jotta henkilöhahmo saataisiin alusta asti sidottua tarinaan mukaan, kannattaa hahmon luominen aloittaa syvällisemmistä piirteistä – niistä, jotka vaikuttavat oleellisesti tarinan syntyyn ja etenemiseen.

Aloittipa henkilöhahmojen luomisen mistä tai miten tahansa, tulisi lopputuloksena olla toimiva, tarinaan ja sen ympäristöön sopiva, uskottava, ymmärrettävä ja tarinaa toiminnallaan ja valinnoillaan eteenpäin vievä henkilöhahmo, jonka käsikirjoittaja itse tuntee läpikotaisin. Jotta tällainen hahmo saataisiin rakennettua, kannattaa käsikirjoittajan pyrkiä luoman kolmiulotteista hahmoa. Jokaisella objektilla on kolme ulottuvuutta: syvyys, korkeus, leveys. Ihmisillä on kolme ulottuvuutta lisää: fysiologisuus, sosiologisuus, psykologisuus. Ilman tietoa näistä kolmesta ulottuvuudesta, emme voi arvioida ihmistä (Egri 1946, 33)¹. (ks. Liite 1)

¹ ”Every object has three dimensions: depth, height, width. Human beings have an additional three dimensions: physiology, sociology, psychology. Without a knowledge of these three dimensions we cannot appraise a human being” (Egri, 1946, 33).

2.1.1 Nimi ja ulkoinen olemus

Henkilöhahmojen nimeämisessä saa käyttää mielikuvitusta, mutta kuitenkin tietyillä rajoituksilla. Nimen keksimiseen kannattaa käyttää aikaa, sillä nimeä on vaikea lähteä muuttamaan siinä vaiheessa, kun käsikirjoituksessa on jo kymmeniä sivuja valmiina. Esimerkiksi käsikirjoittaja ja kirjailija Xander Bennett (2012, 30–31) listaa neljä ominaisuutta parhaille henkilöhahmojen nimille. Hahmonimien tulisi olla muistettavia, muttei outoja; nokkelia, muttei liian nokkelia; ikään sopivia sekä käsikirjoittajalle itselleen merkityksellisiä.

Äkkiä voisi ajatella, ettei henkilöhahmojen nimillä ole kovin suurta merkitystä itse tarinan kannalta. Tarinan tapahtumat eivät muutu, oli päähenkilön nimi Jaakko, Johanna tai Gabriel. Toisaalta se pitääkin paikkansa, mutta Bennettin (2012, 30–31) neljä kohtaa henkilöhahmojen nimeämisen avuksi pitävät paikkansa. Hyvällä henkilöhahmolla pitää olla veroisensa nimi. Jotta katsoja tai lukija muistaisi tarinassa esiintyneen päähenkilön vielä viikonkin päästä, tulisi nimen olla helposti mieleenpainuva. Liian monimutkainen tai pitkä nimi on vaikea muistaa ja se voi jopa antaa hahmolle tahattoman koomisen vaikutelman. Sama vaikutelma saattaa syntyä liian nokkelista nimistä. Esimerkiksi lintutieteilijää ei välttämättä kannata nimetä Sini Tiaiseksi tai puututkijaa Raita Pajuksi. Nimien keksimisessä saa ja kannattakin olla nokkela, mutta katsojaa ja lukijaa ei silti saa aliarvioida.

Hahmon nimeämisessä tulee ottaa huomioon paitsi tietysti hahmon sukupuoli ja kotimaata, myös aika, jolloin hahmo on syntynyt. Esimerkiksi Suomessa 1900-luvun alkupuolella syntynyt tyttö saattaisi olla Maria ja samaan aikaan syntynyt poika Johannes. Samanlaiset hieman vanhahtavat nimet eivät välttämättä sovi 1990-luvulla syntyneille, kun taas vaikkapa Mikael ja Emilia voivat olla paremmat vaihtoehdot (Suosituimmat etunimet vuosikymmenittäin 2013).

Myös henkilön luonne voi vaikuttaa nimeämiseen. Topakalle ja määräilevälle naiselle tuskin mieltii nimeksi Kukka-Maariaa, kun sen sijaan esimerkiksi Riitta herättää sopivia mielikuvia. Hienosteleva nirppanokka on selkeästi Kristiina, vilkas pieni poika puolestaan Vili. Henkilöhahmojen nimeämisessä kannattaa käyttää hyväkseen nimiin yhdistettyjä mielikuvia ja vuosikymmenten aikana listattuja suosituimpia miesten ja naisten nimiä.

Luovan kirjoittamisen opettaja Lajos Egri (1946, 33–34) on jakanut henkilöhahmojen kehittämisen kolmeen osa-alueeseen: fysiologinen, sosiologinen sekä psykologinen. Näistä kolmesta ulottuvuudesta fysiologisuus kuuluu yhteen ulkoisen olemuksen kanssa. Henkilöhahmon fysiologiaan kuuluvat Egrin määritelmien mukaan sukupuoli, ikä, pituus ja paino, hiusten, silmien ja ihon väri, ryhti, ulkonäkö, viat sekä perimä (1946, 36). Kaikki nämä ominaisuudet vaikuttavat paitsi hahmon ulkoiseen olemukseen, myös muihin osa-alueisiin. Esimerkiksi jos hahmon fysiologisiin vikoihin kuuluu amputoitu käsi, vaikuttaa tämä ominaisuus lähes väistämättä hahmon psykologiseen ja sosiologiseen puoleen. Hahmo voi esimerkiksi suhtautua eri tavalla ihmisiin, jotka voivat käyttää molempia käsiään täysin normaalisti. Käden amputaatio on voinut vaikuttaa hahmon luonteeseen niin, että hän on terveitä ihmisiä kohtaan aggressiivinen ja kateellinen muiden terveydestä. Hahmo saattaa olla syrjäytynyt yhteiskunnasta, eikä näin ollen ole käynyt koulujaan loppuun tai on irtisanottu töistä. Henkilöhahmoja luotaessa on kaiken psykologisen ja sosiologisen tiedon lisäksi tärkeää miettiä hahmojen fysiologisia ominaisuuksia. Millainen on hahmon ulkoinen olemus, miltä hän näyttää? Hahmon ulkonäkö vaikuttaa myös psykologiseen ja sosiologiseen puoleen, hahmojen luonteeseen ja maailmankatsomukseen.

2.1.2 Taustatarina

Taustatarina on iso osa henkilöhahmoa. Se määrittelee hahmon olemusta, käyttäytymistä, mielipiteitä, suhtautumista asioihin ja toimintamalleja eri tilanteisiin. Taustatarinalla voi olla jopa vaikutusta hahmojen ulkoiseen olemukseen. Henkilöhahmojen taustoja miettiessään kirjoittajan kannattaa miettiä muun muassa hahmon ikä, ammatti, sukupuoli, mistä ja millaisista oloista hahmo on peräisin, mitä hahmo on kokenut elämässään ennen käsikirjoituksessa käsiteltävää tarinaa. Kaikki nämä asiat luovat pohjan henkilöhahmolle ja määrittelevät, onko hahmo uskottava, voivatko kirjoittaja ja katsoja samais-
tua hahmoon ja toimiiko hahmo loogisesti.

Esimerkiksi taustatarinasta ilmi käyvä henkilön ammatti sekä hänen asuinpaikkansa kertoo jo paljon hahmon käyttämästä kielestä, puhetavasta, mielipiteistä, asenteista ja olemuksesta. Maanviljelijä Pohjanmaalta käyttäytyy ja ajattelee eri tavalla kuin poliisi Helsingistä, 20-vuotias elää erilaista elämää kuin 80- tai 40-vuotias. Rikkaassa perheessä lapsuutensa viettänyt hahmo omaa erilaisen ajatusmaailman kuin köyhässä perheessä

lapsuutensa viettänyt. Paljon vääryyttä menneisyydessään kokenut hahmo eroaa hahmosta, joka on saanut kaiken aina hopealautasella. Lapsensa menettänyt äiti miettii eri asioita katsellessaan läheistä leikkipuistoa, kuin seitsenlapsisen perheen stressaantunut äiti. Samanlaisen taustan omaavat ihmiset voivat ajatella täysin eri tavalla, jos toisella on synnynnäinen sydänvika ja toinen on täysin terve.

Vaikka taustatarinaa ei varsinaisessa käsikirjoituksessa tai valmiissa tuotteessa tuotaisikaan esille kokonaisuudessaan, se vaikuttaa silti hahmon toimintaan merkittävällä tavalla. Kuten käsikirjoituskonsultti ja kouluttaja Linda Seger (1990, 2) toteaa, henkilöhahmojen syvyyttä on verrattu jäävuoreen, sillä yleisö näkee ehkä vain noin kymmenen prosenttia kaikesta, mitä käsikirjoittaja tietää hahmosta. Taustatarinaa laatiessaan kirjoittajalla on siis monia lankoja käsissään ja näistä langoista kutomalla pitäisi saada yhtenäinen, loogisesti toimiva ja uskottava hahmo. Kudoksen jokainen lanka ei välttämättä näy katsojalle asti, mutta kokonaisuus on se, joka merkitsee. Yhdeksänkymmentä prosenttia hahmolle luodusta taustatarinasta ei tarvitse olla käsikirjoituksessa, mutta sen pitäisi olla tiedossa itse käsikirjoittajalla (Seger 1990, 55). Pääasia on, että käsikirjoittaja itse osaa henkilöhahmoista kehittämiensä tietojen pohjalta esittää katsojille ja lukijoille hyvän henkilöhahmon ja tarvittavan määrän taustainformaatiota hahmosta.

2.1.3 Maailmankatsomus

Kun henkilöhahmon taustatarina on luotu, voi sen pohjalta kehittää hahmolle sopivan maailmankatsomuksen. Millainen suhde hahmolla on uskontoon tai politiikkaan? Millainen etiikka ja moraalit hahmolla on? Monessa tapauksessa esimerkiksi hahmon uskonnollisen suuntautumisen miettiminen voi tuntua kaukaiselta ja epäolennaiselta tarinan kannalta, sillä se on vain yksi osa hahmon maailmankatsomusta ja sosiologiaa, mutta sen avulla hahmosta voidaan päätellä monia asioita.

Vaikka hahmon uskonnollinen vakaumus ei kävisikään tarinassa ilmi missään vaiheessa, kannattaa se silti selvittää ainakin itselleen ennen kirjoitusprosessia. Sen avulla nimittäin voi helposti päätellä, mitä henkilöhahmo pitää oikeana ja vääränä, mitä asioita hän puolustaa tai vastustaa. Esimerkiksi tavallinen evankelisluterilainen kristitty omaa erilaisen maailmankatsomuksen kuin hindu, juutalainen eroaa buddhalaisesta, muslimi katolilaisesta, ateisti kiihkouskavaisesta ja niin edelleen.

Jos esimerkiksi henkilöahmo on juutalainen, häneen varmasti jollain tasolla vaikuttaa kyseisen uskontokunnan synkkä menneisyys vainoineen ja keskitysleireineen. Hänelle saattaa olla tärkeää vaalia uskontoaan ja perinteitään, hän saattaa etsiä itselleen juutalaista puolisoa eikä kelpuuta muita, hän saattaa ajaa intohimoisesti tasa-arvon asiaa ja vastustaa rasismia, toisaalta hän saattaa piilotella juuriaan, koska ei halua herättää ihmisissä tietynlaisia mielikuvia itsestään ja sukunsa menneisyydestä. Tai vaihtoehtoisesti jos henkilöahmo on ateisti, ei uskonto vaikuta juuri millään tavalla hänen toimiinsa, vaan hänen mielipiteensä, etiikkansa ja toimintansa pohjautuvat muihin arvoihin.

Lajos Egrin (1946, 33–34) mainitsemista kolmesta ulottuvuudesta sosiologia vastaa edellä kuvattua maailmankatsomusta. Sosiologiaan kuuluvia ominaisuuksia ovat Egrin luettelossa yhteiskuntaluokka, ammatti, koulutus, kotielämä, uskonto, rotu ja kansalaisuus, paikka yhteiskunnassa, poliittinen kanta sekä viihdykkeet ja harrastukset (1946, 36–37). Henkilöahmon sosiologinen puoli on kuitenkin yhteydessä toisiin osa-alueisiin henkilöahmojen kolmesta ulottuvuudesta. Jos hahmolla on esimerkiksi takanaan 20 vuotta opiskelua maineikkaissa ja arvostetuissa kouluissa ja hän on saanut huippuarvosanoja, niin mitä todennäköisimmin hahmo on myös luonteeltaan kunnianhimoinen ja älykäs. Henkilöahmon sosiologiset ominaisuudet voivatkin määritellä hahmon psykologisen puolen hyvin tarkkaan. Mutta toisaalta kuitenkin esimerkiksi hahmon koulutautuneisuus ei juuri vaikuta hahmon fysiologiseen puoleen. Henkilöahmo ei ole sen pidempi tai lyhyempi, mitä enemmän hän on käynyt kouluja. Hänen silmienvärensä ei muutu koulutusasteen kasvaessa. Kuitenkin esimerkiksi ulkonäköön koulutautuneisuus voi vaikuttaa, sillä todennäköisesti hyvin koulutettu hahmo pitää myös ulkonäöstään huolta ja pukeutuu hyvin.

Henkilöahmojen maailmankatsomukseen vaikuttavat olennaisesti myös ulkoinen olemus ja hahmon tausta. Henkilöahmon sosiologiseen puoleen vaikuttavat niin fysiologinen, kuin psykologinenkin puoli. Lyhyt ihminen arvostaa erilaisia asioita kuin pitkä ihminen, köyhissä oloissa kasvanut arvostaa eri asioita kuin rikkaasta perheestä kotoisin oleva. Kaunis on tottunut saamaan kaiken helpolla, kun taas rumempi on joutunut tekemään töitä saavuttaakseen jotain. Terve ihminen katsoo maailmaa erilaisin silmin kuin kertaalleen syövän sairastanut ja siitä parantunut ihminen.

2.1.4 Luonne

Henkilöhahmojen taustatarina ja maailmankatsomus vaikuttavat suoraan hahmojen luonteeseen. Edelleen tulisi pitää mielessään, että hahmojen pitää olla uskottavia, niiden pitäisi käyttäytyä luonteelleen uskollisesti. Jos esimerkiksi hahmo on 30-vuotias nainen Pohjois-Savosta, pankkivirkailija, joka on aikaisemmin joutunut tekemisiin pankkiryöstäjän kanssa, tulisi hänen luonteessaan olla ominaisuuksia, jotka tukevat taustatarinaa. Kyseinen hahmo voisi olla luonteeltaan tarkka ja asiallinen ammattinsa vuoksi, tavallisiin asioihin keskittyvä, maanläheinen ja jalat maassa oleva kotipaikkansa vuoksi, arka ja pelokas kokemansa vuoksi.

Hahmo ei kuitenkaan saisi olla ennalta arvattava, jotta katsojan mielenkiinto säilyisi läpi koko tarinan. Hahmon todellinen luonne paljastuu vasta paineen alla. Näytelmäkirjailija ja dramaturgi Kirsi Porkka (Salminen & Snicker 2012, 57) kokee jännittäviksi ne hetket, joina henkilöhahmo viedään omalle sisäiselle rajalleen ja kun hahmo ylittää oman rajansa. Kirjoittajan tulee tutkia hahmojaan ja asettaa heitä tilanteisiin, joissa he ovat paineen alla, joista on lähes mahdoton selviytyä hahmon normaaleilla toimintamalleilla. Hahmolle täytyy löytyä raja, jossa hänestä paljastuu jotakin uutta, ominaisuus joka saa hahmon selviämään mahdottomastakin tilanteesta. Lajos Egri (1946, 83) toteaa, ettei ole olemassa henkilöhahmoa, joka ei vastustelisi oikeissa olosuhteissa. Käsikirjoittajan täytyy siis asettaa hahmo sellaiseen tilanteeseen, jossa hahmon on pakko taistella vastaan ja näyttää todellinen luonteensa.

Asettamalla henkilöhahmo itselleen vieraaseen ja kriittiseen tilanteeseen saadaan hahmosta esille uusia puolia ja voidaan luoda paradoksi, joka sotii hahmon tavallista luonnetta ja käyttäytymistä vastaan. Paradoksin avulla henkilöhahmolle saadaan syvyyttä, hahmosta tulee kiinnostavampi ja yksilöllisempi (Seger 1990, 32). Esimerkiksi edellä kuvattu pankkivirkailija todennäköisesti menisi tiskin taakse piiloon uuden pankkiryöstön sattuessa. Hahmo olisi uskollinen omalle luonteelleen, eikä veisi tarinaa eteenpäin. Mutta riittävästi pankkiryöstäjien uhkailua kuunneltuaan virkailijan mitta tuleekin täyteen ja tämä päättää selättää ryöstäjät. Luonteen paradoksi tuo nyt hahmolle paljon enemmän syvyyttä ja persoonallisuutta ja tarina saa uuden mielenkiintoisen käänteen.

Henkilöhahmojen luonteeseen on mahdollista saada yksilöllisiä ja persoonallisia piirteitä monella eri tavalla. Käsikirjoittaja voi esimerkiksi hahmoa luodessaan niin sanotusti

roolittaa hahmonsa, eli kuvitella kirjoittaessaan jonkin haluamansa näyttelijän esittämää hahmoa (Hauge 1991, 52). Näin henkilöahmolle saadaan luotua lisää eläväisempiä, inhimillisempiä ja persoonallisempia luonteenpiirteitä ja toimintatapoja. Toisaalta kuitenkin roolittamisessa on se vaara, että käsikirjoittaja tekee henkilöahmosta liian rajatun ja ainoastaan tietylle näyttelijälle räätälöidyn osan. Vaikka kirjoittaja roolittaisi hahmonsa mielessään, tulisi varsinaiseen käsikirjoitukseen kuitenkin saada hahmoja, joita mahdollisimman monet näyttelijät voivat esittää.

Henkilöahmon luonne on osa psykologisuutta, yhtä Lajos Egrin (1946, 33–34) mainitsemista henkilöahmon kolmesta ulottuvuudesta. Psykologisuus pitää Egrin mukaan sisällään hahmon sukupuolielämän ja moraalin, henkilökohtaisen päämäärän, turhautumiset ja pettymykset, luonteenlaadun, asenteen elämää kohtaan, kompleksit (esim. pakkomielteet, maniat, fobiat), sen, onko hahmo ekstrovertti, introvertti vai ambivertti, taidot, piirteet (esim. mielikuvitus, päätöksenteko, henkinen tasapaino) ja älykkyyden (1946, 37). Henkilöahmon psykologisen ulottuvuuden muodostumiseen vaikuttavat hyvin vahvasti, kaksi muuta ulottuvuutta; fysiologinen ja sosiologinen. Jonkin ulkoisen vian omaava ihminen on luonteeltaan erilainen, kuin niin sanottu normaali ihminen. Korkean koulutustason edustaja on luonteeltaan erilainen kuin juuri ja juuri peruskoulusta selvinnyt. Toisaalta myös psykologiset ominaisuudet voivat vaikuttaa henkilöahmon muihin kahteen ulottuvuuteen. Esimerkiksi luonteeltaan introvertti, sisäänpäin kääntynyt ihminen ei sosiologiselta kannalta katsottuna ole kovin sosiaalinen ja jää näin helposti syrjään tuttavapiirissään ja yhteiskunnassa. Fysiologisesti ajateltuna introvertti luonne voisi aiheuttaa sen, ettei hahmon ulkoinen olemus ole kovin huoliteltu ja hän ei esimerkiksi pukeutumisellaan erotu juuri muista ihmisistä.

Kuten maailmankatsomukseen, myös henkilöahmojen luonteeseen vaikuttaa ulkoinen olemus. Jos hahmo on esimerkiksi lyhyt, hän on todennäköisesti joutunut kohtaamaan paljon vastoinkäymisiä, ja on siksi paljon sisukkaampi, päättäväisempi ja itsenäisempi kuin muut. Rikas ihminen on tottunut erikoiskohteluun ja on siksi muita kohtaan tyykeä, ylimielinen ja katsoo olevansa parempi kuin muut.

2.1.5 Henkilöhahmoihin samaistuminen

Koska näytelmiä, elokuvia, tv-sarjoja, kirjoja ja muita tarinoita tehdään pääasiassa yleisölle ja lukijoille, on tärkeää, että tarinaan ja sen henkilöihin voi samaistua. Helposti samaistuttavat hahmot säilyttävät katsojien mielenkiinnon, saavat heidät eläytymään syvemmin kerrottavaan tarinaan ja auttavat katsojia ymmärtämään tarinan tapahtumia ja tilanteita paremmin. Kun henkilöhahmo on samaistuttava, tekee katsojien mieli seurata tarinan kulkua tarkasti ja antaumuksella ja jännittää loppuun asti, kuinka henkilöhahmolle käy. Voittaako tuo minun kaltaiseni hahmo vaikeutensa? Voinko minäkin siis voittaa omat vaikeuteni?

Jotta henkilöhahmoihin voisi samaistua, niiden tulisi olla inhimillisiä, helposti lähestyttäviä ja ymmärrettäviä. Samaistumisella ei tietenkään tarkoiteta, että hahmojen tulisi olla kaikkien katsojien kanssa täysin samanlaisia, vaan katsojien tulisi löytää hahmoista ja niiden toimista tuttuja piirteitä ja yhteyksiä omaan elämäänsä. Samaistuttavan hahmon kautta yleisö pystyy elämään elokuvan maailmassa ja käymään läpi samoja tunteita kuin hahmokin. Käsikirjoituskonsultti Michael Hauge (1991, 44–48) on laatinut yhdeksän kohdan listan, kuinka käsikirjoittaja pystyy luomaan henkilöhahmoistaan ja erityisesti tarinan päähenkilöstä helposti samaistuttavia.

Yleisimmin käytetty ja kaikista tehokkain keino tehdä henkilöhahmoista samaistuttavia on, jos käsikirjoittaja saa katsojan tuntemaan sympatiaa hahmoa kohtaan. Mitä aikaisemmin hahmon puolesta alkaa tuntea sympatiaa, sitä tehokkaampaa ja vahvempaa yleisön samaistuminen hahmoihin on (Hauge 1991, 45). Jotta katsoja saadaan tuntemaan sympatiaa, voi hahmon sijoittaa jonkinlaiseen vaaraan, jolloin katsoja alkaa jännittää hahmon ja tämän selviytymisen puolesta. Henkilöhahmosta kannattaa tehdä myös helposti pidettävä. Hauska, hyvä ja ammattitaitoinen henkilöhahmo saa takuuvarmasti yleisön puolelleen ja samaistumaan itseensä, toisin kuin esimerkiksi tosikko, muista piittaamaton ja toisten osaamisen siivellä ratsastava hahmo.

Henkilöhahmoihin samaistuminen tulisi tapahtua mahdollisimman aikaisessa vaiheessa tarinaa. Siksi myös samaistumisen kohde, yleensä tarinan sankari, tulisi esitellä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa (Hauge 1991, 46). Toisaalta kuitenkin tulisi olla itsestään selvää, että tarinan sankari ja pääasiallisen samaistumisen kohde esitellään katsojille ja

lukijoille niin aikaisin kuin mahdollista. Muuten kyseinen henkilöahmo ei ole tarinan päähenkilö, vaan kuka tahansa toissijainen hahmo.

Samaistumista voidaan edistää myös sillä, että käsikirjoittaja laittaa hahmon käyttämään omia voimiaan, esimerkiksi voimia vaikuttaa toisiin ihmisiin, voimia tarttua toimeen ilman epäröintiä tai voimia ilmaista tunteitaan välittämättä muiden mielipiteistä. Jotta henkilöahmo pysyisi edelleen samaistuttavana, pitää kuitenkin olla tarkkana kuinka paljon ja millä tyylillä hahmo ilmaisee omia voimiaan. Liian ärhäkällä ja henkisesti voimakas hahmo voi helposti muodostua luotaantyöntäväksi ja vastenmieliseksi, eikä yleisö enää samaistu hahmoon.

Samaistumista helpottaa myös tuttu ympäristö, jossa päähenkilö toimii (Hauge 1991, 47). Tutulla ympäristöllä voidaan tarkoittaa esimerkiksi tuttua, mieluiten parhaillaan elettyä aikakautta, tunnistettavaa ja helposti ymmärrettävää työpaikkaa sekä perhettä. Esimerkiksi tämän päivän suomalaisten katsojien on helpompi samaistua 2010-luvun Suomesta kertovien tarinoiden päähenkilöihin, kuin 1200-luvun keskiaikaisiin saksalaisiin luostarimunkkeihin tai tulevaisuudessa 3850-luvulla avaruusolentojen keskuudessa eläviin amerikkalaisiin. Kuitenkin voi olla mahdollista samaistua myös edellä mainittujen esimerkkien hahmoihin, jos jokin muu samaistumisen edellytys täyttyy (esim. hahmo on sympaattinen, hauska ja hyvä ihminen).

Myös tavallisesta elämästä tutut heikkoudet ja viat saavat katsojat samaistumaan tarinan sankariin (Hauge 1991, 48). Tällaisia heikkouksia voivat olla esimerkiksi tietty nolous ja epä mukavuus sosiaalisissa tilanteissa, erityisesti vastakkaisen sukupuolen kanssa. Melko varmasti jokainen katsoja voi jollain tasolla samaistua elokuvan sankariin, joka on normaalisti erittäin supliikki ja sosiaalinen hahmo, mutta vastakkaisen sukupuolen seurassa hän muuttuu hermostuneeksi ja nolostelevaksi änkyttäjäksi.

Paitsi tarinoiden tavallisiin sankareihin, myös supersankareihin on mahdollista samaistua. Ajatus siitä, että tavallinen katsoja tai lukija voisi samaistua supersankarin henkilöahmoon, voi kuulostaa aluksi lähes mahdottomalta. Samaistuminen tapahtuukin enemmän mielikuvituksen tasolla, sillä yleisö haluaa kuvitella olevansa itse tekemässä samoja urotöitä, kuin tarinan sankari (Hauge 1991, 48). Samaistuttavista henkilöahmoista hyvä esimerkki on Sam Raimin ohjaaman Hämähäkkimiehen (2002) samanniminen päähenkilö, joka kiipeilee pilvenpiirtäjien seinillä ja lentelee seittien varassa pai-

kasta toiseen jahdaten rikollisia. Katsojien samaistuminen tähän puoleen hahmosta tapahtuu juuri mielikuvituksen puolella, kun tavallinen ihminen kuvittelee olevansa itse Hämähäkkimiehen trikoissa palauttamassa järjestystä kaupunkiin. Mutta kun hahmoa katsoo tarkemmin, löytyy siitä myös inhimillisiä ja helpommin samaistuttavia piirteitä. Hämähäkkimies, oikealta nimeltään Peter Parker, on tavallinen nuori mies, jolla on kuitenkin ongelmia rakkauselämässä, kuten niin monella meistä. Hän on kömpelö, epäonninen, hieman ulkopuolinen omassa yhteisössään, aivan kuten monet muutkin.

Hahmoon samaistumista voidaan tehostaa myös niin, että annetaan hahmon toimia niin sanotusti yleisön silminä (Hauge 1991, 48). Tällaista samaistumisen keinoa voidaan käyttää esimerkiksi tarinoissa, joissa on kyseessä jokin selvitettävä mysteeri, kuten esimerkiksi salapoliisitarinoissa tai agenttiseikkailuissa. Jotta henkilöhahmo toimisi yleisön silminä, tulee katsojien saada tietoa ratkaistavasta mysteeristä ainoastaan kyseisen hahmon kautta. Hahmolle uusi tieto on yleisöllekin uutta ja päinvastoin.

2.1.6 Henkilöhahmon halu ja tarve

Käsikirjoituksen henkilöhahmoihin ja tarinaan vaikuttavat suuresti henkilöhahmon halu ja tarve. Halulla tarkoitetaan asiaa, jonka henkilöhahmo haluaa saavuttaa ja jota hahmo tavoittelee koko tarinan ajan. Tarve puolestaan on jotakin, mitä hahmo syvällä sisimmässään tahtoo saavuttaa joko tietoisesti tai tiedostamatta. Tarve voi olla esimerkiksi jokin tavoite: vanha nainen haluaa alkaa kouluttaa nuorta suojattiaan kauneuskilpailuja varten, mutta sisimmässään nainen tietää, että hän haluaa oikeasti päästä vielä kokemaan oman unelmansa. Tarve voi olla myös jokin ominaisuus, joka hahmon tulee saavuttaa saadakseen haluamansa: hahmo haluaa saada rakastamansa naisen itselleen, mutta hänen tarvitsee ensin kehittyä kiltimmäksi ja rakastettavammaksi. Oli hahmon tarve mikä hyvänsä, se voi vaihtoehtoisesti olla myös ristiriidassa hahmon halun kanssa, jolloin hahmon täytyy tehdä elokuvan huippukohdassa valinta tarpeen ja halun välillä. Käsikirjoittaja Douglas J. Eboch määrittelee blogissaan, että päähenkilön halu on se, joka kuljettaa tarinaa eteenpäin ja tarve kuljettaa hahmon kehityskaarta (Eboch, *Character Want and Need* 2009).

Tarinan päähenkilön halu kuljettaa juonta koko ajan eteenpäin. Hahmon halusta saavuttaa tavoittelemansa muodostuukin itse tarina, kaikki teot ja toiminta, jotka ovat käsikir-

joituksessa. Kun henkilöhaahmon halu on käsikirjoittajalle selvillä, hän voi yhdistää mukaan haahmon tarpeen, miten haahmon tulee tarinan aikana muuttua saavuttaakseen haluamansa. Esimerkiksi Rob Reinerin ohjaamassa elokuvassa *Stand By Me* (1986) tarinan päähenkilö Gordie haluaa saada huomiota ja tunnustusta veljensä kuoleman jälkeen niin vanhemmiltaan kuin muultakin naapurustolta. Tarinan aikana kuitenkin käy ilmi, että hänen tarvitsee ensin itse tunnistaa ja tunnustaa kykynsä, ennen kuin hän voi saada haluamansa.

Henkilöhaahmon halu ja tarve kuljettavatkin rinnakkain kahta tarinaa. Halu ajaa eteenpäin toiminnallista tarinaa, jonka katsojat näkevät silmiensä edessä. Tarve puolestaan on tarina, joka kehittyy pääasiassa haahmon itsensä sisällä, mutta joka käsikirjoittajan tulee saada kirjoitettua paperille (Eboch, *Character Want and Need* 2009). Molemmat ominaisuudet vaikuttavat henkilöhaahmon kehittämiseen, mutta erityisesti tarve määrittää sen, millainen henkilöhaahmon tulee olla tarinan alussa ja lopussa, ja millainen kehityskaari haahmon täytyy kulkea saavuttaakseen haluamansa.

2.1.7 Eroaako pää- ja sivuhaahmojen luominen toisistaan

Käsikirjoituksen päähaahmojen, oli niitä kuinka monta tahansa, tulisi olla tarkkaan suunniteltuja. Kirjoittajan tulisi olla perillä päähenkilöiden taustasta, minkälaisista oloista he ovat kotoisin, missä he työskentelevät, minkä näköisiä ja ikäisiä he ovat, mitä he ajattelevat. Vaikka kaikki päähenkilöön liittyvä tieto ei kävisikään ilmi itse tarinassa, se on hyvä olla olemassa, sillä sen perusteella kirjoittajan on helpompi selvittää itselleen, millainen henkilöhaahmo tarkalleen ottaen on.

Sivuhaahmoja luodessa ei kuitenkaan tarvitse välttämättä olla näin perusteellinen. Luonnollisesti tietenkin kannattaa panostaa jokaiseen käsikirjoitukseen luotavaan haahmoon, oli se sitten isossa tai pienessä roolissa. Jokaisella henkilöhaahmolla on oma tarkoituksensa tarinassa, joillain isompi ja joillain pienempi. Sivuhaahmoista ei saa antaa muodostua kaksiulotteisia pahvikuvia tarkkaan mietittyjen ja muovattujen päähenkilöiden taustalle. Silti sivuhaahmojen kanssa voi tilanteesta riippuen olla suurpiirteisempi kuin päähaahmoja luodessa.

Mitä suuremmassa roolissa henkilöhahmo on käsikirjoituksessa, sitä enemmän siihen tulisi panostaa. Mitä vähemmän hahmo on mukana tarinan tapahtumissa, sitä vähemmän hahmoa näkyy lopullisessa teoksessa. Koska sivuhahmot ovat päähahmoja vähemmän esillä ja näkyvillä, ei heidän ajatusmaailmansa tai taustatarinansa ehdi välittyä katsojalle yhtä hyvin kuin päähahmojen. Sivuhahmoista voi siis tehdä kaksiulotteisempia ja yksinkertaisempia henkilöhahmoja kuin päähenkilöistä.

Kuitenkaan sivuhahmoja ei Xander Bennettin (2012, 86) mukaan kannata yksinkertaistaa liikaa, muuten hahmoista tulee helposti stereotyyppisiä, eivätkä ne enää ole oikeiden ihmisten kaltaisia. Kuten oikeilla ihmisillä, myös sivuhahmoilla tulisi olla erilaisia kerroksia. Toisaalta Bennett (2012, 87) jatkaa, ettei sivuhahmoille silti tarvitse laatia taustatarinaa ja kehityskaarta aivan siinä mitassa kuin päähahmoille, vaan riittää kun sivuhahmot tuntuvat siltä kuin heilläkin olisi oma pieni tarinansa kerrottavana.

Sivuhahmoilla tulee olla jokin tehtävä käsikirjoituksessa, muuten niitä ei kannata edes luoda viemään tilaa varsinaisilta hahmoilta ja tapahtumilta. Vaikka sivuhahmot voivatkin olla yksinkertaisempia kuin päähahmot, eivät ne silti saa olla täysin olemattomia tai tyhjänpäiväisiä. Sivuhahmojen avulla voidaan tarvittaessa tuoda tarinaan esimerkiksi lisää kaivattua komiikkaa (vanhuudenhöperö naapurin pappa, joka ei aina muista laittaa housuja jalkaan hakiessaan aamupostia) tai valottaa päähenkilöiden taustoja (sankaria lapsena piinannut ala-asteen opettaja).

2.1.8 Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa

Kesäteatterinäytelmän käsikirjoitukseni Pari terapiaa sijoittuu pariterapialeirille ja seuraa kolmen eri pariskunnan ja leirin terapeutin tilanteita ja edesottamuksia leirin aikana. Koska näytelmässä on seitsemän henkilöhahmoa, on tärkeää, että hahmot ovat toimivia. Kun aloitin käsikirjoitusprosessin, laadin jokaiselle seitsemälle henkilöhahmolle omat taustatarinansa. Osa hahmoista piirtyi paperille melko helposti, sillä mielessäni oli tietynlainen kuva hahmoista, joita halusin tarinassa käyttää. Osa hahmoista jouduin kuitenkin miettimään kauemmin, jotta saisin heille uskottavat syyt toimia kuten he käsikirjoituksessa toimivat. Paitsi henkilöille itselleen, katsoin parhaaksi laatia pienet taustatarinat myös jokaiselle pariskunnalle: missä ja miten he tapasivat, kauanko ovat olleet yhdessä, miksi he ovat päätyneet pariterapialeirille.

Koko kirjoitusprosessin ajan pidin kuitenkin kaikkien hahmojen taustatarinaa itselleni avoimena, jotta voisin palata tarvittaessa takaisin ja muuttaa, poistaa tai lisätä asioita ja ominaisuuksia heidän taustaansa. Esimerkiksi alkuperäisten suunnitelmien mukaan Meri-Tuulin hahmo oli hieroja ja Artturi puolestaan puutarhasuunnittelija, mutta lopulta tarinan kannalta oli parempi vaihtaa ammatit toisin päin.

Henkilöhahmojen nimillä halusin vahvistaa tietynlaista käsitystä ja mielikuvaa hahmoista. Esimerkiksi topakalle ja määräilevälle naiselle, Tarjalle, en missään vaiheessa ajatellut mitään uudenaikaista, hempeää tai monimutkaista nimeä. Alusta asti oli selvää, että nimen täytyy olla kova ja konsonanttipitoinen. Meri-Tuuli sen sijaan oli täysi vastakohta. Koska hahmon piti olla alkujaan hieroja ja muutenkin tyyliään luonnonläheinen, halusin nimen kuvastavan hahmoa. Jaanan kohdalla ei mielessäni ollut erityisiä luonteeseen liittyviä valintaperusteita, sillä kiinnitin huomiota enemmän siihen, mikä voisi sopia keski-ikäiselle naiselle, joka on kotoisin hyvistä oloista. Miesten nimissä linja oli jokseenkin samanlainen. Matias sai ikänsä puolesta hieman vanhahtavan nimen, Matti on riittävän tavallinen, mutta kuitenkin kunnioitusta herättävä nimi sekatavarakaupan johtajalle. Artturin nimen löytämisessä kesti kuitenkin hieman kauemmin, sillä en halunnut käyttää ensimmäisenä mieleen tulleita helpoimpia vaihtoehtoja. Kuitenkin piti pitää mielessä, että kyseessä on suomalainen 70-80-lukujen vaihteessa syntynyt mies. Tuohon aikaan vallalla olivat niin sanotut uusvanhat nimet, jotka olivat nuorekkaita, mutta samalla juonsivat juurensa vanhasta nimiperinteestä.

Hahmojen ulkoista fysiologista olemusta en tuonut kovin vahvasti esille, sillä en kokenut sen vaikuttavan niin suuresti itse tarinaan ja halusin antaa käsikirjoituksen lukijoille mahdollisuuden muokata itse mielessään haluamansa mielikuvat hahmojen ulkoisesta olemuksesta. Joidenkin hahmojen kohdalla kuitenkin katsoin aiheelliseksi tuoda fysiologiaa hieman enemmän esille. Esimerkiksi Artturista halusin antaa selkeästi hyväkuntoisen ja huolitellun kuvan, jotta hän olisi vastakohta hieman nuhruiselle ja huonokuntoisemmalle Matiakselle ja näin ollen paljon mielekkäämpi ihastuksen kohde Tarjalle.

Hahmojen maailmankatsomukseen ja henkilöiden sosiologiaan en kiinnittänyt niin paljon erityishuomiota etukäteen, vaan annoin sen muovautua muiden ominaisuuksien ja dialogin lomassa. Kuusi pääosassa olevaa henkilöahmoa ovat kaikki suomalaisia, valtauskontoon kuuluvia, mutta eivät kuitenkaan uskovaisia. He ovat kotoisin samalta paikkakunnalta tai sen lähialueelta. Näin ollen peruslähtökohdat ovat kaikilla hahmoilla

jokseenkin samat. Ajatuksellisia eroja syntyy ehkä eniten sukupuolten ja ikäryhmien välille. Esimerkiksi 30-vuotias Artturi haluaa saada tyttöystävänsä kihlattua ja perustaa tämän kanssa perheen, mikä on ollut viime aikoina yleinen suuntaus nyky-yhteiskunnassa. Sen sijaan 50-vuotias Matti pettää vaimoaan nuoremman naisen kanssa, eikä halua tunnustaa sitä, koska hän pitää toimintaansa jollain tapaa osoituksena miehiisyydestään, eikä katso tekojensa kuuluvan kenellekään muulle.

Luonteensa puolesta pyrin luomaan kaikista seitsemästä hahmosta keskenään erilaisia. Tähtäsin erityisesti siihen, että pariskuntien sisäiset kontrastit olisivat melko suuria. Muun muassa tästä syystä Tarja on määräilevä ja haukkuu miehensä Matiaksen maan rakoon. Matias puolestaan on Tarjan täysi vastakohta, hiljainen, sopuisa ja rauhallinen. Luonteiden vastakohtia löytyy myös Meri-Tuulin ja Artturin parisuhteesta. Perhekeskeinen Artturi on lempeä, rakastava ja hyvin innokas, kun Meri-Tuuli puolestaan on pidättyväisempi ja passiivisempi. Mahdollisimman suurilla pariskuntien sisäisillä luonteiden vastakkainasetteluilla sain käsikirjoitukseen lisää draamaa ja konflikteja, mikä puolestaan takaa tarinankulun etenemisen.

Eniten seitsemän henkilöhahmon joukosta eroaa leirin parisuhdeterapeutti Miguel. Espanjalaistaustaisena hänellä on selkeästi erilainen kulttuuriperimä, ajatusmaailma ja kommunikointityyli kuin käsikirjoituksen muilla, huomattavasti suomalaisemmilla henkilöhahmoilla. Vaikka suomea murtaen puhuva, perinteisen espanjalaisen temperamentin omaava Miguel vaikuttaakin kovin stereotyyppiseltä, antaa kyseinen henkilöhahmo käsikirjoitukseen lisää huumoria ja energisiä tuulahduksia harmaamman suomalaisuuden keskelle. Tällainen hieman stereotyyppisempi hahmo on myös melko yleinen kesäteatterinäytelmissä, joissa yleensäkin hahmot ovat huomattavasti karrikoidumpia kuin tavallisessa teatterissa, saati elokuvassa tai televisiossa. Toisaalta olisin voinut tehdä terapeutistakin suomalaisen, mutta halusin tuoda käsikirjoitukseen yhden täysin muista poikkeavan hahmon. Halusin luoda terapeutista puheliaan, avoimen ja muista erottuvan hahmon, jonka tulkinnessa mahdolliset näyttelijät saisivat irrotella vapaasti, joten suljin kokonaan pois suomalaisen terapeutin mahdollisuuden.

Näytelmän käsikirjoittajana minun on helppo samaistua jokaiseen luomaani henkilöhahmoon iästä, sukupuolesta, luonteesta ja taustasta riippumatta. Kirjoitusprosessin edetessä huomasin, että löydän jokaisesta hahmosta yhteneviä piirteitä itseni kanssa. Koska aluksi yhteisiä piirteitä oli vain yhden tai kahden hahmon kanssa, koin joidenkin hah-

mojen kohdalla vaikeaksi päästä niin sanotusti kyseisten hahmojen pään sisään. Kun aloin kirjoittaessani samaistua kaikkiin henkilöhahmoihin, huomasin ymmärtäväni paremmin myös heidän ajatusmaailmaansa. Toisaalta minun on kuitenkin vaikea arvioida, ovatko hahmot katsojien mielestä samaistuttavia, koska minulla käsikirjoittajan ja hahmojen luojana on jo valmiiksi vahva samaistumissuhde jokaisen hahmon kanssa. Jos lukisin käsikirjoitusta ulkopuolisen silmin, samaistuisin varmasti joihinkin hahmoihin. Jotkin hahmoista saavat sympatiani puolelleen, joku on muuten vain helposti pidettävä, hahmot ovat itselleni tutussa ympäristössä luonnon keskellä ja hahmoilta löytyy tuttuja vikoja ja heikkouksia.

Päähenkilöiden halut ja tarpeet tulevat vaihtelevasti esille käsikirjoituksessa. Jokaiselle henkilöhahmolle on helppo nimetä halu, ulkoista tarinaa eteenpäin kuljettava motivaatio. Artturi haluaa kihlautua Meri-Tuulin kanssa, joka puolestaan haluaisi vain olla sellaisen ihmisen kanssa, kenen kanssa ei tarvitsisi miettiä huomista. Tarja haluaa saada Artturin itselleen, Matias sen sijaan haluaa saada inhimillisempää kohtelua osakseen. Jaana haluaa saada selville onko hän todella vain kuvitellut miehensä syrjähyypyn, kun taas Matti haluaa vain seksiä. Miguel haluaa auttaa pariskuntia selvittämään ongelman. Henkilöhahmojen tarpeet ovat kuitenkin enemmän pinnana alla, sillä halusin keskittyä käsikirjoituksessa enemmän selkeästi nähtävillä oleviin tapahtumiin ja tavoitteisiin.

Koska kyseessä on nimenomaan kesäteatterikäsikirjoitus, halusin pitää kerronnan selkeänä ja helposti hahmotettavana, jolloin katsojien ei tarvitse näkyvän toiminnan lisäksi seurata jokaisen hahmon päänsisäisiä tapahtumia ja tarpeiden tavoittelua. Toisaalta jokaisessa käsikirjoituksessa ei muutenkaan tuoda hahmojen tarpeita ja sisäistä motivaatiota yhtä selkeästi esille kuin haluja, ellei tarvetta ole oleellisesti sidottu yhteen halun kanssa. Mutta esimerkiksi Matiaksen, joka haluaa parempaa kohtelua, tarvitsee saada äänensä kuuluviin ja uskaltaa vastustaa vaimoaan, jotta hän voisi saada haluamansa. Toinen näkyvämpi esimerkki on Tarja, joka haluaa saada entisen heilansa Artturin takaisin, mutta hänen tarpeensa olisi kuitenkin lopettaa menneisyydessä eläminen ja keskittyä nykyiseen mieheensä Matiakseen. Oman tarpeensa Tarja tiedostaa kuitenkin vasta silloin, kun hän olisi saamassa Artturin itselleen ja päättääkin palata oman miehensä luo.

2.2 Henkilöhahmojen väliset suhteet

Harvan käsikirjoituksen saa toimimaan ainoastaan yhdellä hahmolla. Jotta saataisiin aikaan draaman kaari ja sen kannalta elintärkeä konflikti, täytyy käsikirjoituksessa olla enemmän kuin yksi henkilöhahmo. Koska henkilöhahmoja tarvitaan useampia, on tärkeää määrittää jokaisen hahmon keskinäiset suhteet. Mitä tarinan sankari ajattelee apuristaan? Miten sankari tulee toimeen ihastuksensa kanssa? Mikä saa aikaan protagonistin ja antagonistin välisen jännitteen ja taistelun?

Jotta tarina olisi mielenkiintoinen ja kulkisi eteenpäin, tulee käsikirjoitukseen luoda henkilöhahmoja, joiden välisiin suhteisiin syntyy mahdollisimman paljon kitkaa ja draamaa. Linda Segerin (1990, 92) mukaan tämä onnistuu parhaiten, jos hahmoilla on jotakin yhteistä, joka paitsi tuo heidät yhteen, myös pitää heidät yhdessä ja luo tiettyä vetovoimaa hahmojen välille. Hahmojen välillä tulee Segerin (1990, 92) mukaan olla myös konflikti, joka meinaa erottaa hahmot toisistaan ja näin tarjoaa paljon draamaa tarinaan. Tällainen hahmojen välinen jännite saadaan aikaiseksi antamalla yksittäisille hahmoille ominaisuuksia, jotka ovat ristiriidassa ja täysin päinvastaisia keskenään. Seger (1990, 92) toteaa vielä, että henkilöhahmojen välinen jännite voidaan saada aikaiseksi myös, jos hahmoilla on mahdollisuus muuttaa toinen toistaan tilanteesta riippuen parempaan tai huonompaan suuntaan.

2.2.1 Keskenään erilaiset henkilöhahmot

Jotta käsikirjoitus olisi mahdollisimman mielenkiintoinen ja konfliktit taattuina, täytyy henkilöhahmojen olla keskenään erilaisia. Hahmoilla tulee toki olla myös joitakin yhteisiä piirteitä, samoja kosketuspintoja. Tarinan edetessä yleisö ei nimittäin saa jäädä ihmettelemään, miksi kaksi täysin eri planeetoilta kotoisin olevaa hahmoa ovat joutuneet keskenään tekemisiin. Pääasia kuitenkin on, että hahmot ovat tarpeeksi erilaisia, jotta syntyisi konflikteja ja draamaa. Lajos Egri (1946, 115) vertaakin oikeanlaisten, keskenään erilaisten, henkilöhahmojen luomista orkesterin kokoamiseen. Vastakohtaiset henkilöhahmot ovat kuin instrumentteja, jotka oikein koottuna muodostavat toimivan ja tasapainoisen orkesterin.

Keskenään erilaisista henkilöihahmoista hyvä esimerkki on John Hughesin käsikirjoittama ja ohjaama elokuva *The Breakfast Club* (1985). Siinä viisi keskenään erilaista nuorta kohtaavat toisensa koulun jälki-istunnossa. Paikalla ovat rikollinen, urheilija, älykkö, prinsessa ja toivoton tapaus. Jos tarinan kaikki päähahmot olisivat olleet esimerkiksi älykköjä, ei draamaa olisi juurikaan saatu aikaiseksi. Jokainen hahmo olisi vain istunut kiltisti rangaistuksensa läpi, kirjoittanut vaadittavan esseen ja lähtenyt päivän päätteeksi kotiinsa. Jos hahmot olisivat sen sijaan olleet kaikki rikollisia, olisi ollut tiedossa joukkotappelu, eikä mitään sen kummempaa draaman kaarta tai henkilöihahmojen kehitystä. On siis selvää, että ihanteellinen käsikirjoitus pitää sisällään keskenään erilaisia hahmoja, jotka synnyttävät mahdollisimman herkullista draamaa ja konflikteja.

Vaikka käsikirjoituksen hahmojen tulee olla erilaisia, on lukijan ja katsojan kannalta hyvä, jos hahmojen väliltä löytyy jotakin yhteistä. Esimerkiksi *The Breakfast Clubin* (1985) nuoret ovat kaikki täysin erilaisia ja kotoisin erilaisista oloista, mikä aiheuttaa draamaa hahmojen välille. Yhteistä kaikille nuorille on kuitenkin se, että kaikilla on jonkinasteisia ongelmia vanhempiensa ja ikätovereidensa kanssa, kaikki käyvät samaa koulua ja kaikki ovat päätyneet samaan jälki-istuntoon, kuka mistäkin syystä. Hahmojen yhtäläisyydet edesauttavat kanssakäymistä, jolloin tarina pääsee kulkemaan eteenpäin.

2.2.2 Päähenkilön suhteet muihin hahmoihin

Tarinoilla on paitsi päähenkilönsä, myös monia muita hahmoja, joilla on oma tehtävänsä tarinassa. Henkilöihahmot voidaan luokitella useaan eri ryhmään sen perusteella, mikä heidän tavoitteensa on tarinan kannalta ja missä suhteessa muut hahmot esitellään päähenkilöön nähden. Selkeimmin määriteltävissä olevat, helpoimmin tunnistettavat ja tarinan kannalta oleelliset henkilöihahmot ovat tarinan sankari, vastustaja, romanssi, ja peilikuva (Hauge 1991, 59–62).

Sankarilla tarkoitetaan luonnollisesti tarinan päähenkilöä, jonka elämää ja edesottamuksia käsikirjoituksessa seurataan. Vastustaja on nimensä mukaisesti henkilö, joka muodostaa sankarin tavoitteille suurimman vastuksen. Näin ollen sankarin ja vastustajan välillä vallitsee taistelusuhte, kun sankari yrittää parhaansa mukaan voittaa vastustajan muodostaman vastarinnan. Romanssi on puolestaan henkilöihahmo, jota kohtaan tarinan päähenkilö tuntee rakkautta ja yhteenkuuluvuutta. Tarinan luonteesta riippuen (onko

kyseessä romanttinen komedia, draama, toiminta jne.) tunteiden voimakkuus sankarin ja romanssin tavatessa voi vaihdella, mutta jonkinasteinen kipinä on oltava havaittavissa heti ensitapaamisella. Jotta henkilöhahmon voi nimetä romanssiksi, tulee kyseisen hahmon olla edes osittain itse sankarin halun eli ulkoisen motivaation kohteena (Hauge 1991, 61). Peilikuva on henkilöhahmoista se, joka on vastakohta sankarille. Jos sankari on esimerkiksi yrmeä ja vetäytyvä, tulee peilin olla hilpeä ja sosiaalinen. Tällaisten hahmojen vastakkainasettelusta saadaan sekä draamaa että komediaa ja tarina etenee toisen hahmon antaessa voimaa toiselle.

Päähenkilön suhteet toisiin hahmoihin määrittävät näiden henkilöhahmojen tarkoituksen tarinan kannalta. Kun päähenkilö tapaa toisen hahmon ensimmäisen kerran tarinassa, tulisi tämän tapaamisen perusteella olla mahdollista lokeroita henkilöhahmot omiin lokeroihinsa. Päähenkilön ja muiden henkilöhahmojen väliset suhteet muodostavat jokainen omanlaistaan draamaa, kuljettavat tarinan tapahtumia eteenpäin ja pitävät yllä yleisön mielenkiintoa.

2.2.3 Useamman päähenkilön haitat ja hyödyt

Suurimpaan osaan tarinoista kuuluvat sankari, romanssi, vastustaja, peilikuva ja muutamia vähäisemmässä osassa olevia hahmoja. Päähenkilö on hahmoista se, joka on suurimmassa osassa tarinan kohtauksia. Edellä mainituista hahmomääritelmistä päähenkilön osan saa useimmiten sankari, vaikka joissakin elokuvissa päähenkilönä voi toimia myös esimerkiksi vastustaja. Päähenkilön ympärille aletaan sitten kirjoittaa muuta tarinaa ja toisia hahmoja. Tässä tapauksessa käsikirjoituksen langat on suhteellisen helppo pitää käsissä. Mutta kun tarinaan luodaan useampia päähenkilöitä, voi kirjoittamisesta tulla haastavampaa. Tässä opinnäytetyössä useamman päähenkilön tarinoilla ei kuitenkaan tarkoiteta esimerkiksi episodielokuvia, joissa on useampien päähenkilöiden lisäksi myös useampia juonilinjoja ja tarinoita. Tutkimuksen kohteena ovat pääasiassa sellaiset useamman päähenkilön tarinat, joissa on yksi selkeä isompi juonilinja, joka koskettaa kaikkia tarinan päähenkilöitä.

Esimerkiksi Kirsi Porkka kertoo artikkelissaan omista kokemuksistaan kirjoittaa seitsemän päähenkilön näytelmää (Salminen & Snicker 2012, 62). Porkka arvelee, että olisi ollut ehkä järkevämpää supistaa päähenkilöiden määrää, sillä hahmot jäivät etäisiksi

eikä niihin ehtinyt kunnolla tutustua (Salminen & Snicker 2012, 62). Kun tarinassa on useampia päähenkilöitä, pitää jokaisella olla omat kehityskaarensa, jokaisen hahmon tulisi olla lähes yhtä paljon esillä, hahmojen väliset suhteet nousevat paljon enemmän esille ja keskenään erilaisten ja samaistuttavien hahmojen tärkeys korostuu. Kun käsikirjoituksessa seurataan monen päähenkilön tekemisiä, tulee kirjoittajan olla erittäin hyvin perillä jokaisesta luomastaan henkilöahmosta ja varmistaa, että jokainen hahmo on yhtä vahva kerronnallisesti. Jokaiselle hahmolle tulisi olla mahdollista löytää selkeä kehityskaari käsikirjoituksessa. Jos näin ei ole, voi jokin hahmoista jäädä epäselväksi ja häiritä kirjoittajaa tarinan kirjoitusvaiheessa tai valmista teosta seuraavaa yleisöä. Myös Michael Hauge (1991, 65) neuvoo olemaan kirjoittamatta usean päähenkilön tarinoita, sillä tällaisissa käsikirjoituksissa huomio leviää liian suurelle alalle pois tarinasta ja käsikirjoituksesta tulee helposti sekava.

Erityisesti ensikertalaiselle kirjoittajalle useamman päähenkilön käsikirjoitus voi olla haastavaa pitää kasassa ja toimivana. Huomio saattaa kiinnittyä toimivampiin hahmoihin, dialogiin tai tarinan tapahtumiin enemmän, kuin tarkempaa hiomista vaativiin hahmoihin. Tällöin osan, tai pahimmassa tapauksessa kaikkien, henkilöahmojen toimintaa ja motiiveja on vaikea ymmärtää. Hahmot eivät ole loogisia, jolloin niihin on vaikeampi samaistua ja yleisön on vaikeampi seurata tarinaa ja jännittää hahmojen puolesta. Monen päähenkilön käsikirjoituksen ongelmaksi voi myös muodostua hahmojen välisten suhteiden liiallinen sekoittaminen. Jokaisella henkilöahmolla ei tarvitse olla tekemistä toistensa kanssa. Muuten tarinan seuraaminen käy katsojalle raskaaksi ja vaikeaselkoiseksi, kun itse juonen sijaan pitää keskittyä pitämään mielessä kuka kenenkin kanssa on tällä hetkellä, kuka on pettänyt ketäkin, ketkä ovat vanhoja tuttuja työn kautta, keiden välillä on riitaa ja niin edelleen.

Toisaalta kuitenkin useamman päähenkilön käsikirjoituksessa on mahdollisuus leikitellä hahmojen välisillä suhteilla enemmän, kuin esimerkiksi tavallisessa yhden tai kahden päähenkilön tarinassa, mutta silti vain tiettyyn rajaan asti. Kun käytettävissä on monia erilaisia henkilöahmoja, saadaan aikaan erilaista draamaa näiden hahmojen välille ja tarina pysyy mielenkiintoisena. Esimerkiksi Joel Schumacherin ohjaamassa ja yhdessä Carl Kurlanderin kanssa käsikirjoittamassa elokuvassa *St. Elmo's Fire* (1985) päähenkilöitä on yhteensä seitsemän kappaletta ja hahmojen välille on muodostettu erilaisia suhteita, joista jokaisesta saadaan aikaiseksi hieman erilaista draamaa.

Seitsemän päähenkilöä keskinäisine suhteineen voi äkkiä kuulostaa hyvin sekavalta idealta, mutta elokuvassa *St. Elmo's Fire* (1985) viritelmä on melko onnistunut. Yhdistävä tekijä koko joukolle on, että he ovat keskenään hyviä ystäviä ja vastavalmistuneita nuoria aikuisuuden kynnyksellä. Näin monen päähenkilön tarinaa selkeyttää se, ettei joka ikiselle hahmolle ole keksitty sen kummempaa suhdetta, kuin ystävyys, samaan porukkaan kuuluminen. Joillakin hahmoilla on keskenään selkeät suhteet ja yhteydet toisiinsa, kun taas toisten hahmojen välillä vallitsee tavallinen ystävyysuhde. Esimerkiksi Alec ja Leslie ovat keskenään parisuhteessa, mutta saman kaveriporukan jäsen Kirby on heille vain hyvä ystävä. Kirby puolestaan asuu kämppekaverinsa Kevinin kanssa, mutta kaveriporukan Billy on heille pelkkä ystävä. Wendy on rakastunut Billyyn, mutta Jules on heille vain ystävä.

Näin monen henkilöahmon kuljettaminen tasavertaisina tarinan alusta loppuun saakka on haastavaa. Lähes väkisin joku hahmoista jää ainakin hetkellisesti vähemmälle huomiolle, eikä kaikkiin hahmoihin ehdi tutustua niin syvällisesti, kuin ehkä olisi tarvetta. Alkuun voi myös olla vaikeaa hahmottaa, mitkä ovat henkilöahmojen keskinäiset suhteet. Toisaalta kuitenkin usean päähenkilön tarinoissa on mahdollisuus kertoa monta erilaista tarinaa samaan aikaan, henkilöahmojen välille on mahdollista luoda erilaisia suhteita ja hahmoista on mahdollista paljastaa erilaisia puolia ja ominaisuuksia riippuen siitä, kenen kanssa he milloinkin ovat ja missä tilanteessa.

2.2.4 Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa

Pari terapiaa -käsikirjoituksessa henkilöahmojen väliset suhteet olivat erittäin suuressa osassa. Koska tapahtumat sijoittuvat pariterapialeirille, jossa nimenomaan käsitellään ihmisten välisiä suhteita, oli tärkeää saada henkilöahmojen välille konflikteja ja draamaa. Tarina vaati myös aloittamaan tilanteesta, jossa kaikkien parien välillä oli selkeästi havaittavissa mahdollisuus tunteidenpurkaukseen ja vastakkaisten luonteiden törmäykseen. Jotta hahmojen välille muodostuisi kitkaa, oli tärkeää pyrkiä luomaan keskenään erilaisia henkilöahmoja. Hahmoille tuli myös kehittää jokin yhdistävä tekijä, joka pitää koko joukon kasassa, eikä päästä näin hahmojen välisiä suhteita purkautumaan. Sijoitin henkilöahmot luonnon keskellä sijaitsevaan leirikeskukseen, jotta hahmoilla olisi jokin selkeä yhdistävä tekijä. Henkilöahmojen väliset konfliktit syntyivät vastakohtaisten luonteiden vastakkainasettelusta ja yhteentörmäyksistä.

Keskenään erilaiset henkilöhahmot tuovat käsikirjoitukseen draamaa, konflikteja ja komediaa. Tosin joissakin hahmoissa on mahdollista huomata osittain samojakin piirteitä. Halusin pariskuntien välille mahdollisimman paljon draamaa, joten keskityin luomaan pareista mahdollisimman vastakohtaisia. Esimerkiksi aviopari Jaana ja Matti ovat keskenään vastakohtaisia, mutta Matti ja Meri-Tuuli sen sijaan omaavat joitakin samoja luonteenpiirteitä. Samoin aviopari Tarja ja Matias ovat täysin erilaisia luonteiltaan ja olemukseltaan, kun taas Matias ja Jaana molemmat kaipaavat puolisonsa kunnioitusta ja ovat huomattavasti rauhallisempia olemukseltaan.

Koska käsikirjoituksessani on monta melko tasavertaista päähenkilöä, ei hahmoja voi jakaa perinteisiin sankari-, vastustaja-, romanssi- ja pelikuvakeroihin. Itse määrittelin kaikkien kuuden päähenkilön olevan tarinan sankareita, sillä jokaisen ulkoinen halu ajaa tarinaa eteenpäin. Koska tarina ei muutenkaan kerro kamppailusta jotakin vastustajaa vastaan ja elämänsä rakkauden löytämisestä taistelun ohessa, eivät tavalliset hahmojaot toteudu käsikirjoituksessa.

Pari terapiaa on useamman päähenkilön tarina, joten käsikirjoituksen tekeminen oli ajoittain melko haastavaa. Jotkin hahmoista jäivät hieman etäisiksi tai niihin ei saanut kunnollista kosketuspintaa, mikä on usein ongelmana, kun käsikirjoituksessa on monta päähenkilöä. Toisaalta kuitenkin käsikirjoituksessa oli mahdollista kuljettaa monta tarinaa rinnakkain ilman, että tarinat olisivat häirinneet toisiaan esimerkiksi viemällä tilaa toiselta tarinalta. Lisäksi onnistuin mielestäni selättämään toisen usean päähenkilön käsikirjoituksissa mahdollisen ongelman: liian sekavat hahmojen väliset suhteet. Koska suurin osa tarinassa olevista jännitteistä on juuri pariskuntien sisällä, jätin tarkoituksella muutamien hahmojen väliset suhteet niin sanotusti tuttavatasolle. En siis kokenut tarpeelliseksi luoda jokaisen henkilöhahmon välille jotakin merkittävää suhdetta. Esimerkiksi Matiaksen ja Matin välillä ei tapahdu juuri mitään, joten he ovat vain satunnaisia tuttavuuksia. Myöskään Miguelilla ei ole kenenkään päähenkilön kanssa erityisen syvällistä suhdetta, joten päähenkilöiden kesken kaikki ovat jokseenkin tasapainossa eikä joukosta nouse esille ketään muita merkittävämpää hahmoa.

3 HENKILÖHAHMON KEHITTYMINEN KIRJOITUSPROSESSIN AIKANA

3.1 Kirjoitusprosessin edetessä henkilöhahmot muovautuvat

Kun tarvittavat henkilöhahmot taustatarinoineen on luotu, voi käydä itse käsikirjoituksen kimppuun. Vaikka henkilöhahmot onkin määritelty tarkkaan jo heti kirjoitusprosessin alkuvaiheessa, ei silti kannata ottaa näitä määritelmiä absoluuttisena ja muuttumattomana totuutena. Kirjoitusprosessin edetessä kannattaa pitää itsellään mahdollisuus muovata ja muunnella hahmoja tarpeen mukaan. Samaa mieltä on myös Kirsi Porkka (Salminen & Snicker 2012, 58) artikkelissaan, jossa hän toteaa, ettei tee kovin tarkkoja suunnitelmia hahmojen suhteen, vaan haluaa jättää kirjoitustilanteessa tilaa uusille löydöille ja oivalluksille. Oli käsikirjoittaja suunnitellut mitä hyvänsä hahmojen suhteen ennen kirjoittamisen aloittamista, niin vasta itse kirjoitusprosessin aikana henkilöhahmot tarkentuvat ja muovautuvat oikeaan muotoonsa.

Kirjoittaja saattaa törmätä tilanteeseen, ettei hänen luomansa henkilöhahmo välttämättä toimikaan jossakin tietyssä tilanteessa niin kuin kirjoittaja haluaisi. Siinä vaiheessa kannattaa palata takaisin henkilöhahmon luontihetkeen ja käydä läpi taustatarina ja muut ominaisuudet. Myös Xander Bennett (2012, 151) neuvoo kirjoittajia tarvittaessa tarkistamaan esimerkiksi hahmo taustatarinan. Bennett (2012, 151) painottaa, että kirjoittajalla on oikeus muuttaa mitä tahansa ja milloin tahansa kirjoitusprosessin aikana. Toisaalta jos kirjoittaessaan huomaa, että joutuu muuttamaan useammankin hahmon taustoja lähes kokonaan, kannattaa pysähtyä miettimään ovatko kyseiset henkilöhahmot lähtökohtaisestikaan soveltuvia ja valmiita toimimaan käsikirjoituksessa.

3.1.1 Kehittääkö hahmo tarinaa vai tarina hahmoa?

Käsikirjoittaja ja ohjaaja V. Prasad vertaa blogissaan henkilöhahmoa ja tarinaa arvoitukseen munasta ja kanasta (Prasad, *The Act Three Crises: Want or Need* 2011). Käsikirjoittaja voi nimittäin miettiä, aloittaako hän luomalla henkilöhahmot ja antamalla niiden luoda tarinansa vai pitäisikö ensin hahmotella kaikki juonenkäänneet ja tapahtumat ja vasta sitten sovittaa mukaan hahmot, jotka tekevät tarinasta uskottavan. Prasad toteaaakin kirjoittamisen olevan yleensä yhdistelmä molempia tapoja (Prasad, *The Act*

Three Crises: Want or Need 2011). Kuitenkin suurin osa käsikirjoittamiseen liittyvistä oppaista ja muusta materiaalista opastaa aloittamaan henkilöhahmoista, koska hahmot ajavat tarinan juonta eteenpäin. Myös Lajos Egri (1946, 93) toteaa törmänneensä ristiriitaisuuksiin koskien henkilöhahmon ja juonen tärkeysjärjestystä, sillä hänen mukaansa 99 prosenttia aiheeseen liittyvistä teksteistä on sekavaa ja vaikeasti ymmärrettävää. Lopulta Egri (1946, 95) kuitenkin selvittää ristiriidat toteamalla esimerkkien kautta henkilöhahmojen luovan juonen eikä päinvastoin.

Hyvin luodut ja tarkkaan mietityt hahmot kuljettavat tarinaa lähes itsestään eteenpäin. Ja se on tarkoituskin. Käsikirjoituksen ja sen tapahtumien tulisi rakentua aina hahmojen ympärille. Draaman ja konfliktien tulisi nousta henkilöhahmoista itsestään, jolloin käsikirjoitukseen syntyy aito ja uskottava tunnelma. Jos tarinaa kirjoittaa niin sanotusti ”juoni edellä”, jäävät henkilöhahmot helposti taka-alalle ja sivullisiksi toimijoiksi, jotka toimivat tietyllä tavalla vain koska niin täytyy tapahtua. Luontevimmillaan tarina etenee henkilöhahmojen päätösten ja tekojen johdattamana eikä päinvastoin.

Joskus kuitenkin tulee eteen tilanteita, jolloin kirjoittajan luoma henkilöhahmo ei toimi-kaan loogisesti ja luontevasti jonkin tilanteen edessä. Tällöin kannattaa palata hetkeksi takaisin alkuun, käydä läpi henkilöhahmolle mietitty taustatarina ja tarvittaessa muuttaa sitä niin, että hahmon toiminta on perusteltua. Kirjoitusprosessin edetessä henkilöhahmoista saattaa myös tulla ilmi piirteitä, joita ei aluksi ajatellut heillä edes olevan. Esimerkiksi pieni ja herkkä tyttö osoittautuukin paineen alla yllättävän rohkeaksi, vaikka kirjoittaja ei häntä sellaiseksi suunnitellutkaan. Jos tällainen muutos toimii tarinan kannalta eikä vaikuta päälle liimatulta ominaisuudelta, voisi sanoa tarinan kehittäneen hahmoa.

3.1.2 Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa

Kirjoittaessani Pari terapiaa -käsikirjoitusta, huomasin monen hahmon muovautuneen hieman erilaiseksi kuin mitä olin henkilöhahmot alkujaan suunnitellut. Esimerkiksi ai- van alkuperäisen idean mukaan Meri-Tuuli olisi ollut erittäin luonnonläheinen ja hippityylinen hieroja, joka vannoo luonnon parantavan voiman nimeen. Kuitenkin jo ennen käsikirjoitusprosessia, idean kypsyessä, kyseisestä hahmosta karisi pois suurin osa edellä mainituista ominaisuuksista. Samoin Tarja muovautui alkuperäisestä muodostaan

hieman erilaiseksi, mutta ei aivan yhtä radikaalisti kuin Meri-Tuuli. Tarja oli alusta pitäen hyvin topakka, hän suuttui ja korotti ääntään todella helposti. Kirjoitusprosessin edetessä Tarjan pahin aggressiivisuus kuitenkin tasoittui jonkin verran.

Henkilöhahmojen taustatarinaa piti joissakin tapauksissa myös hieman muokata. Erityisesti Artturin ja Meri-Tuulin kohdalla palasin pariin kertaan tutkimaan heille luomiani taustoja. Artturin oli aluksi tarkoitus olla ammatiltaan puutarhasuunnittelija, sillä hahmo oli tarkoitettu olemaan hieman vähemmän perinteinen mieshahmo perheenperustamishaaveineen. Tarinan kannalta oli kuitenkin mielekkäämpää vaihtaa Artturin ja Meri-Tuulin ammatit keskenään. Näin sain aikaan pienen lisäjännitteen kohtaan, jossa käy ilmi, että Artturi tuntee Jaanan hieronta-asiakkaana eikä Jaanan aviomies Matti oikein ole innostunut kuulemastaan. Myös Miguelin hahmo muokkautui taustansa puolesta hieman. Miguel puhui pitkään hyvää suomen kieltä, koska hän oli ollut maassa jo pitkään. Kuitenkin koomisen vaikutelman lisäämiseksi päätin vaihtaa hahmon puhumaan huonoa suomea johtuen lyhyestä Suomessa asutusta ajasta.

Käsikirjoituksessani pyrin siihen, että hahmot kehittävät omilla toimillaan tarinaa mahdollisimman pitkälle eteenpäin. Näin hahmojen toiminta ja tarinan tapahtumat eivät tunnu väkinäisiltä tai pakotetuilta. Pienenä rajoitteena kuitenkin toimi se, että kyseessä on kesäteatterinäytelmän käsikirjoitus, jolloin pitää ottaa huomioon muun muassa henkilöiden siirtyminen lavalta pois ja takaisin inhimillisessä ajassa. Elokuvakäsikirjoituksessa hahmot olisivat saaneet ajaa tarinan juonta vapaammin eteenpäin, sillä ei olisi tarvinnut jäädä odottamaan näyttelijän vaatteidenvaihtoa tai muuta vastaavaa, mitä teatterissa joudutaan tekemään. Näytelmäkäsikirjoitukseen olikin pakko joihinkin kohtiin lisätä kohtauksia, joissa hahmot eivät itse kuljeta tarinaa niin selkeästi eteenpäin, vaan käsikirjoittaja vain antoi aikaa toisille hahmoille tehdä lavan ulkopuolella valmisteluja seuraavaa kohtausta varten.

3.2 Henkilöhahmon oma draamallinen kehityskaari

Aivan kuten itse tarinallakin, tulisi siihen luoduilla henkilöhahmoilla olla omat kehityskaarensa. Jos hahmo pysyy samanlaisena tarinan alusta loppuun saakka, ei tarinassakaan pääse tapahtumaan minkäänlaista kehitystä eikä sellainen ainakaan houkuttele katsojia. Tosin jokaisessa tarinassa on hahmoja, joilla ei tarvitsekaan olla omaa kehityskaartaan.

Tällaisia ovat esimerkiksi sivuhahmot, jotka ovat käsikirjoituksessa mukana vain hetken. Näiden hahmojen lyhyen esilläolon vuoksi ei draamallisen kehityskaaren syntyminen olisi edes mahdollista. Mutta niillä henkilöhahmoilla, joilla on käsikirjoituksessa suurempi rooli, tulisi olla myös omat kehityskaarensa.

Xander Bennett (2012, 69) toteaa, että kaikista tyydyttävimpiä tarinoita ovat ne, joissa tarinan sankaria ei lopputilanteessa enää tahdo tunnistaa samaksi henkilöksi, joka katsojalle esiteltiin tarinan alussa. Tällaiseen muutokseen vaaditaan paitsi henkilöhahmon vahva halu ja sen saavuttamiseksi oleellinen tarve, myös hahmon oma kehityskaari. Henkilöhahmon tulee kasvaa sitä mukaa kun halu ajaa hahmoa eteenpäin ja tarinan haasteet kasvavat. Tarinan loppua kohden hahmon tulee olla kehittynyt niin paljon, että hän on valmis kohtaamaan viimeisen haasteensa ja todistamaan katsojille ja lukijoille todella muuttuneensa. Jos tarinan aikana ei tapahdu minkäänlaista kehitystä, on käsikirjoittajan paneuduttava uudestaan kyseiseen hahmoon ja sen kohtaamiin haasteisiin.

Koska henkilöhahmot ovat yleensä ihmisiä ja ihminen on osa luontoa ja luonto muuttuu jatkuvasti, tulee hahmojenkin muuttua. Kirjoittajan tulee siis tuntea hahmonsa erittäin tarkkaan paitsi tarinan tapahtumahetkellä, myös jopa vuosien päästä tapahtumien jälkeen (Egri 1946, 60). Tarinan päähenkilöt ja muut suuremmassa osassa olevat hahmot eivät siis voi pysyä muuttumattomina, koska se olisi luonnotonta. Egri (1946, 75) jatkaa, että henkilöhahmon kasvu ja kehittyminen ovat reaktio konfliktiin, johon hahmo on joutunut. Ollakseen oikea ja tarinan kannalta toimiva hahmo, sen täytyy muuttua konfliktin vaikutuksesta.

3.2.1 Pelkurista sankariksi, pohjalta huipulle

Kuten tarinan draaman kaari, koostuu henkilöhahmon oma kehityskaari yksinkertaisuudessaan alusta, keskikohdasta ja lopusta. Henkilöhahmolla tulee olla alkutilanne, johon katsoja pääsee mukaan heti tarinan alkaessa. Kehityskaaren alkupiste määrittää katsojalle sen, millainen hahmo on, mitä hän on mahdollisesti kokenut ja voi jopa antaa aavistuksen siitä, mitä hahmolta vaaditaan muuttaakseen tilanteensa. Kehityskaaren keskikohdassa henkilöhahmossa ja hänen toiminnassaan alkaa näkyä muutoksen merkkejä. Vanha lapsia vihaava mies ei olekaan enää se sama hapannaama, joka hän oli tarinan alussa, vaan pinnan alla kyttee kipinä kehityksestä ja muutoksesta parempaan. Vielä ei

kuitenkaan voi puhua varsinaisesta muutoksesta, hahmo on vasta kehittymässä toisenlaiseksi. Kehityskaaren päässä, tarinan lopussa, henkilöhahmo on saanut uuden muodon. Edellä mainittu vanha mies on nyt lasten paras ystävä, joka nauttii katsoessaan naapurin lasten leikkejä ja voidessaan osallistua niihin.

Hyvä esimerkki hahmojen kehittymisestä ja muuttumisesta löytyy vuonna 2009 julkaisusta elokuvasta *Morsianten sota* (2009). Kaksi lapsuuden ystävää, Liv ja Emma, ovat lähtöisin erilaisista perheistä. Liv on rikkaan perheen lapsi, joka on aina saanut kaiken, Emma puolestaan on aina joutunut tyytymään vähään ja antaa muiden kävellä ylitseen. Naiset ovat siis täysin vastakohtia toisilleen tarinan alussa, henkilöhahmojen kehityskaaren alkupisteessä. Molemmat ovat pienestä asti halunneet pitää hänsä New Yorkin Plaza Hotellissa ja kun siihen tulee tilaisuus, sattuu naisten häpäpäivä olemaan täysin sama. Kumpikaan ei halua vaihtaa häpäpaikkaa tai -päivää, joten naiset koettavat parhaansa mukaan sabotoida toistensa juhlia saadakseen itse päähuomion häpäpäivänään.

Livin ja Emman henkilöhahmot kohtaavat siis monenlaisia haasteita niin toisiltaan kuin muilta elokuvan hahmoilta. Erilaisten tilanteiden ja paineen alla naisten hahmot alkavat kehittyä uusiin suuntiin. Liv, joka oli alussa määrätietoinen ja halusi kaiken hyvän itselleen muiden kustannuksella, alkaa taistelun tiimellyksessä miettiä omaa arvomaailmaansa ja suhtautumistaan muihin ihmisiin. Emma, joka oli alussa Livin täysi vastakohta, päättää vihdoinkin asettaa itsensä muiden edelle ja päättää taistella kaikin voimin ollakseen kerrankin se, jota kaikki muut ihastelevat.

Hahmoissa alkaa näkyä piirteitä toisistaan. Itsekäs hahmo alkaa muuttua ihmisystävällisemmäksi ja ymmärtäväisemmäksi, kiltti hahmo muuttuu kovemmaksi ja asettaa itsensä muiden edelle. Molemmilla hahmoilla on siis omat, omiin alkutilanteisiinsa sopivat kehityskaaret. Tarinan lopussa henkilöhahmot kuitenkin lähenevät ja alkavat muistuttaa melko paljon toisiaan. Hahmojen välinen kuilu kaventuu ja erot tasoittuvat. Molempien hahmojen kehityskaari on siis samansuuntainen, vaikka lähtökohdat ja kehitysvaiheet ovat täysin erilaiset. Henkilöhahmojen kehityskaarten alkutilanteet ovat kaukana toisistaan, tarinan edetessä hahmojen kaaret risteävät tehden ilkeästä hahmosta kiltin ja kiltistä ilkeän. Lopussa henkilöhahmojen kehityskaaret lähentyvät toisiaan tehden hahmoista enemmän toistensa kaltaiset.

3.2.2 Soveltaminen Pari terapiaa -käsikirjoituksessa

Pari terapiaa käsikirjoituksessa pyrin saamaan jokaiselle henkilöahmolle aikaan oman kehityskaarensa. Joillakin hahmoista kaari on selkeämpi kuin toisilla ja muutos hahmon lähtöpisteestä tarinan loppuun on osalla hahmoista suurempi kuin muilla. Sitä mukaa kun tarina etenee ja henkilöahmot kohtaavat uusia konflikteja, jokainen hahmoista kasvaa oman kehityskaarensa mukaisesti.

Hyvät esimerkit henkilöahmon draamallisesta kehityskaaresta ovat Tarja ja Matias. Tarja on tarinan alussa hyvin topakka, pitää miehensä Matiaksen tiukasti tossun alla ja kieltää heidän parisuhteessaan olevan minkäänlaisia ongelmia. Sen sijaan Matias on Tarjan täysi vastakohta, hiljainen ja sorrettu. Tarinan edetessä Matiakselle tulee kuitenkin mitta täyteen ja sopivan konfliktin aikana hänen kehityskaarensa on huipussaan, eli Matias kasvaa hahmona niin paljon, että hänen todellinen luonteensa tulee esiin ja hän uskaltaa sanoa Tarjalle mitä on heidän suhteestaan mieltä. Tarinan lopussa Matias onkin paljon avoimempi, itsenäisempi, rennompi ja sosiaalisempi kuin mitä hän oli tarinan alussa. Matiaksella oli siis erittäin toimiva kehityskaari, aivan kuten Tarjallakin. Alun äkäpussista kuoriutui tarinan etenemisen ja konfliktien kautta kiltimpi, ystävällisempi ja naisellisempi Tarja.

Sen sijaan Matin kehityskaari on hyvin vähäinen, mutta käsikirjoittajana halusinkin koettaa pitää kyseisen hahmon melko muuttumattomana. Matti on tarinan alussa hyvin salaileva, valehtelee vaimolleen ja on muutenkin melko vastahakoinen koko pariterapialeirille menoa kohtaan. Henkilöahmona Matin on tarkoitus olla niin sanotusti sika mieheksi, sillä hän pettää vaimoaan lähes kirjaimellisesti tämän selän takana ja kieltää kaiken. En halunnut Matin kokevan yhtäkkistä suunnanmuutosta ja parannusta tavoissaan, vaan hänen on tarkoitus pysyä tarinan lopussakin sikamaisena. Mutta jotta hahmossa tapahtuisi kuitenkin edes jotakin kehittymistä ja kasvamista, niin paineen alla Matti lopulta myöntää pettäneensä Jaanaa ja saa tätä kautta edes hitusen selkärankaansa takaisin.

4 POHDINTA

Henkilöhahmot ovat suuri osa käsikirjoitusta ja koko käsikirjoitusprosessia, sillä hahmojen tulisi kuljettaa tarinan juonta eteenpäin. Jotta hahmot pystyvät täyttämään tehtävänsä, tulee niiden olla hyvin suunniteltuja, jokainen fysiologinen, sosiologinen ja psykologinen seikka tulee olla mietittynä, hahmon tulee kehittyä tarinan aikana ja saada yleisö samaistumaan hahmoon itseensä. Tarinoita ei voida kertoa ilman henkilöhahmoja. On siis tärkeää, että käsikirjoittaja ymmärtää hahmojen tärkeyden, ennen kuin hän hyökkää suoraan kirjoitusprosessin pariin.

Ennen kuin kirjoittaja voi alkaa tehdä varsinaista käsikirjoitusta, tulee hänen ensin miettiä millaisia henkilöhahmoja hän tarinaansa luo. Henkilöhahmojen luomisessa kirjoittajan tulisi ottaa huomioon hahmon taustatarina, maailmankatsomus, luonne, nimi, ulkoinen olemus, ovatko hahmot yleisön kannalta helposti samaistuttavia sekä mitä hahmo haluaa ja tarvitsee oman ja tarinan kehityskaaren kannalta. Tärkeää olisi myös miettiä tarinan hahmojen keskinäisiä suhteita ja niiden toimivuutta, ovatko tarinan hahmon tarpeeksi erilaisia keskenään ja mitkä ovat erityisesti päähenkilön suhteet muihin tarinan hahmoihin. Hahmon tulee myös kuljettaa itse tarinaansa eteenpäin ja kehittyä matkan aikana.

Mielenkiintoisen ja hyvän henkilöhahmon luominen voikin olla melko haastava prosessi. Monta asiaa tulee ottaa huomioon, mutta onneksi kuitenkin kaikki on muutettavissa, jos kirjoittamisen aikana huomaakin, ettei jokin hahmossa ja tarinassa täsmää. Hyvä henkilöhahmo on sellainen, joka kantaa tarinaa ja pystyy kuljettamaan sitä eteenpäin omilla valinnoillaan ja toimillaan ja johon katsojat tai lukijat voivat helposti samaistua. Henkilöhahmon tulisi olla moniulotteinen kokonaisuus, jolla on menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus sekä fysiologinen, sosiologinen ja psykologinen olemus. Hyvä hahmo saa yleisön jännittämään puolestaan ja toimii loogisesti ja uskottavasti aina siihen asti, kunnes paineen alla hänestä paljastuu uusi yllättävä puoli. Hyvän henkilöhahmon tulee olla kuin oikea ihminen.

Vaikka henkilöhahmon olisikin suunnitellut mahdollisimman tarkkaan ennen käsikirjoitusvaihetta, voi matkan varrella tulla vastaan tilanteita, joissa kirjoittaja huomaakin, ettei hahmo toimi niin kuin sen kaiken järjen mukaan pitäisi tai ettei jokin hahmon ominaisuus täsmää kerrottavan tarinan kanssa. Tällöin on hyvä pitää mielessä,

että mikään ei ole kiveen hakattua. Kirjoittaja voi aina tarvittaessa palata takaisin alkuperäisten hahmosuunnitelmien pariin, käydä ne läpi ja muuttaa sen mitä pitää, jotta hahmo ja tarina sopisivat paremmin yhteen. Voi olla, että ongelman korjaa pelkkä yhden luonteenpiirteen poistaminen tai ammatin vaihtaminen. Voi myös olla, että lähes koko taustatarina ja muu suunniteltu materiaali menee uusiksi. Kun hahmot ovat toimivia ja kuljettavat tarinaa eteenpäin, tulee niiden muuttua ja kehittyä itsekkin. Ei riitä, että hahmo on tarinan alussa yleisön kannalta hyvä ja mielenkiintoinen seurattava, vaan henkilöhahmon tulisi olla sellainen koko tarinan ajan ja vieläpä kehittyä alkutilanteestaan toisenlaiseksi loppua kohden.

Kirjoittaessani Pari terapiaa -käsikirjoitusta ymmärsin itsekkin, kuinka suuri osa henkilö- hahmoilla, erityisesti hyvillä sellaisilla, on tarinan etenemisen ja toimivuuden kannalta. Käsitkseni hahmojen tärkeydestä vahvistui edelleen käydessäni läpi erilaisia käsikirjoitusoppaita ja muita materiaaleja opinnäytetyön kirjallista osuutta varten. Ei ole se ja sama minkälaisen henkilön luo tarinaan, vaan hahmoon täytyy oikeasti panostaa. Mitä pidemmälle pääsin käsikirjoitusprosessissa, sitä enemmän pystyin itsekkin analysoimaan hahmojani ja miettimään niiden taustoja, luonteita, toimintamalleja, suhteita toisiinsa, kehityskaaria ja hahmojen sopivuutta itse tarinaan.

Koko opinnäytetyöprosessin jälkeen koen olevani paljon valmiimpi ja osaavampi käsikirjoittaja, kuin mitä olin antaessani ensimmäisen käsikirjoitusversion arvosteltavaksi. Itse kirjoittamalla ja kohtaamalla kirjoitusprosessin aikana ilmeneviä ongelmia olen kokenut sisäistäneeni tehokkaasti aikaisemmin oppimiani ja opinnäytetyötä varten lukemiani asioita. Sain myös toteuttaa itseäni ja tutustua itseeni käsikirjoittajana, mistä on paljon hyötyä tulevaisuuden kannalta. Koen myös osaavani luoda seuraavaan käsikirjoitukseeni parempia ja kehittyneempiä hahmoja.

Tulevaisuudessa osaankin varata enemmän aikaa hahmojen luomiseen ja muuhun ennakkotyöhön ennen varsinaisen käsikirjoituksen aloittamista. Tiedän myös tarkemmin, mitä kaikkea hahmojen taustatarinasta, olemuksesta ja toiminnasta pitää tietää, ennen kuin hahmot voi siirtää itse tarinaan. Seuraavan käsikirjoitukseni kohdalla en kuitenkaan tee samaa virhettä, minkä tein Pari terapiaa -käsikirjoituksen kanssa. Monet ammattilaiset ovat sitä mieltä, ettei ensimmäistä käsikirjoitustaan kirjoittavan kannata ottaa heti haasteekseen useita päähenkilöitä sisältävää tarinaa. Nyt tiedän sen itsekkin. Koska ensikertalaisena kirjoittaminen on kuitenkin vielä paikoitellen melko hapuilevaa, olisi

ollut parempi, jos olisin valinnut luomieni henkilöhahmojen joukosta vain muutaman päähenkilön ja jättänyt loput hahmot huomattavasti nykyistä pienempiin rooleihin. Jatkossa tiedänkin harjoitella ja odottaa muutaman vuoden kirjoittamalla tavallisempia sankarin, romanssin, vastustajan ja peilikuvan sisältäviä tarinoita, ennen kuin otan jälleen haasteekseni kirjoittaa usean päähenkilön käsikirjoitusta.

LÄHTEET

Bennett, X. 2012. Screenwriting Tips... You Hack. 150 Practical Pointers for Becoming a Better Screenwriter. Oxford: Focal Press

The Breakfast Club. 1985. John Hughes. Tuotanto: A&M Films, Channel Productions Universal Studios. Tuotantomaa: USA.

The Breakfast Club. Luettu 22.4.2013. <http://www.imdb.com>

Eboch, D. J. 2009. Character Want and Need. Blogi: Doug Eboch on Screenwriting. Luettu 22.4.2013. <http://letsschmooze.blogspot.fi/2009/02/character-want-and-need.html>

Egri, L. 1946. The Art of Dramatic Writing. Its Basis of the Creative Interpretation of Human Motives. 4. painos. New York: Simon And Schuster, Inc.

Hauge, M. 1991. Writing Screenplays That Sell. 1. painos. New York: HarperPerennial.

Hämähäkkimies (Spider-Man). 2002. Sam Raimi. Tuotanto: Columbia Pictures, Marvel Enterprises / Laura Ziskin Production. Tuotantomaa: USA.

Hämähäkkimies (Spider-Man). Luettu 29.4.2013. <http://www.imdb.com>

Morsianten sota (Bride Wars). 2009. Gary Winick. Tuotanto: 20th Century Fox, Firm Films, Fox 2000 Pictures, New Regency, Regency Enterprises. Tuotantomaa: USA.

Morsianten sota (Bride Wars). Luettu 22.4.2013. <http://www.imdb.com>

Porkka, K. Todellisuuksien kirjo: Henkilöt fiktiossa. Teoksessa Salminen, P. & Snicker, E. (toim.) Jumalainen näytelmä, dramaturgisia työkaluja. 2012. Helsinki: Like Kustannus Oy, 55–64.

Prasad, V. 2011. The Act Three Crises: Want or Need. Blogi. Luettu 22.4.2013. <http://thescriptlab.com/features/>

Seeger, L. 1990. Creating Unforgettable Characters. 1. painos. New York: Henry Holt and Company, LLC.

St. Elmo's Fire. 1985. Joel Schumacher. Tuotanto: Columbia Pictures, Delphi IV Productions. Tuotantomaa: USA.

St. Elmo's Fire. Luettu 22.4.2013. <http://www.imdb.com>

Stand By Me. 1986. Rob Reiner. Tuotanto: Act III Communications, Act III Productions Presentation, Columbia Pictures. Tuotantomaa: USA.

Suosituimmat etunimet vuosikymmenittäin. 2013. Väestörekisterikeskuksen nimipalvelu. Luettu 22.4.2013. <http://verkkopalvelu.vrk.fi/Nimipalvelu/>

LIITTEET

Liite 1. Pari terapiaa -näytelmäkäsikirjoitus

1 (65)

NÄYTÖS I

Kohtaus 1

JAANA (49) ja miehensä MATTI (50) tulevat istumaan näyttämön laidalla hieman syrjässä olevan pöydän ääreen ja laskevat kädessään olevat kahvikupit ja pullalautaset pöydälle syvän hiljaisuuden vallitessa. Pariskunta on kovin kylmäkiskoinen, eivät edes katso toisiinsa. Samalla Matin housuntaskussa alkaa soida kännykkä. Matti kaivaa kännykän esiin ja katsoo puhelimen näyttöä hämmentyneenä.

MATTI

Mun on pakko ottaa tää, töistä soitetaan.

Matti nousee nopeasti tuoliltaan ja siirtyy hieman keskemälle näyttämöä puhumaan. Jaana jää katsomaan Matin perään, mutta ei kuule tämän puhetta.

MATTI

Enkö mä sanonut, ettei mulle kannata soittaa ennen iltaa! Pääsen silloin vasta puhumaan vapaasti. (Matti kuuntelee hetken) No joo, sanon että töistä soitettiin, ei hätää. No, mitäs mun naarastiikerille kuuluu? Rapsutusta ja silittelyä vailla, vai kuinka?

Toiselta puolelta näyttämöä ilmestyy niin ikään kännykkään puhuva MERI-TUULI (30), joka jää seisomaan näyttämön laidalle.

MERI-TUULI

Älä viitti, nyt ei kuule mene ihan niinku Strömsössä.

MATTI

No mikä nyt on hätänä?

MERI-TUULI

Sähän muistat, että meidän piti Artturin kanssa mennä viettämään jotain romanttista viikonloppua? Nyt vaikuttais vähän siltä ettei tästä kovin romanttinen ole tulossa.

(jatkuu)

MATTI

Mähän arvasin ettei se nuori jolppi osaa kuitenkaan mitään järjestää. Iso sänky ja kaks ihmistä, siinä on romantiikkaa ihan tarpeeksi. Mut miksi sä mulle soitat? Eihän se ole mun ongelma, jos...

MERI-TUULI

Kyllä tästä tais just tulla sunkin ongelma. Artturi toi meidät nimittäin parisuhdeleirille.

MATTI

Parisuhdeleirille? Niin että mikä oli? Nyt taitaa vähän pätkiä... Sanoitko tosiaan, että parisuhdeleiri?

MERI-TUULI

Pari-suhde-leiri! Ja näin pienellä paikkakunnalla näitä tuskin on kovin montaa eri leiriä samaan aikaan, että laske siitä sitten yks plus yks.

MATTI

No voi jukolauta, nainen! Et sitten yhtään aikasemmin viitiny ilmottaa?

MERI-TUULI

Ai onko tää nyt mun vika? En mä voinu tietää mihin me ollaan menossa. Artturi puhu koko ajan vaan jostain romanttisesti lomakohteesta, eikä mulla nyt sattuneesta syystä tullu siitä ensimmäisenä mieleen parisuhdeleiri.

MATTI

No okei joo, myönnetään. Ethän sä voinut tietää. Mutta kuule, nyt kun tarkemmin ajattelee, niin eihän tässä mitään vahinkoa sattunut, hyvä vaan.

MERI-TUULI

Mitä? Et oo tosissas! Miten tää nyt muka voi olla hyvä? Mitä jos Jaana ja Artturi saa tietää, että...

MATTI

Top top top! Nyt on parasta vaan olla niin kuin ei oltaiskaan, ymmärrätkö? Niin kauan, kun kukaan ei tiedä mitään, niin meidän suhde on turvassa. Ja sitä paitsi, metsästä löytyy varmasti joku syrjäinen kolkka, jossa voidaan olla... tiedäthän?

MERI-TUULI

Miten sä voit olla aina tollanen? En kyllä rupee missään puskipöydään sun kanssa. Parempi vaan ettei herätetä

mitään epäilyksiä. Hei, mun pitää nyt lopettaa, joku tulee tänne päin.

Kohtaus 2

*Matti ja Meri-Tuuli lopettavat puhelun.
Meri-Tuuli poistuu näyttämöltä samaan paikkaan
mistä oli tullutkin. Matti palaa näyttämön
laidalla olevan pöydän ääreen ja istuu
tyynenä.*

MATTI

Pena soitti, töissä oli jotain ongelmia. Ei kuulemma ollut sitä tuuletintilausta tullut ollenkaan ja joku rouva siellä nyt vaati saada kauppaketjun johtajan paikalle.

JAANA

Vai että oikein rouva vaati...

MATTI

Niin niin. Asiakas. Rouvia ne on jotkut asiakkaatkin. Neuvoin Penalle mitä tehdä ja nyt sieltä kuulemma lähti tyytyväinen asiakas mukanaan joku varastossa pölyttynyt perämoottorin prutku propellin lavat kanaverkolla suojattuna.

JAANA

Vai niin. No minkä takia niitä työasioita ei sitten voi oman vaimon kuullen selvittää? Ei ne mitään liikesalaisuuksia kuitenkaan ole. Kuitenkin oli taas joku heitukka sulla luurin päässä! No nousiko puntissa viisari jo kahteentoista vai onko odotettavissa uus puhelu vartin päästä?

MATTI

Mitä sä nyt tolla lailla? Ihan asiallinen työpuhelu! En minä viitti sun kuullen mitään puhua, olisit pian napannu kännykän ja huutanu sinnekin jotain noita hullutuksias. Kohta saa koko kylä tietää, kuinka kauppiaan rouva kuvittelee olemattomia.

JAANA

Älä kuule ala mulle saarnata! Tiedät varsin hyvin, etten minä sua valehtelemaan tänne tuonu. Jos edes kerran sais jonkun suoran ja totuudellisen lauseen sun suustas kuul-la... Harvemmin niitä on kuultukin, kun herra kauppaketjun johtaja on tullut koko viikonlopun kestäneestä kehitysseminaarista kotiin viskipäissään ja kalsarit väärinpäin jalassa. Jos edes tämän kerran puhuisit totta! Olisit mies ja

(jatkuu)

tunnustaisit. Kestäisin senkin paremmin kun tämän iänikuisen epätietosuuden sun naisistas!

*Jaana nousee pöydästä ja poistuu näyttämöltä.
Matti seuraa perässä, puhe häipyy pikkuhiljaa.*

MATTI

Voi kuule Jaana, uskoisit nyt mua! Töistä se puhelu oli. Eihän tuommosen tärpästikkelin kanssa voi mihinkään lähteä, kun ilman syytä alkaa huutaa ja ärhennellä.

Kohtaus 3

*Meri-Tuuli tulee näyttämölle puisen
päärakennuksen takaa. Hieman sivummalta
näyttämölle saapuu ARTTURI (30) ja tulee
Meri-Tuulin luo.*

ARTTURI

Siellähän sä olit, kulta! Onko kaikki kunnossa, istuit aika pitkään siellä huussissa? Tarviitko jotain maitohappobakteereja tasottamaan vatsaa? Mä voin kyllä käydä vielä kylällä hakemassa...

MERI-TUULI

Ei kiitos, kyllä tää tästä. Jännitin vaan tätä reissua niin paljon, mut eiköhän se helpotu itestään.

ARTTURI

Eiköhän. Kulta hei, eikö ollutkin hieno idea tulla tänne? Kato nyt kuinka kaunista täällä on. Kaikki niin rauhottavaa, luonnollista ja nättiä.

MERI-TUULI

On joo, tosi hienon näköstä.

ARTTURI

Lisäksi päästään puhumaan toisillemme rauhassa ja selvittämään ongelmia. Tän leirin jälkeen ollaan taas niinku kyyhkyläiset, vai mitä rakas?

*Artturi koettaa ottaa Meri-Tuulin syleilyynsä,
mutta tämä väistää ja siirtyy kauemmas.
Meri-Tuuli pitelee vatsaansa hieman yliampuvasti.*

MERI-TUULI

Vatsaa vääntää vielä vähän...

*Artturi jää katsomaan Meri-Tuulia ihmeissään,
mutta hivuttautuu pian lähemmäs.*

ARTTURI

Voi sua kulta. Mutta tiedätkö mikä on hienointa?

MERI-TUULI

No mikä?

ARTTURI

Tänne tulee tuttuja. Säkin tunnet ne!

MERI-TUULI

Mitä? Keitä muka?

ARTTURI

Katos tonne.

*Artturi osoittaa sormellaan näyttämölle johtavan
metsikköisen polun suuntaan.*

MERI-TUULI

Tuleeko tuolta Tarja ja Matias? Mitä ne täällä tekee?

ARTTURI

Pyysin ne mukaan leirille. Puhuttiin Tarjan kanssa aikaisemmin puhelimesta, että olis kiva välillä tehdä jotain porukalla ja ehdotin, että ne tulis tänne meidän kanssa. Tarjahan innostu ideasta ja lupautu tulemaan Matiaksen kanssa mukaan.

MERI-TUULI

Mitä? Oliko sitä nyt pakko mennä mainostaa muillekin tätä leiriä? Nyt ne luulee, että me ajatellaan niillä olevan jotain ongelmia.

ARTTURI

Äläs nyt, ei Tarja ollut pahoillaan. Päinvastoin, ne lähti kuulemma ihan mielellään tänne.

Kohtaus 4

TARJA (32) ja MATIAS (66) saapuvat laukkuineen näyttämölle ja tervehtivät tuttavallisesti Artturia ja Meri-Tuulia. Kaikki käyvät istumaan näyttämön takaosassa olevan puutarhapöydän ääreen. Tarja kaivaa laukustaan termospullon ja

kertakäyttömukeja ja alkaa kaataa kahvia kaikille.

Matti ja Jaana saapuvat näyttämölle kantaen laukkujaan. Pöydässäolijoista ainoastaan Meri-Tuuli huomaa heidät, ja muuttuu poissaolevaksi eikä keskity pöytäseurueen äänettömään keskusteluun.

MATTI

Usko nyt Jaana rakas, töistä se puhelu oli.

JAANA

Kuitenkin joku nuori hepsankeikka soitti ja tiedusteli sopiskos herralle yhdet pikaset.

MATTI

Se oli töistä, usko huvikses.

JAANA

Niin niin.

Jaana kävelee laukkuineen rivakasti pois näyttämöltä päärakennuksen sivulta. Matti kiirehtii Jaanan perään. Pöytäseurueesta Meri-Tuuli on edelleen ainoa, joka seuraa Matin ja Jaanan liikkeitä. Heidän poistuttuaan hän on edelleen poissaolevan oloinen.

Kohtaus 5

Pöydän ääressä istuvat Tarja, Matias ja Artturi jatkavat keskustelua nyt ääneen. Meri-Tuuli ei osallistu keskusteluun. Tarja kaataa termospullosta lisää kahvia Artturille.

TARJA

(Artturille) Otahan tosta vielä tilkka kahvia, niin saa termarin tyhjäksi.

ARTTURI

Kiitos vaan. Jokos muuten alkaa perunat olla nostovalmiita ja sipulit kanssa? Ei varmaan ihan vielä kuitenkaan, kun maltoitte tännekin lähteä.

MATIAS

Nooo... eihän ne ihan...

TARJA

No ei ne nyt ihan vielä kypsyneet ole, mutta eivät oo kaukanakaan. Kyllä niitä tossa parin kolmen viikon päästä pääsee nostamaan.

MATIAS

Niin... saatetaan tarvita apua...

TARJA

Sinähän Artturi voit tulla sitten meitä auttamaan sadonkorjuussa. Eihän me kahestaan jakseta peltohommia hoitaa, vielä kun tuo toinen on vähän tommonen kremppanen.

Matias vilkaisee Tarjaa ja Artturia, ja koettaa vetää vatsan sisään ja näyttää lihaksikkaalta.

ARTTURI

Mikäpäsi siinä. Voitas tulla Meri-Tuulin kanssa, sais viettää sellasta yhteistä aikaa samalla oman rakkaansa kanssa. Vai mitä Merkkari-mussu?

Meri-Tuuli on edelleen omissa ajatuksissaan, eikä reagoi keskusteluun.

ARTTURI

Merkkari, kuulitko? ... Kulta, onko kaikki hyvin?

Artturi laskee kätensä Meri-Tuulin olkapäälle. Meri-Tuuli säpsähtää ja kaataa kahvinsa, josta osa menee pöydälle ja osa roiskuu hänen päälleen. Tarja naurahtaa, mutta pidättelee huvittuneisuuttaan.

MERI-TUULI

Voi itku! (Artturille) Miksi sä pelästyit mut?!

ARTTURI

Rakas, en mä tarkottanu... Juttelin sulle, mutta et vastannu mun kysymykseen. Anna mä haen sulle paperia. Eihän toi kahvi polttanu sua, vai haenko varmuuden vuoks jotain rasvaakin?

MERI-TUULI

Älä hössötä. Istu vaan. Haen ite paperia ja vaihdan samalla paidan.

Meri-Tuuli poistuu näyttämöltä puisen päärakennuksen taakse. Artturi kiirehtii hänen

peräänsä. Matias ja Tarja jäävät istumaan pöytään. Matias koettaa edelleen pullistella lihaksiaan. Tarja mulkaisee Matiasta, joka lopettaa pullistelun saman tien.

TARJA

Mikset sinäkään mitään tehny?

MATIAS

Ai minä? Äskenkö?

TARJA

No niin justiin. Ukko vaan töröttää siinä paikallaan ja pullistelee niinku huussissa istuis.

MATIAS

Mutta enhän minä... Artturihan tarjoutu...

TARJA

Älä yhtään yritä väittää vastaan. Aina tarttee olla patistamassa ja vahtimassa, että edes jotain tapahtuu.

MATIAS

Kyllä minä, jos nätisti pyytää...

TARJA

Suus kiinni! Äläkä rönötä tuolla lailla siinä penkillä.

MATIAS

Kyllä, kulta...

TARJA

Ja paperia hakemaan niinku olis jo. Ei se kahvi tuosta pöydältä itekseen mihinkään häviä. On siinä mulla kanssa mies...

Matias poistuu puisen päärakennuksen oviaukosta ja palaa mukanaan tukko talouspaperia.

Kohtaus 6

Jaana ja Matti tulevat näyttämölle laukkujensa kanssa. Tarja huomaa heidät ja tervehtii iloisesti, Matias pyyhkii kahvia pöydältä.

MATTI (kävellessä)

Eivät ne ainakaan ole pinta-alassa säästelleet, kun ovat tämän leirikeskukseen tehneet. Lääniä on kuin entisessä

(jatkuu)

Roomassa. Ja väkeäkin. Niin monta miesparkaa saatu raahattua leirille parisuhdetta hoitamaan.

TARJA

Kas päivää! Oottekos tekin tulossa tänne "Pari päivää parisuhteen parannusta" -leirille?

JAANA

Kyllä vaan. Kuulutteko te leirin henkilökuntaan? Siivoajiin kenties?

TARJA

Mitä? Ei suinkaan! (Matiakselle) Lopeta nyt se pöydän hinkkaaminen, täällä on muitakin. (Jaanalle) Ei kun mieheni tässä vaan vähän pyyhkii kaatunutta kahvia pöydältä. Hyvään aika, enhän minä edes ehtiny esittäytyä! Tarja, päivää vaan ja tässä on mieheni Matias.

MATIAS

Päivää.

TARJA

(Matiakselle) Vieläkö sinä niiden papereiden kanssa siinä puljaat? Vie pois ne. (Matille) Mitenkäs muuten herra näyttää kovin tutulta... Ollaankohan me törmätty jossain?

Matias poistuu päärakennuksen taakse paperitukko kädessään. Jaana kiinnittää huomiota Tarjan kysymykseen ja katsoo tätä ja Mattia tutkivasti. Matti huiskauttaa Jaanalle kättään nähdessään tämän epäilevän ilmeen.

MATTI

(Jaanalle) Älä nyt viitsi taas... (Tarjalle) Jos olet joskus asioinut Matin Rauta & Kanki -sekatavaraliikkeessä, niin hyvin mahdollista. Minä olen itse Matti, johtaja, ja tässä vaimoni Jaana.

TARJA

No niinpä tietysti! Olishan kauppias-Matti nyt pitänyt tunnustaa. On teillekin sitten vähän lomaa siunaantunu, että ehditte parisuhdetta parantamaan?

MATTI

Mitä nyt vähän tällasta "bondingia" niin ku ne suuressa maailmassa sanoo. Vai mitä Jaana?

JAANA

Niin, juu... Mennään Matti etsimään meidän mökki. Jätetään ongelmien selvitys terapiaistuntoihin.

Jaana on juuri lähdössä, kun samalla Meri-Tuuli ja Artturi tulevat näyttämölle päärakennuksen takaa.

MATTI

Ja väki vaan lisääntyy. Jaana, äläs vielä karkaa mihinkään, vaan tule esittäytymään. Minä oon Matti ja tämä tässä on Jaana.

Matti kättelee Artturin ja Meri-Tuulin, jolle hän iskee vaivihkaa silmää. Meri-Tuuli kääntää torjuen katseensa pois.

ARTTURI

Minä oon Artturi. Tässä on Meri-Tuuli, minun silmäterä ja sydänkäpy.

JAANA

Hei vaan! (Artturille) Tekin olette sitten päätyneet leirille Meri-Tuulin kanssa.

Matti katsoo Jaanaa ja Artturia ihmeissään ja astuu lähemmäksi Jaanaa. Jaana on kuin ei huomaisikaan Mattia.

ARTTURI

Varasin meille tällasen pienen parisuhdeloman. Näittekö muuten jo kuinka paljon täällä oli väkeä? Taitaa olla nykyään suosittuja nämä leirit.

JAANA

Aivan. Mutta me taidetaan tästä nyt lähteä etsimään sitä mökkiä. Ei tässä koko päivää viitsi laukku kädessä tupeksia. Jutellaan lisää tuonnempana.

ARTTURI

Ilman muuta. Mökit on tuolla päin.

Jaana ja Matti lähtevät kävelemään kohti päärakennuksen taakse johtavaa reittiä. Artturi, Meri-Tuuli ja Tarja poistuvat lavalta päärakennuksen toiselta puolelta. Matti ja Jaana keskustelevat matkalla poistuessaan lavalta.

MATTI

Mitenkäs te tunnette tämän nuoren miehen kanssa? Artturiko se nyt oli...?

JAANA

Artturi on perustanut hieromaliikkeen kylälle. Siellä on joskus tullu käytyä itseään hemmottelemassa, kun muut ei sitä meillä tee.

MATTI

Pitääkö sitä nyt tuollasten nuorten jolppien luona käydä hiplattavana?

JAANA

Enpähän ainakaan olis ainoa tässä perheessä, jota nuoremmat hiplaa.

Jaana ja Matti häviävät päärakennuksen taakse.

Kohtaus 7

Näyttämö on tyhjä. Päärakennuksen oviaukosta alkaa pian kuulua epämääräistä kolinaa.

Näyttämölle astuu MIGUEL (28) kantaen muutamaa tuolia mukanaan. Hän jättää tuolit seinustalle pinottuina, poistuu oviaukosta ja palaa uudestaan kantaen lisää tuoleja näyttämölle. Miguel alkaa järjestellä tuoleja kaaren muotoon lavalle. Miguel kantaa tuoleja yksitellen paikoilleen ja korjailee niiden asentoa. Kun kaikki tuolit ovat paikallaan, hän astuu hieman kauemmas katsomaan asetelmaa ja menee suoristamaan yhtä tuoleista. Miguel astuu jälleen kauemmas ja on tyytyväinen näkemäänsä. Hän poistuu päärakennuksen oviaukosta ja palaa pian kädessään muistivihko ja kynä.

Näyttämölle saapuvat Meri-Tuuli, Artturi, Jaana, Matti, Tarja ja Matias, joka on pukenut ylleen nuorekkaammat ulkoiluvaatteet ja aurinkolasit tehdäkseen vaikutuksen Tarjaan.

MIGUEL

Ah, sielta te tule! Tulkka, tulkka. Rohkeesten vaan, pankka pylly penkki.

Kaikki istuvat alas. Matias istuu Tarjan viereen ja koettaa istua tuolissaan mahdollisimman ryhdikkäästi.

(jatkuu)

MIGUEL

Onko te kaikki tasa? Kukka ei ole mennä eksyä vaara ryhmä? Muy bueno! Nonni, te saa nyt esittää kuka te ole. Te voi kertoa, miksi te ole tama leiri paatynyt. Nonni, ja sitte alkka!

Kukaan ei vastaa.

MIGUEL

Te suomalaiset, ai etta te ole hassu. Rohkeesten nyt vaan... Ah, ollapa mina holmo! Eihan te edes tieda kuka mina ole. Mina ole Miguel, taman parisuhdeterapialeirin terapeutti. Si si, se ole nyt teidan vuoro kertto itestaan. Ei te tanne ole moksottaan tullu! Ai niin, jos joku tahto pyllyn vaha mukavempi, niin takahuoneessa ole tynnyja pehmikkeeks.

Matias tekee lähtöä takahuoneeseen.

TARJA

(Matiakselle) Matias! Mihin sinä luulet meneväs? Mars istumaan niinku olisit jo. Ja mitä ihmettä sulla on päällä?

MATIAS

Mutta kun minä sellasen tyynyn olisin... Ja ihan sinua varten laitoin tällasen...

TARJA

Aikunen mies ja viittit tommosilla vaatteilla pelleillä. Tulet nyt vaan istumaan ihan niin kuin muutkin. Eikä mitään mutinoita, onko selvä?

MATIAS

Kyllä, kulta.

Matias istuu takaisin tuoliin pettyneenä, mutta yrittää edelleen istua ryhdikkäästi.

MIGUEL

Mina ole siis Miguel ja te voi jutella mulle kaikki mita ole teidan sydämen paala. Mina luppa autta ihan kaikes, mutta vessas teidan pitta parjata ihan ite. Niin kun te tietta, tama leiri kesta yksi viikkosen loppu ja sen aikana ole tarkkotus saada kaikkien parisuhteeseen takaste se intoutus, ihastus, intohimotus ja amore, rakastus. Tama viikkosen lopun aikana me tehdä terapiaistuksintoja ja monilaisia harjotuksia, milla me testa kaikkelaistet parisuhteiden

juttut. Leirin aikataulukot te löytta teitin mokit. Ja nyt ole teidan vuoro.

Hiljaisuus. Artturi nostaa käden saadakseen puheenvuoron.

MIGUEL

Niin?

ARTTURI

Tuota... Mitä meidän olisi tarkoitus nyt tarkalleen ottaen tehdä?

MIGUEL

Unhottinko mina se sanoa? Jokanen pari kertto, mikä ole se syy mikska he ole taala, miks he kokea tarvita apuumista. Samal kertta te voi kertto hiukka itestan, niin mina ole helpposempi arvioida mista teidan suhdeen ongelmat ole perasten. Jos sina rohkeasten alotta.

Miguel ottaa esiin vihkon ja kynän ja asettautuu valmiiksi tekemään muistiinpanoja.

ARTTURI

Minä oon Artturi, 30-vuotias hieroja. Tässä vieressä on Meri-Tuuli, mun tyttöystävä. Tai oikeastaan avovaimo, koska asutaan saman katon alla. Ollaan nyt oltu jokunen vuosi yhdessä ja tarkoitus olis jossain vaiheessa mennä kihloihin ja lopulta naimisiin. Lapsistakin on puhuttu. Ajattelin, että täällä leirillä saisi vahvistettua suhdettamme, jotta sitoutuminen olis molemmille helpompaa.

MIGUEL

Selva, elikka sina haluta vahvista teidan suhde, si. Sitte seuraavasten kertto Meri-Tulli itestaan. Mita sina ajatella siitta, mita Arturo justen sano?

MERI-TUULI

Hei. Nimi on tosiaan Meri-Tuuli, oon niin ikään 30-vuotias ja ammatiltani puutarhasuunnittelija. Sen verran voisin korjailla tota Artturin kommenttia, että en oo varsinaisesti avovaimo. Voit Miguel korjata sen sinne papereihis, että oon pelkkä tyttöystävä. Ja haluisin säilyttää tilanteen sellasena kuin se on, ilman sormuksia, lapsia, farmari-Volvoa ja asuntolainaa.

Matti vilkaisee Meri-Tuulia pieni hymynkare huulillaan. Meri-Tuuli hymyilee takaisin, mutta

*kääntää katseensa häpeissään pois huomattessaan
Jaanan tuijottavan Mattia mustasukkaisen
oloisena. Tarja vilkaisee Artturia, laskee käden
tämän olkapäälle ja koettaa näyttää olevansa
pahoillaan tilanteesta.*

MIGUEL

(Kirjoittaa vihkoonsa) ...sellastes kun se ole. Noin, siina oli enstemmainen pari. Tuota ole hyva alkka kayma lapi tulevissa harjotuksissa. Sitte me voikin jatka eespain, seuraava pari, olkka hyva.

MATIAS

Me ollaan Matias ja Tarja...

TARJA

Niin siis me ollaan Tarja ja Matias, minä oon 32-vuotias ja tämä ukkorahja tässä vieressä on jo 66. Minä oon toiminu aikasemmin maatalouslomittajana, mutta kun tähän Matiakseen tutustuin, niin sai sekin homma sitten jäädä. Minun mielestä ukko tarvitsi pienen peltolänttinsä hoidossa enemmän apua kun Mallorcalla lomailevat suurtilalliset. Niin mä sitten jäin emännöimään Matiaksen mökkipahaa.

MATIAS

Välillä olis kiva ihan itekseen...

TARJA

Älä nyt hyvä mies keskeytä, kun mulla on juttu kesken. Sitä olin sanomassa, että tänne leirille me tultiin lähinnä tuon Artturin pyynnöstä. Se halusi, että täällä olis tuttuja, jos vaikka Meri-Tuulikin siitä vähän vapautuis. Että sitä vaan tässä halusin painottaa, että meillähän ei mitään ongelmia ole. Mitä nyt ukolla alkaa ikä painaa, mutta suhde on kunnossa.

MATIAS

Minun mielestä...

TARJA

Älä sotke enää omia höpinöitä tähän. Mene leirinjohtajan muistiinpanot sitten ihan sekasin. Minä sanoin jo miten asiat on ja sillä hyvä.

MIGUEL

Mielenkiintosten, todella kiehtoisia tappaus. Toisten tukkina, ei omia ongelmaisia... Tasta pohjasta ole todella janna

lahtea purkkaama tilannetta terapias. Sitte me ottaakin viimeinen pari.

JAANA

Niin, olen Jaana ja tässä on aviomieheni Matti. Ikää on hieman alle viisikymmentä ja naimisissa ollaan oltu jo kolmisenkymmentä vuotta. Ja jos se vain terapeutille sopii, niin en tässä kaikkien kuullen tohtis ruveta ruotimaan ongelmiamme.

MIGUEL

Nyt ole nimenomasten tarkkotus, etta kaikki sais tietta, mikska toiset ole taala. Tietto toisten ongelmien mallista voi autta asetta oma parisuhde ongelmaiset oike pers... mika se ole... perspektiivisteen, sitte ole helpompi itelle kasitella teidan oma ongelma objektiivisempi. Se ole hyväkse, etta te pysty kasitella teidan oma ongelma hapylemat-ta, kun se autta seka tunustama itse ongelma, etta kayma aihe lapiste moni eri kantti ja muitten kun vaan oma itse kans.

MATTI

Kyllä Jaana on tässä asiassa ihan oikeassa, ei kai kaikkien tarvitse tietää mistä kenkä puristaa.

JAANA

(Kuiskaa Matille) Mutta jos se on terapeutin mukaan hyväksi. (Toisille) Hyvä on, minä kerron, jos se auttaa etene-mään terapiassa. Minusta on alkanut tuntua, että...

MIGUEL

Ihan rohkeesten vaan, ei taala tarvita pelata mitaan.

JAANA

No kun... Kun minulla on sellainen oletus... Luulen, et-tä... Epäilen että Matilla on toinen nainen.

*Meri-Tuuli kavahtaa ja kääntyy hädissään
katsomaan Mattia. Matti ravistaa päätään ja
jatkaa muina miehinä.*

MATTI

Tästä on kyllä moneen kertaan puhuttu jo kotona, mutta ei mulla ole ketään toista. Rouva on tainnu kattoa vaan vähän liikaa Kauniita ja rohkeita.

MIGUEL

Matti, me jatta tarkka keskustelu ja anaalysointi terapiaan, jookosten? Jaana, sina ole rohkea nainen, jolla ole selvasten paljo huolta sydamen paalla. No niin, se ole sitte viiminen pari. Teilla ole nyt reilu tuntti aika, ennen kun me alkka jokasen pariskuntasen kansa omat terapia-aistuksinnot. Te kaytta tama aika mite parhaite katso. Me nahda noin viisteist vaillen kussi taala salisa. Kittos teille.

Miguel poistuu päärakennuksen oviaukosta. Toiset siirtävät tuolinsa päärakennuksen seinustalle ja poistuvat päärakennuksen oviaukosta.

Kohtaus 8

Meri-Tuuli kävelee rauhallisesti näyttämölle päärakennuksen takaa. Matti hiippailee esiin niin ikään päärakennuksen takaa, tavoittaa Meri-Tuulin ja sulkee tämän syleilynsä.

MERI-TUULI

Mitä sä oikein touhuat? Lopeta, joku voi nähdä!

MATTI

Ei mitään hätää, varmistin että toiset lähti muualle. Ei kukaan meitä täällä metsän keskellä näe. Korkeintaan talitintit ja muut hömötiaiset. Mulla on ollu niin ikävä sun huulias...

MERI-TUULI

Odota... Tietääkö sun vaimo jotain meistä? Jos se kerran epäilee, että sulla on toinen nainen. Mitä jos se tietää ja kertoo Artturille?

MATTI

Ei se mitään tiedä. Mä olen ollut varovainen tän jutun kanssa, en ole lipsauttanut mitään missään vaiheessa. Olen aina vedonnut töihin. Jaana saa luulla, mitä haluaa, kunhan saan pitää oman naarastiikerini salassa.

MERI-TUULI

Vai naarastiikeri... Kuule, mä en ole enää yhtään varma, kannattaako meidän jatkaa tätä. Eikö sua pelota yhtään, että me voidaan jäädä kiinni?

MATTI

Pelota? Päinvastoin. Sehän vaan lisää jännitystä. Ja sitä paitsi, hoidan mieluummin paria suhdetta, kuin parisuhdetta. Tiedätkö... Nyt me tehdään niin, että me mennään syvemmälle tonne metsään, kevennetään vaatetusta ja annetaan luonnon hoitaa loput. Saisit säkin vähän rentoutusta.

MERI-TUULI

Miten sä voit ajatella pelkkää seksiä koko ajan?

MATTI

(Naurahtaa) Onko se sitten jotenkin huono juttu?

MERI-TUULI

(Turhautuneena) No niin just...

Meri-Tuuli lähtee kävelemään metsän siimekseen pois näyttämöltä. Matti vilkuilee ympärilleen varmistuen reitin selväksi ja kiirehtii Meri-Tuulin perään.

MERI-TUULI

(Näyttämön ulkopuolelta, nauraen) Matti! Anna olla, kutittaa!

Kohtaus 9

Artturi hölkkää hieman syrjemmältä lavalle urheilullisesti pukeutuneena ja pysähtyy lavan keskelle venyttelemään. Hetken päästä samasta suunnasta hölkkää vaivalloisen ja väsyneen oloisesti Matias niin ikään urheilullisesti pukeutuneena. Matias jää lavalle hieman taaemmas ja koittaa parhaansa mukaan venyttellä Artturin tahdissa minkä puuskutukseltaan pystyy. Artturi vilkaisee taakseen ja näkee Matiaksen.

ARTTURI

Eikös virkistäkin tällanen lenkki ja venyttely keskellä päivää? Illemmalla vielä saunaan ja uimaan, niin johan uni maittaa. Vai mitä Matias?

MATIAS

(Hengästyneenä) Niin... juu...

ARTTURI

Kauankos muuten oot harrastanu lenkkeilyä? Tarja on puhunu, ettei se oikein olis sun juttu. Tai no, kai sitä voi

(jatkuu)

kaikkea kokeilla paitsi omaa mummoa ja pyöröovista hiihtämistä. Mukava saada kaveri näille lenkeille mukaan. Merkkari on ollu viime aikoina vähän kireän olonen, niin en oo sitä viitsiny kärttää mukaan. Mites teillä muuten menee Tarjan kanssa, noin niinkun ylipäätään?

MATIAS

(Hengästyneenä) Siinähän se...

ARTTURI

Olihan se sillonkin aika temperamenttinen ihminen, kun mä sen kanssa seurustelin aikasemmin. Mutta ei se pahalla, vaikka siltä se kuulostaiskin.

Matiaksen tahti alkaa pikkuhiljaa hidastua.

ARTTURI

Sanos muuten Matias, mitä mieltä oot näistä nykypäivän urheiluasuksista? Ei hierrä, ei kierrä, hikikään ei tuu niinku ennen, kun kangas hengittää. Eikö ookkin hieno keksintö tämmönen?

Matias ei vastaa, vaan on pyörtymäisillään. Artturi vilkaisee taakseen ja näkee Matiaksen lysähtävän maahan. Artturi rientää Matiaksen luokse.

ARTTURI

Oho, taisi olla turhan rankka treeni. Matias? Matias? Montako sormeaa?

Artturi pitelee Matiaksen kasvojen edessä yhtä sormeaa pystyssä.

MATIAS

(Hajamielisesti) Eikös niitä kymmenen yleensä...

ARTTURI

Vai niin... Taitaa olla Matias parasta, ettet nyt urheile enempää tänään. Mä vien sut mökkiin lepäämään ja annan vetä. Otat sitte pienet torkut ennen terapiaa.

Artturi nostaa Matiaksen pystympään ja koettaa taluttaa tätä. Matiaksen jalat eivät kuitenkaan kannu, joten Artturi ottaa Matiaksen syliinsä kuin morsiamen ja kantaa tämän pois näyttämöltä.

Kohtaus 10

Meri-Tuuli tulee metsästä näyttämölle suoristellen vaatteitaan. Hän katsoo tuleeko Matti hänen perässään. Matti on juuri astumassa näyttämölle, kun näyttämön toiselle laidalle ilmestyy Jaana. Matti syöksyy nopeasti läheisimpään pusikkoon. Meri-Tuuli säikähtää nähdessään Jaanan.

MERI-TUULI
Hyvänen aika!

JAANA
Sinäpä oot säikyillä tuulella. Onko jotain sattunu?

MERI-TUULI
(Hätäisesti) Ei! (Rauhoittuneemmin) Tai siis ei, ei ole. Kuulin vain jotain outoa rapinaa tuolla metsässä ja mietin onkohan siellä karhu tai joku muu peto.

JAANA
Tällä hetkellä tuntuu, että ennemmin minä ainakin karhun kohtaisin kuin oman mieheni.

MERI-TUULI
Kuinka niin?

JAANA
No kun tuntuu, että karhultakin saisi järkevämpiä vastauksia kuin Matilta. Sanois edes suoraan jos sillä on joku toinen, eikä valehtelis niinku joku selkärangaton nilkki. Vaikka se olis kuinka mielin kielin muuten, mutta kyllä naisen vaisto on yleensä oikeassa.

Meri-Tuuli nyökyttelee. Molemmat seisovat hetken hiljaa. Meri-Tuuli koettaa vilkaista vaivihkaa takanaan olevaan pusikkoon. Matti nostaa päätään nähdäkseen, joko Jaana lähti. Meri-Tuuli viittoo Matille, ettei reitti ole vielä selvä.

JAANA
Kuule Meri-Tuuli... Jos sinä alkasit epäillä, että Artturilla olis toinen nainen, niin mitä tekisit?

MERI-TUULI
Ai minäkö? En mä tiedä. Kai mä sanoisin sille, että se on joko tai. Minä tai se toinen.

(jatkuu)

JAANA

Mutta jos Artturi ei myöntäis pettävänsä?

MERI-TUULI

En mä... Varmaan pakkaisin laukkuni.

JAANA

Ehkä se tossa tilanteessa olis helpompaa, kun ei oo avioliittoa, lapsia, omakotitaloa ja muuta yhteistä. Jotenkin on alkanu tuntua, että olis vain helpotus, jos Matti tunnustais.

MERI-TUULI

Voi kun Artturi olis nyt kuulemassa.

JAANA

Ai kuinka niin?

MERI-TUULI

Sähän kuulit mitä se sano siellä esittelyssä? Se haluais mennä mun kanssa naimisiin ja perustaa perheen farmari-Volvoineen, mut...

JAANA

Artturihan on mukava ja hyvä mies. Mistä sitten kiikastaa?

MERI-TUULI

Mä en vaan halua mennä sen kanssa naimisiin. En kenenkään kanssa. Mä en usko avioliittoon. Niin moni mun tuttu on eronnut ja se on ollu aina ihan hirveä prosessi, enkä mä halua omalle kohdalle sellasta.

JAANA

Eihän se välttämättä tarkota, että sun ja Artturin avioliitto päättyis eroon.

MERI-TUULI

Kyllä mä sen tiedän. Mut ei mikään myöskään viittaa siihen, että me vanhettais onnellisina yhdessä ja hoidettais lapsenlapsia punasen tuvan ja perunamaan vieressä.

JAANA

Jos se yhtään lohduttaa, niin noin mäkin ajattelin silloin kun me tavatiin Matin kanssa. En nyt kyllä ihan noin jyrkästi, mutta emmin kuitenkin vähän. Mut sitten kun sanoin "tahdon", niin...

MERI-TUULI

Mun veli on eronnu, mun paras ystävä on eronnu, mun entinen naapuri on eronnu kaks kertaa, mun lukioaikasista kavereista kuus meni naimisiin, kaks eros ensimmäisen vuoden jälkeen, yhen liitto kesti viis vuotta, kaks taistelee lasten huoltajuudesta oikeudessa ja yks pari jätti just viime viikolla eroanomuksen.

JAANA

No mutta Merkkari, eihän kaikki avioliitot silti pääty eroon. Minä ja Mattikin ollaan oltu jo kolmekymmentä vuotta...

MERI-TUULI

(Närkästyneenä) Ei millään pahalla Jaana, mutta sä ja Matti ette ole kovin vakuuttava pari puhumaan avioliiton puolesta. Mattikin on joskus sanonu, että te voisitte olla varottava esimerkki kaikille avioliittoa harkitseville nuorille.

Meri-Tuuli tajuaa puhuneensa närkästyksissään ohi suunsa ja hiljenee. Matti nostaa päänsä pensaasta, mutta painuu kiireesti takaisin piiloon huomattessaan Jaanan ottavan pari askelta lähemmäs Meri-Tuulia. Jaana katsoo Meri-Tuulia yllättyneenä ja totisena.

JAANA

Missä sä olet Matin kanssa ehtinyt jutella?

MERI-TUULI

(Hätääntyneenä) Eeei kun joskus kylillä törmätty, kaupassa ainakin.

Meri-Tuuli miettii mitä voisi sanoa kääntääkseen puheen pois Matista.

MERI-TUULI

Sitä paitsi, mä en halua pidätellä Artturia perustamasta perhettä jonkun muun kanssa, jos se kerran oikeesti sitä haluaa. Oon vaan odotellu josko siltä menis pahin into ohi, mut ei se taida toimia.

Naiset ovat jälleen hiljaa. Jaana tuijottaa Meri-Tuulia edelleen totisena.

MERI-TUULI

Tuota, kello on jo sen verran, että kohta alkaa terapiaistunnot. Taitaa olla paras suunnata päärakennukselle.

Jaana tuijottaa vielä hetken Meri-Tuulia ja lähtee sitten kävelemään pois näyttämöltä päärakennuksen taakse. Jaanan poistuttua näkyvistä Meri-Tuuli painaa kasvot käsiinsä ja huokaisee kuin itkua pidätellen. Matti kompuroi pois piilostaan ja menee Meri-Tuulin luokse.

MATTI

Se oli lähellä. Ens kerralla pitää olla varovaisempi.

MERI-TUULI

Ens kerralla?

Meri-Tuuli työntää Matin kauemmas ja poistuu itkuisen oloisena näyttämöltä eri puolelta kuin Jaana. Matti poistuu näyttämöltä samaan suuntaan kuin Jaana aikaisemmin.

Kohtaus 11

Miguel tulee päärakennuksen oviaukosta lavalle, hänen perässään tulevat Tarja ja Matias, Matti ja Jaana sekä Artturi ja Meri-Tuuli. Parit ottavat rakennuksen seinustalta mukaansa tuolit ja menevät istumaan vierekkäin puolisonsa kanssa kasvot yleisöön päin. Jokaisen parin välissä on reilu tyhjä tila (ovat keskenään eri huoneissa). Miguel menee Tarjan ja Matiaksen luo, muut eivät kiinnitä tähän huomiota.

MIGUEL

Pankka pylly penkki, olkka hyva. Mina ole aatellu alotta tetista, kun te sano viimeks, etta teilla ei ole ollenka ongelma teitin mielest. Useesti jos suhte tuntua ole kaikki hyvin, bueno, se saatta ole vain... kuinka te suomalaiset sano, tyyni enste myrsky ja oikke katastrooffi odotta nurkka takan. Kerttoka teidan suhteest. Miten te ole tavannu toisenne?

MATIAS

Kaikki alko siitä, kun...

TARJA

Kaikki alko siitä, kun Matias pyys mua auttamaan peltoläntinsä hoitamisessa. Minun vanhemmat ja Matias on hyviä ystäviä, niin kai se oli helpompi pyytää apuun tuttu kuin palkata joku täysin vieras jostain kauempaa. Autoin

kaikessa mahdollisessa maanmuokkauksesta sadonkorjuuseen ja lopulta päädyin auttelemaan huushollin puolellakin, kun ei ukolta enää ihan kaikki kotiaskareet näyttäneet sujuvan. Sinne sitten jäin ja lopulta mentiin naimisiin.

MATIAS

Sinä halusit mennä.

MIGUEL

Mennaanpa eespain. Kun te sano, että tetil ei ole ongelma ollenska, tarkottako te todella se, ettei ole teillä yhtä mitä, mitä te haluta kayda lapi. Ei yhtikas mitta? Nada?

TARJA

Tarkoitin sitä mitä sanoin. Meillä ei oo ongelman ongelmaa. Kaikki on niin mallillaan, kuin olla vaan voi. Ollaan ainoastaan tuttavapariskunnan pyynnöstä täällä. Ja turha väittää, että "pinnan alla voi kyteä jotain suurempia ongelmia".

MIGUEL

Matias, sina ole tuppisuu. Oleko sina kuollu, muerte? Ajatteleko sina sama mieli kun sinu vaimo? Teitilla kakki hyva, kakki kunnosa?

MATIAS

No tuota... Minusta tuntuu...

TARJA

Eikö terapeutti usko naisen sanaa? Kun minä sanon, että kaikki on kunnossa, niin kaikki on kunnossa.

MIGUEL

Tarja, anta Matias puhu loppu.

TARJA

Eihän sillä voi mitään tärkeää sanottavaa olla. Tollanen tuppisuu rassukka se on aina ollu. Sitä paitsi, kyllä minä tietäsin, jos joku meidän suhdetta vaivais.

MIGUEL

Tarja hyva, mina alkka olla se mieli, että mina ole taitaa loytaa teidan suhtees ainasken yksi ongelma.

TARJA

Ai jaaha. Vai niin. Ja mikäs tämä ongelma sitten mahtaa olla, jos arvon terapeutti sen tohtii sanoa?

MIGUEL

Nyt taitta ole hyvempi, etta me antta tama tilanne hetki aikka muhenoitua. Mina kayda silla valilla jutustamas toisten parien kans.

*Miguel menee vieressä istuvien Jaanan ja
Matin luo.*

MIGUEL

Paiva taas. Jaana ole siis epailevainen, etta Matti ole kayny haistelemas toises kukas teidan avioliiton ulkkopuolel. Mista sina, Jaana, ole tullu sellane mieli?

JAANA

Matti on aina ollu hyvin omistautunut työlleen, mutta nykyään sekin on alkanu mennä yli. Lähes joka viikonloppu on joku "töihin" liittytvä meno, hän saa puheluita "töistä" outhoihin aikoihin, ylitöitä tuntuu olevan kovin usein, eikä hän enää kerro minullekaan, mitä töissä tai työmatkoilla on sattunu.

MATTI

Tiedäthän sinä, että minä oon esimiesasemassa töissä. Ja kun talous on mitä on, täytyy yrittäjän olla aktiivisesti perillä kaikesta, mitä yrityksessä tapahtuu.

JAANA

Niin että kaikki firman koulutuspäiviksi nimitetyt ryyppyreissut on ihan asiallisia ja niin tärkeitä, ettei niitä voi vaihtaa yhteen koti-iltaan vaimon kanssa aina silloin tällön? Tiettyyn rajaan asti vois työselityksen uskoakin, mutta kun herra johtaja könyää kotiin sunnuntaina aamulla kello 6 ja haisee sekä viinalle, tupakalle että naisten hajuvedelle, niin siihen vedän rajan.

MIGUEL

Matti, koittako sina peitta jotta, vai oleko sina oikeesten niin uppoksis toisa?

MATTI

Nuo nyt on noita naisten höpinöitä. Heti kun mies ahertaa vähänkin enemmän tuodakseen leipää pöytään, niin heti ollaan syyttämässä pettämisestä. Moneen kertaan ollaan tääkin asia puitu läpi, mutta ei mulla ketään toista ole. Jaana kuvittelee koko jutun, hulluhan se on.

*Jaana on juuri sanomaisillaan jotain, mutta
Miguel ehtii väliin.*

MIGUEL

Tuo ei ole ollenka hyva vastaus, vaiks terapiasa olekin hyva ilmasta teidan oikea tunteet ja mielipitamykset. Mina jatta teidat hetki sulamaan... sulattelemaan meidan jutustelu ja kayn toistte parien luona.

Miguel menee Artturin ja Meri-Tuulin luo.

MIGUEL

Ah, Arturo ja Meri-Tulli... Jos mina ymmarta oikee se, mita te aikaiste sano, niin teil taitta ole vaha erilaiset odottamiset teidan parisuhtelt. Vai kuinkka, que?

ARTTURI

Mä olen perheihminen. Ollaan moneen kertaan puhuttu Merkkarin kanssa, kuinka olis ihanaa asua omakotitalossa, laittaa omaa pihaa ja kasvattaa lapsia yhdessä. Oon koittanu kosia, mutta tähän asti on aina tullu kieltävä vastaus.

MIGUEL

Mita sina, Meri-Tulli? Mita sina odottaa etta teidan parisuhteen antta sulle, jos kertta sina ei ole suostua kun Arturo ole kosinu?

MERI-TUULI

Oon sanonu Artturille monta kertaa, että mä oon tyytyväinen tän hetken tilanteeseen. Pidän siitä, että asutaan kahes- taan ilman mitään sen kummempia siteitä tai velvoitteita. Enkä mä sitä paitsi edes oikein usko avioliittoon.

ARTTURI

(Järkyttyneenä) Et usko avioliittoon? Mut Merkkari rakas, ethän sä koskaan aikaisemmin ole noin sanonu.

MERI-TUULI

En ehkä suoraan, mut luulis sun nyt tajuavan, kun mä kuitenkin oon aina puhunut siitä kuinka hirveetä on seurata, kuinka kaikki ympärillä eroaa koko ajan, riitelee lapsista ja omaisuudesta ja on sen takia ihan hajalla.

ARTTURI

Mut ei meidän avioliiton tartte päättyä niin. Me tullaan vanhenemaan yhdessä ja eletään onnellisina loppuun asti.

MERI-TUULI

Luuletko sä elävas jossain sadussa? Ei onnellisia loppuja ole kuin jollain prinsessoilla ja prinsseillä, eikä me oikein täytetä niitä vaatimuksia.

(jatkuu)

Artturi istuu hiljaa eikä vastaa mitään.

MIGUEL

Nyt tunttu sille, että tasa ole osuttu ongelma ydin. Me vetäse nyt henkki oikee sillee syvasten. Te saa kasata aatoksia sen aika, kun mina katso toiset parit. Me pallata hetki paast astial.

Miguel menee Tarja ja Matiaksen luokse.

MIGUEL

Mihkas me jaada... Aivan. Tarja, hyva parisuhte edellytys ole, että pariskunta molempinen osapuoli kuniottaa toinen, antta toisen ilmastoida tunteet ja sanoa mielipitamykset. Toimivasa parisuhteessa toistta ei saada panna sivu, vaan pitta kuunela mita han haluta sanoa ja arvosta hantta huolimati hanen puutteet ja vikaset.

MATIAS

Niin!

TARJA

Ja mitäs se terapeutti oikein tuolla psykoanalyttisella huuhaalla tahtoo sanoa? Herra on hyvä ja puhuu vaan ihan selvällä suomella, niin että muutkin ymmärtää.

MIGUEL

Mina hake perasta sita, että teidan suhteet ei toimia tama osakaspuolten kunniotus. Sina, Tarja, ei kunniota Matias.

MATIAS

Niin!

TARJA

Mitä? Minäkö en muka kunnioita omaa ukkoani? Kuulkaas nyt, arvon terapeutti, minä en suvaitse tuollaista sontaa.

MIGUEL

Noh noh, ei tasa tarvita kiihtymista. Tunteiden ilmastointi ole hyva asia, mutta tasa kohtia terapiaa taitta ole kumminkin hyvinta, että me jatta teidat metiskelen naita asioita. Me voida jatka tama huomena, kun alkka terapiaharjoitus.

*Tarja ja Matias nousevat ja poistuvat
päärakennuksen oviaukosta, tuolit jäävät
paikalleen. Miguel siirtyy Jaanan ja Matin*

luokse. Tarja puhuu Matiakselle heidän poistuessaan

TARJA

Kaikenlaisia hömpötyksiä... Ihan hyvää hyvyyttäni lähin tänne Artturin pyynnöstä ja nyt minua sitte syytetään ihan olemattomista asioista. Ja sinäki siinä vaan myötäilit kaikkea, mitä tuo puoskari sano! Et yhtään viittiny ruveta herkempää astiaa puolustamaan...

Tarja ja Matias poistuvat näkyvistä. Miguel jatkaa Jaanan ja Matin kanssa.

MATTI

Joko täältä kohta pääsee pois? Vähän polttelis jo kylmä huurteinen ja saunan lauteet.

MIGUEL

Jos sina Matti vielä hetki maltta istuksia siina. Terapias- ta saa hyviten kaikki irte, kun te keskitty siihen, eika kiirehdia pois.

MATTI

(Naurahtaa) Mitä tässä nyt enää on vatvottavaa? Johan se tuli todettua, että mulla on vain tämä yksi nainen ja sekin on hullu.

JAANA

Vai hullu! Sä tiedät varsin hyvin, että tämä on mulle tärkeä asia ja että haluan selvittää tämän. Sinä oot aina niin mielinkeielin kaikille nuorille naisille, etkä vilkasekaan minuun päin. Vähemmästäkin herää epäilyksiä. Eikä asiaa auta yhtään se, että sä oot salamyhkänen kaikista menemisistä ja puheluistas. Minä saan valvoa aina pitkälle yöhön, ennen ku saan epäilyksiltäni unta. Aina saa pelätä, että millon mies ei enää tulekaan työmatkalta kotiin ja millon saan jostain Kanarialta kortin, jossa lukee "haen tavarat ens viikolla, terveisin Matti ja uusi rakas Henna, 24v". Tajuatko, että mä en oikeasti saa rauhaa, ennen kuin tää asia on selvitetty? Ymmärrätkö, kuinka rikki mä oon tän takia?

MIGUEL

Matti, oleko sinulla joku sanominen Jaanalle? Oleko olemassa jotta, milla sina saada pois kaikki eppailys ja putsattu teidan valit?

(jatkuu)

MATTI

Minä oon sanottavani sanonu. Jos nainen ei sitä usko, niin olkoon uskomatta. Ei mun pitäis tarvita alkaa todistella jokaista liikettäni ja sanaani. Mulla nyt vain sattuu olemaan muutakin tekemistä, kuin kykkiä kotona kuuntelemissa kaiken maailman syytöksiä ja märehtimässä sopimattomia riitoja.

JAANA

Ja mitäköhän se muu tekeminen sitten on? Jos se todella on pelkkiä työasioita, niin mikä siinä on niin vaikeaa myöntää ja todistaa se jotenkin? Mä en saa rauhaa, ellen pian saa jotain varmuutta sun tekemisistä. Aivan sama, vaikka kertoisit pettävänsä mua toisen naisen tai vaikka kokonaisen haaremin kanssa, mutta mä en kestä enää kaikkia näitä epäilyksiä. Mä tulen hulluksi!

Jaana alkaa itkeä, Miguel menee lohduttelemaan. Matti istuu vieressä kädet puuskassa ja katselee Jaanaa vaivautuneena. Hetken päästä Matti laittaa kätensä Jaanan polvelle.

MATTI

Jaana hei, enhän mä tätä nyt näin aatellu. Et itkis, jooko?

Jaana nojautuu Mattiin päin ja laittaa kätensä tämän ympärille. Matti halaa takaisin, mutta alkaa hiljalleen hivuttaa kättään Jaanan pakaralle. Jaana kavahtaa taaemmas.

JAANA

Voi Luoja! Etkö sä osaa edes lohduttaa ilman, että heti ollaan kähmimässä? En todellakaan kaipaa mitään tollasta tällä hetkellä.

MIGUEL

Nonni, tama istuksinto taisi ole sitte tasa. Me jatka huomena mina toivo hyvemmissa merkisa.

Jaana ja Matti ovat lähdössä, tuolit jäävät paikalleen. Miguel huikkaa Matin tulemaan vielä takaisin.

MIGUEL

Matti, tuleko sina vielä kayda taala...

Jaana poistuu näyttämöltä päärakennuksen oviaukosta, Matti kääntyy vielä hämmentyneenä Miguelin luo.

(jatkuu)

MIGUEL

Ihan nain miesten kesken ja luotamukselisesti... Oleko si-
nulla olemasa toinen nainen?

MATTI

Mitäs sitten jos onkin, mitä se sulle kuuluu?

MIGUEL

Sina vastta nyt rehellisesten. Kyllä sina nakee, kuinkka
sinun vaimo karssi sinun salaisuukset ja siita tuleva epa-
tietosuus. Oleko sinula joku toinen?

MATTI

Kuules juippi, sinä oot vielä sen verran nuori kolli, ettei
mun tartte sulle tekemisiäni selvittää. Se on yks hailee,
mitä muut ajattelee.

MIGUEL

Mutta Jaana ole sinun vaimo.

MATTI

Olkoon vaan, mutta tämä on kuitenkin mun elämä.

*Matti poistuu oviaukosta, Miguel pyörittelee
päättään ja menee Artturin ja Meri-Tuulin luo.*

MIGUEL

Ja mitenka taala ole vointi? Oleko teila tullu esiin kysy-
myksia toistellenne?

*Molemmat ovat hetken hiljaa. Pian Artturi kääntyy
Meri-Tuulin puoleen.*

ARTTURI

Mitä jos meillä olis joku maailman onnellisin avioliitto?
Ethän sä voi sitä tietää.

MERI-TUULI

Et säkään voi tietää etukäteen, että me oltais onnellisia
koko loppuelämän. On paljo helpompaa, kun voi vaan pakata
laukut ja lähteä, jos siltä tuntuu. Ei tartte miettiä kenen
luona Jari-Tuomas ja Sini-Helena viettää viikonloput ja lo-
mat tai kuka saa sen olohuoneen piirongin, kun se on yhdessä
ostettu. Mitä jos toiselle meistä sattuu jotain, mitä jos
ei enää parin kuukauden päästä siedetä toisiamme, mitä jos
toinen meistä löytää unelmiensa kumppanin?

ARTTURI

Unelmiensa kumppani? Pakata laukut? Mitä sä tarkoitat, enkö mä muka ole se, kenen kanssa sä haluat olla loppu ikäs?

MERI-TUULI

Se siinä onkin, Artturi, kun mä en tiedä. Pidän susta tosi paljon, mutta en oo asiasta niin varma, että uskaltaisין lupautua sun vaimoksi ja lasten äidiksi. Maailmassa kaikki on mahdollista. Ei kukaan voi tietää etukäteen, mitä tulee tapahtumaan.

MIGUEL

Arturo, mitä sina tasta ajattele?

ARTTURI

En mä osaa ajatella mitään just nyt. Kun mulla on koko ajan ollu mielessä sellanen täydellinen perheidylli ja nyt se on yhtäkkiä hajalla.

MERI-TUULI

Mähän oon aina sanonut, että sä oot kattonu liikaa romanttisia leffoja. Ei oikeessa elämässä käy ikinä samalla tavalla kuin niissä. Kukaan ei oikeesti elä elämäänsä onnellisena loppuun asti jossain hattaraisessa unelma-avioliitossa.

MIGUEL

Tama olekin hyva hetki lopetta talla kertta. Tallanen hedelmaisa ja paljasteleva istuksinto ole hyva jatka terapia huomena. Mina kehotta teita kumminki, etta te miettia vielä ilala, mitenka te saisi muovailtua teidan ajatus niin, etta te ymmartta mita kumppiki haluta sanoa toinen toisel.

Artturi ja Meri-Tuuli lähtevät, tuolit jäävät paikalleen. Miguel jää vielä näyttämölle.

Kohtaus 12

Miguel seisoo yksin näyttämöllä. Hän pyörittelee päätään ja huokaisee syvään. Miguel alkaa hiljalleen kerätä näyttämöllä olevia tuoleja pois. Kolme tuoleista viedään päärakennuksen seinustalle, kolme näyttämön vasemmalle laidalle.

MIGUEL

Olekohan tama pariterapialeiri ollu se kaikkesta hyvin ajatus... Olehan se hieno autta ihmisia heidan ongelmat ratkomaan, muta joku raja sinakin. Jarjestakkohan joku josain terapia pariterapialeirien terapeutit? Syytta olis, kun ei

(jatkuu)

tama ole mitta ruususten paala tanssaamista. Oles sittenkin pitanyt menna pittama se variterapia varisokeet tai somen kelen kurssi maahanmuuttajil.

Miguel poistuu päärakennuksen oviaukosta saatuaan tuolit paikoilleen.

Kohtaus 13

Matti, Artturi ja Matias tulevat pyyhkeet päällä istumaan näyttämön vasemmalla laidalla olevalle korokkeelle, johon on rakennettu saunan lauteet. Tarja, Jaana ja Meri-Tuuli tulevat pyyhkeet päällä ja siideripullot kädessä istumaan "kuistille", eli saunan lähelle tuoduille tuoleille hieman erilleen miehistä. Dialogia käydään vuorotellen miesten ja naisten kesken, mutta ryhmät eivät reagoi toisiinsa.

TARJA

Voi hyvä luoja kuinka kunnon löyly tekeekin hyvää tällasen päivän jälkeen. Ja siihen päälle vielä vähän siideriä, niin avot! On niistä miehistä sen verran ollu hyötyä, että ovat saaneet saunan lämpöseksi ja juomat kylmiksi.

JAANA

Muuten niistä ei olekaan kuin harmia. Voitteko kuvitella, Matti väittää edelleen kirkkain silmin, ettei se petä mua. Voisin vaikka vanhoa, että tänäänkin terapiaistunnossa haistoin vieraan hajuveden sen vaatteissa.

Meri-Tuuli tarttuu tiukemmin pulloonsa ja ottaa hörpyn. Naiset hiljenevät, miehet jatkavat.

MATTI

Täytyy kyllä sanoa, että tää on leirin paras hetki. Ei tartte kuunnella kenenkään avautumista, valittamista tai analysointia. Saa vaan olla ja nauttia.

MATIAS

Kyllä näin on. Kerrankin on rauhallista, kun kukaan ei oo niskan takana käskyttämässä ja määräilemässä. Tällaseen vois vaikka tottua.

Miehet hiljenevät, naiset jatkavat.

TARJA

Todellako? Ootko varma, ettei mielikuvitus tehny tepposia?

En yhtään ihmettelis, oot kuitenkin niin paljon taas käsitelly noita asioita.

JAANA

Voihan se olla... Ei, kyllä mä selvästi haistoin vieraan hajuveden!

TARJA

Kenen kanssa Matti nyt täällä leirillä muka vois olla? Kaikilla on puoliset mukana ja yhtä ongelmasta väkeä kaikki tyyni.

Naiset hiljenevät, miehet jatkavat.

ARTTURI

Onhan rentoutuminenkin oleellista, mutta parisuhteiden takiahan tänne ollaan tultu. Mä ainakin mietin jatkuvasti oman suhteeni tilannetta. Ei siitä noin vaan pääse irti.

MATTI

Se on teillä nuorilla sellanen vika, että kaikki pitää analysoida puhki. Ennen oli paljo helpompaa. Jos oli joku kupru suhteessa, niin sitä märehdittiin aikansa ja sitten se unohdettiin. Nykyään parisuhteessa jauhetaan vielä jostain vuodentakasista pyykkivuoron laiminlyönneistä, ja sanotaan, että "sä et selvästikään rakasta mua, kun jätit silloin pyykit pesemättä". Ja vaikka kuinka mies koittais selittää, että silloin oli just MM-lätkän finaaliottelu, niin herne on jo niin syvällä naisen nenässä, ettei se tuu pois ennen kuin mies tarjoutuu pyykkämään seuraavan vuoden ajan ja sen lisäksi vielä tiskaa, imuroi ja siivoaa, puhumattakaan lastenhoidosta ja muusta sellasesta.

Matias nyökyttelee ymmärtäväisesti, Artturi katsoo toisiapöyristyneenä. Miehet hiljenevät, naiset jatkavat.

JAANA

Ei sitä tiedä. Kyllä se aina jostain löytää jonkun nuoren heitukan, joka on helppo puhua pyörryksiin. On se kuitenkin sen verran supliikki mies.

Meri-Tuuli ottaa jälleen hätäisen hörpyn pullostaan.

TARJA

(Meri-Tuulille) Sinä ku oot meistä nuorimmainen, ni sanos... Näkeekö ton ikänen jotain tommosessa keski-ikäsessä varatussa miehessä?

(jatkuu)

Meri-Tuuli menee sanattomaksi ja jää tuijottamaan eteensä. Jaana ja Tarja katsovat Meri-Tuulia ja odottavat tämän vastausta.

MERI-TUULI

Mistä mä tietäsin? Ei mulla ole minkäänlaista kiinnostusta ukkomiehiin.

Tarja ja Jaana hätkähtävät Meri-Tuulin vihaista vastausta. Naiset hiljenevät, miehet jatkavat.

ARTTURI

Jos se onkin siitä kiinni, että nykyään ihmiset arvostaa kumppaneitaan enemmän. Parisuhteessa halutaan tietää, mitä toinen tuntee ja ajattelee. Joku pienikin ele voi helposti merkitä jotain isompaa asiaa. Jos tuot naiselle kimpun kukkia töistä tullessas, niin nainen ymmärtää, kuinka paljon välität. Jos kysyt, kuinka päivä on mennyt, niin nainen tietää, että oot kiinnostunut siitä ja sen elämästä.

MATIAS

Niin, ja jos vahingossa unohdat viedä roskat, niin nainen olettaa, että oot täysin saamaton tunari.

MATTI

Ja jos et kerro jokasen puhelun sisältöä ja soittajaa, niin heti ollaan kurkussa kiinni ja syyttämässä pettämisestä.

Miehet hiljenevät, naiset jatkavat.

MERI-TUULI

Miks aina kaikki luulee, että miehet pettää vaimojaan nuoremman naisen kanssa? Voihan ne ihan hyvin olla omanikänsä tai vaikka vanhempien naisten kanssa. Mut mua on ainakin ihan turha konsultoida tässä asiassa, ei mulla ole kokemusta pettämisestä.

TARJA

Ihan rauhallisesti vaan, enhän mä mitään sellasta väittänykään. Aattelin vaan, että jos sun tutuissa olis joku...

MERI-TUULI

Pitäsitte parempaa huolta miehistänne, niin ehkä niiden ei tarvis juosta ympäri pitäjää jokaisen hameen perässä!

Meri-Tuuli poistuu kiukkuisena näyttämöltä saunan taakse. Tarja ja Jaana jäävät vielä istumaan tuoleille.

JAANA

Tiedätkö... Mitä jos mä oonkin väärässä? Jos Matti on koko ajan puhunu totta ja mä vain oon kuvitellu kaiken ja oon oikeasti hullu.

Jaana jää katsomaan Tarjaa merkitsevästi. Naiset hiljenevät, miehet jatkavat.

MATTI

Ei nyt viitsittäis puhua naisista. Oltais vaan ja nautittais rauhasta. Puhutaan vaikka urheilusta, jos on pakko joutain jutella.

ARTTURI

Saanko mä kuitenkin vielä kysyä yhtä asiaa tohon äskeiseen liittyen?

Miehet hiljenevät, naiset jatkavat.

TARJA

Mutta jos tosta asiasta etsii jonkun positiivisen puolen, niin joka tapauksessa pääset lepuuttamaan hermojasi. Joko se tapahtuu pyöreässä, pehmustetussa ja valkoisessa huoneessa tai sitten kaikki paljastuu ja pääset hakemaan avioeroa.

Tarja poistuu näyttämöltä saunan taakse, Jaana seuraa perässä. Miehet jatkavat.

MATTI

Aina voi yrittää.

ARTTURI

Miten te kaks ylipäätään olette enää noissa parisuhteissanne, jos naiset kerran on niin rasittavia?

MATTI

Miten sä et ole vielääkään naimisissa, jos naiset kerran on niin ymmärtäväisiä?

Artturi menee sanattomaksi ja poistuu näyttämöltä saunan taakse. Matti ja Matias poistuvat pian hänen jälkeensä.

NÄYTÖS IIKohtaus 14

Miguel saapuu näyttämölle päärakennuksen takaa kantaen mukanaan pahvilaatikkoa, parit tulevat hänen perässään. Väliajan aikana näyttämön vasemmalle laidalle on tuotu vene.

MIGUEL

Eilisen terapiaistuksinnoisa mina saada eri hyva kasitys teidan jokasen parin kehittamista vaativista osakasalueista. Tanaan me pyrkki kayma lapi nama asia erilaisten terapiaharjoitusten avula. Me otta enstemmaisena harjotus, josa ole eri tarkkea kuunnela toinen ja saada aikkaseks toimiva yhttestyo parin osakaspuolten valiin. Matias ja Tarja, tulekko te vaikka eka, uno...?

Tarja ja Matias tulevat Miguelin viereen seisomaan. Miguel viittaa kädellään pahvilaatikon suntaan.

MIGUEL

Tasa terapiaharjoituksesa vaattii yhttestyo, jota mina ei huomida teidan suhtees kovin paljolti. Tama harjotus kulkke myos nimela Iikka-testi, silla tuosa laatikosa ole kokkomaton nojatoli, ja se ole teidan tehtava kasata se.

MATTI

Miguel, sano suoraan vaan, jos tarttet apua huonekalujen kasaamisessa. Ei sitä sentään meillä tartte teettää, vaikka ruuvari ei pysyiskään omissa käsissä.

MIGUEL

Jota me saada tehtava mahdollisiman paljo irte, vain toinen teidan parista saada katso ohjeet ja toinen tehdä itse kasaanlaitto, osien yhteen pano. Se joka lukke ohje, se neuvoilee ja kannusta parhaasa mukka kasaja, joka kuunttele tarkka mita pita tehdä. Oleko te ymmartany tama harjotus?

Tarja ja Matias nyökkäävät. Tarja avaa pahvilaatikon ja alkaa purkaa osia lavalle. Miguel tulee keskeyttämään.

MIGUEL

Tuota, mina ajatella, etta sina Tarja voida lukke ne ohje.

TARJA

Meinaatko ettei nainen muka osais käytellä työkaluja? Kuule

(jatkuu)

kun minä oon meillä se, joka hoitaa kaikki meisselihommat.

MIGUEL

Ei mina suinkka sita tarkkota. Nain pain ole harjotus enempi hyodyks.

TARJA

No tehdään sitte niinku arvon keittiöpsykologi tahtoo.

Tarja ottaa laatikosta kasaamisohjeen ja jää seisomaan laatikon lähistölle. Matias hakeutuu osien ääreen. Muut seuraavat vierestä.

TARJA

Etippä ensin sellanen ällän muotonen puu. Sitten otat tosta muovipussista sopivat ruuvit ja sen kuusiokoloavaimen, etit jostain tollasen vähän isomman puulevyn ja ruuvaat ällän siihen. Sitte toinen iso levy, muutama ruuvi, toinen ällä...

Matias koettaa pysyä ohjeistuksen perässä ja yrittää liittää epätoivoisesti erilaisia osia yhteen. Lopulta Tarja nostaa katseensa ohjeista ja huomaa Matiaksen rimpuilevan epämääräisen aikaansaannoksen kanssa.

TARJA

Miten sä nyt ton onnistuit tekemään? Ihan selkeet ohjeet annoin ja ukko on ihan mutkalla yhen tuolin kanssa. Ja paitaskin oot saanu ruuvattua kiinni tohon käsinojaan. Voi hyvänen aika sun kanssas!

MATIAS

Mutta ku en minä enää tässä iässä noin nopeesti...

TARJA

Ei mitään muttia! Purat nyt ton tekeleen ja alat alusta. Ja nyt olis parempi kuunnella tarkkaan, kolmatta kertaa en enää ohjeita lue. Jos et saa ees yhtä tuolia kasattua, niin...

MIGUEL

Pannaas hetkeks katki tama harjotus. Tarja, mina tunte, etta sinun tarvis kannusttta sinun mies enempi ja antta ohje hanelle ihan rauhasest. Sinun tartte odotta, etta han ole loytanny oikee osa ja sinun tartte kuuntele, jos hanen tartte kysya jotain. Nonni, me otta nyt uudestan alusta.

MATIAS

Neuvot sitten kunnolla, en minä muuten...

TARJA

Suu poikki ja nyt se ällän muotonen puu käteen niin ku olis jo.

Matias tarttuu puuosaan sotilaallisen reippaasti.

TARJA

Sitten pitkät ruuvit niihin reikiin.

Matias kaivaa samalla sotilaallisuudella esiin pienen muovipussin ja alkaa etsiä pussista oikeita ruuveja ja kokeilee niitä puosan reikiin.

TARJA

Ei sellasta ruuvia... Kato nyt, ei sekään sovi tohon reikään... No se nyt ei ainakaan... Eihän tosta taas tule yhtään mitään, anna tänne se pussi!

MIGUEL

Me otta taas vaha rauhaisempi. Tarja, anna Matias toimia oma tahti ja neuvo hantta rauhaisasti ja kannustavaisesti. Tama kertta te pyrkki yhttestyo ihan tosissa.

TARJA

Kai se on sitten pakko, niin pääsee tästäkin joskus pois.

*Tarja antaa ruuvipussin takaisin Matiakselle.
Tarja alkaa neuvoa Matiasta kuin pientä lasta, lässyttäen.*

TARJA

No niin! Nyt sitten sellanen oooooikein piiiiiitkää ruuvi käteen, asetat sen siihen reikään, nooooooin ja sitten alat kääntää oikeelle. Sen käden suuntaan, missä ei ole kelloa. Hyyyyvä!

Matias ruuvaa vastahakoisesti.

MATIAS

Ei tartte lässyttää.

TARJA

Kun ei tää muuten näytä menevän perille.

MIGUEL

Tarja, ehkä sina tartte hiukka taas ole rauhaisampi ja puhu hiukka kunniotavaisempi sinun oma mies.

TARJA

Älä sinä nyt puutu tähän, on me ennenkin kasattu huonekaluja. Kyllä aikuisen miehen jo sen verran pitäis osata, ettei tartte koko ajan olla neuvomassa.

MATIAS

Mutta kun näitä osia on niin paljon.

TARJA

Kyllähän niistä nyt selkeästi näkee mikä tulee mihinkäkin, sinä et vaan tajua. Älä viitti marista siinä.

MATIAS

Älä huuda! Sinä oot tässä se ongelma!

Tarja vaikenee.

MATIAS

Kerrankin minä saan puhua ilman, että joku keskeyttää jokaisen lauseen. Minä en Tarja enää jaksa tällasta, että joku on koko ajan niskassa kiinni ja komentamassa tai haukkumassa. Minä oon vaan tällanen vanha ukonrahja, enkä muuksi muutu vaikka kuinka haluisit. Pidä ruuvit!

Matias paistaa ruuvipussin pahvilaatikkoon ja poistuu päättäväisesti päärakennuksen taakse. Muut katsovat toisiaan ihmetellen. Tarja seisoo edelleen hiljaa paikallaan pidellen kasausohjeita käsissään, mutta havahtuu pian ja poistuu päärakennuksen taakse eri puolelta kuin Matias. Miguel tulee keräämään tuolin osat laatikkoon, vie laatikon päärakennuksen oviaukosta sisään ja tulee takaisin.

MIGUEL

Taitta ole hyvintä vaan jatka eespain ja menna tekke ser-raava harjotus.

Miguel siirtyy näyttämön vasemmalla laidalla olevan veneen viereen ja viittoo toiset seuraamaan.

MATTI

(Naurahtaa) Onkos nyt vuorossa sitten joku huviajelu soutu-veneellä? Harmi, ettei sattunu olemaan oikein kunnan

(jatkuu)

kirkkovene. Sellasella vois ihan mielellään vähän "soudella".

MIGUEL

Nyt ole tarkkotus suorita toinen, dos, terapiaharjoitus. Teilla ole Suomesa se sanontta "purjehtti avioliitto onnellisesten sattama". Kun parisuhdeta ja siihen sitouttumista ihmise vertta veneily, niin me laskke nyt vene mielikuviuksellisile vesile. Tama harjoitus testta parin kuuntteluja keskustelutaitto, sietokykky toinen kohta seka taitto ratko ongelma. Me otta tama harjoitus mukka Arturo ja Meri-Tulli. Te tule tanne ja nouse vene.

Artturi ja Meri-Tuuli menevät veneeseen istumaan.

MIGUEL

Kun te istuksia siela venesa, niin te kuvittele, etta te ole parisuhhte myrskyvaisila vesila. Teilla ole vain yksi, uno, tie paasta pois aallon keskelta. Te tartte kuunnela ja ymmartta toinen, saatta riita paatoksen, tyynyttaa parisuhteen aallokot. Tasa harjoituksesa ole tarkkotus keskitty kuunttele toinen ja keskustela asioista, jotka teita vaiva. Jos te ole valmis, me muut siirtty hiukka sivummaiseksi, jotta te saada rauhasa keskitty pelkkasta toinen toise.

Miguel, Jaana ja Matti poistuvat näyttämöltä.

Kohtaus 15

Meri-Tuuli ja Artturi istuvat veneessä hiljaisina ja vaivaantuneen oloisina.

MERI-TUULI

Olikohan tääkin nyt ihan tarpeellista? Kai me oltais voitu tällanen mielikuvaharjoitus tehdä ilman tätä venettäkin.

ARTTURI

Mutta kulta, nyt me ainakin voidaan keskittyä ihan vaan toisiimme. Mä voin kuvitella, kuinka meitä ympäröi valtava aava meri, täynnä haasteita ja karikoita, joista meidän tulee yhdessä luovia tiemme avioliiton onnelliseen satamaan.

MERI-TUULI

Ja kohta varmaan joku delfiiniparvi vois tulla uimaan meidän veneen vierellä ja johdattaa meidät ohi kivikoiden turvaan maailman pahuudelta?

ARTTURI

Hei, älä viitti. Yrittäisit nyt ees jotenkin eläytyä tähän harjotukseen. Tää on tärkeä juttu.

MERI-TUULI

No okei, okei...

Hiljaisuus. Artturi alkaa etsiä jotakin taskuistaan.

MERI-TUULI

Onko sulta joku hukassa?

ARTTURI

Ei. Toivottavasti ainakaan..

MERI-TUULI

Mitä sä sitten oikein etsit? Eilistä päivää vai?

ARTTURI

Löysinpä!

Artturi ottaa esiin sormusrasian ja menee polvilleen veneen pohjalle. Vene heilahtaa voimakkaasti.

MERI-TUULI

Hullu! Mitä sä oikein touhuat? Vaikka me ollaankin kuivalla maalla, niin mä en silti halua kaataa tätä venettä päälleni.

ARTTURI

Merkkari, kulta... Sähän tiedät, kuinka paljon mä rakastan sua ja kuinka paljon mä olisin valmis tekemään sun puolestta. Mä haluan, että sä tiedät myös sen, kuinka kovasti mä haluaisin nähdä meidät viettämässä tulevaisuutta yhdessä, kuinka me vanhettais yhdessä. Mä haluan mennä sun kanssa naimisiin, hankkia kauniita lapsia, ison punaisen omakotitalon, kesämökin jostain järven rannalta ja elää onnellista elämää loppuun asti. Rakas, mä haluan aloittaa meidän yhteisen tulevaisuuden jo tänään. Meri-Tuuli, kulta, tuletko mun vaimokseni?

Artturi ojentaa rasiaa Meri-Tuulia kohti. Meri-Tuuli tarttuu rasiaan ja viskaa sen näyttämön suuntaan.

ARTTURI

Mitä sä... Sehän oli... Miksi sä noin teit?

(jatkuu)

MERI-TUULI

Että sä vihdoinkin tajuaisit, etten mä halua mennä naimisiin. Sormus pilaa aina kaiken. Lopeta se kosiminen!

ARTTURI

Rakas, ethän sä tarkota tota oikeesti? Kyllä mä voin odottaa, jos se siitä on kiinni. Mä vaan haluaisin niin kovasti, että meillä olis jo perhe ja kaikki...

MERI-TUULI

Kuunteletko sä mua koskaan? Sä olet kosinut mua jo yli 20 kertaa koko meidän suhteen aikana, ja niistä viimesin yritys on ollut pariterapialeirillä. Joka kerta mä olen vastannut kieltävästi. Mutta ilmeisesti jostain syystä sä olet jokaisen kieltäytymisen ymmärtänyt kehotuksena yrittää vielä pontevammin.

ARTTURI

Mut... Mä en tajua, mitä sä yrität sanoa. Sä haluat olla mun kanssa, mut sit kuitenkin et? Sä et halua mennä mun kanssa naimisiin, koska sä et usko avioliittoon, koska kaikki liitot päättyy sun mielestä aina eroon. Mut sä kuitenkin haluat olla mun kanssa ihan muuten vaan?

MERI-TUULI

En olis siitäkään enää ihan niin varma...

Artturi katsoo Meri-Tuulia järkyttyneenä.

MERI-TUULI

Mä oon pitäny tätä sisälläni jo tarpeeksi kauan, enkä jaksa enää teeskennellä, että kaikki olis hyvin. Artturi, mä en oo enää ollenkaan varma meidän suhteesta, enkä sen takia oo halunnu suostua kosintaan. Ekoilla kosintakerroilla oli oikeesti syynä se, etten uskonu avioliittoon, mutta kun sä vaan jatkoit ja jankutit perheestä, niin mun tunteet sua kohtaan alko muuttua. Halusin vielä kuitenkin oottaa, jos sä vaikka oisitkin yhtäkkiä unohtanu koko kosimisen ja perheen. Siinä tapauksessa mä oisin ehkä vielä voinutkin jatkaa tätä suhdetta. Mut nykyään mua vaan ahdistaa tää koko homma. Sen takia mä en voi mennä sun kanssa naimisiin. Se olis väärin meitä molempia kohtaan.

ARTTURI

Mitä sä oikein tarkoitat?

MERI-TUULI

Mä tarkoitan sitä, että mä en ikinä tule menemään sun kanssa naimisiin. Mä haluan vaan sellasen miehen, kenen kanssa ei

(jatkuu)

tartte ajatella tulevaa ja kenen kanssa voi vaan olla ja elää ilman mitään sitoumuksia.

ARTTURI

Miksi sä haluaisit olla jonkun sellasen kanssa, kun mä voisin tarjota sulle kaiken mahdollisen? Mä huolehtisin susta, olisin sun kanssa kuolemaan asti ja lupaisin rakastaa sua aina.

MERI-TUULI

Siinähan se just on, että sulle on niin helppoa luvata kaikkea tollasta, mutta mä en vaan pysty siihen. Mä en voi luvata, että oisin rakastunu suhun koko loppu elämäni. En tiedä rakastanko mä sua välttämättä enää kuukauden päästä, kun mä en ole tälläkään hetkellä varma mitä mä oikein tunnen sua kohtaan. Mä en halua luvata sulle jotain tollasta, jos mä en voi pitää lupaustani. Enkä halua satuttaa sua enempää, kuin mitä oon jo satuttanu.

ARTTURI

Satuttanu? Enempää? Merkkari, mitä sä tolla tarkotat?

MERI-TUULI

Mua alko yhdessä vaiheessa ahdistaa tää meidän suhde niin paljon, että mun oli pakko etsiä lohtua muualta.

ARTTURI

Muualta? Et kai sä tarkoita, että...

Meri-Tuuli nyökkää. Hiljaisuus. Artturi ja Meri-Tuuli eivät katso toisiinsa.

ARTTURI

Kuka se on?

MERI-TUULI

Ei sillä oo väliä.

ARTTURI

Tunnenko mä sitä? Ei kai se oo Pate, se on aina pitäny sua tosi seksikkäänä.

MERI-TUULI

Ei oo, eikä kukaan muukaan sun kavereista. Anna olla, ei sillä oo väliä kuka se on. Mä petin sua ja oon siitä pahollani.

Artturi ei sano sanaakaan. Meri-Tuuli kääntyy katsomaan Artturia ja yrittää laskea kätensä

(jatkuu)

tämän polvelle, mutta Artturi väistää ja poistuu veneestä. Hän käy hakemassa näyttämöltä sinne heitetyn sormusrasian ja kääntyy katsomaan Meri-Tuulia.

ARTTURI

Mee panemaan sitä jätkääs, kuka se sitten onkaan. Mä en enää halua olla sun kanssa missään tekemisissä.

Miguel, Jaana ja Matti tulevat päärakennuksen takaa. Meri-Tuuli istuu edelleen veneessä.

Kohtaus 16

Artturi on poistumassa samaan paikkaan, kuin mistä muut juuri tulivat.

MATTI

(Naurahtaa) No, puhuitteko nyt suunne puhtaaksi? Kuulu tonne talon taakse asti jotain sanaharkkaa. Tehän aloitte kuulostaa jo ihan vanhalta avioparilta!

ARTTURI

Pidä huoli omista asioistas.

Artturi poistuu näyttämöltä päärakennuksen taakse. Meri-Tuuli nousee pois veneestä.

JAANA

Meri-Tuuli, onko kaikki kunnossa?

Meri-Tuuli ei vastaa, vaan poistuu itkuisen oloisena ja häpeissään näyttämöltä läheiseen metsikköön.

JAANA

Mitäköhän ne on oikein toisilleen sanonu? Toivottavasti saavat kuitenkin riitansa sovittua, ne olis niin hieno pari.

MATTI

Anna olla, ei nyt puututa toisten ongelmiin. Miguel, kai sulla on jotain meidänkin päiden menoksi suunniteltuna?

MIGUEL

Itse asiassa kyllä, te saada kansa tehdä vielä terapiaharjoitus. Taytty kyllä myöntä, etta aikasempi harjotukset ei ole menny ihan niin kun mina oli suunnitelma, muta...

(jatkuu)

MATTI

Anna tulla vaan! Kyllä me keestetään. Mitäs aattelit meillä teettää? Pitääkö alkaa valaa talon perustuksia, perata uimarannan pohja, kuvitella olevamme jossain optimistijollas-
sa?

MIGUEL

Teidan tarttee vaan puhu. Te saada nimittain tehdä se... mika se iso sana ole... sanassosi... assioins... sana-
assosiaatiotesti.

MATTI

Minkä?

MIGUEL

Sana-assosiaatiotesti. Se ole sellanen, kun mina sano teile sana ja te molempi sano mahdollisiman nopeesten joku toinen sana, kun tule enstemmaisena teidan mieli. Kun teidan suhteesta puuttu suora kommuunikointti, ole hyva tuoda esiin ne ajatus, joita me ei ehdi kontrolloida ja suodata niita eri malliseen muotoon. Jaana, sina tule taha minun vasempi puoli ja Matti tuohon oikee.

Jaana ja Matti asettuvat paikoilleen. Miguel ottaa taskustaan paperin, johon on kirjoitettu sanalista.

MIGUEL

Mina korosta vielä, etta te sano rohkeesten se enstemmainen asia, jonka tule mieli. Naiden sanojen ja asioiden perusteela me voida sitte harjotus jalkke perehty tarkempi teidan suhde ja anaalysoida se ongelmakohtta. Me alotta helposten, enstemmainen sana ole 'kesa'.

JAANA

Aurinko.

MATTI

Nakuranta.

MIGUEL

Kyntila?

JAANA

Romantiikka.

MATTI

Erotiikka.

MIGUEL
Puoliso?

JAANA
Luottamus.

MATTI
Nalkutus.

MIGUEL
Seksi?

JAANA
Rakkaus.

MATTI
Pariterapialeiri.

Miguel jää ihmettelemään Matin vastausta.

JAANA
Mitä?

MATTI
Mitä?

JAANA
Sanoitko sä 'pariterapialeiri'?

MATTI
No kai täälläkin joku onnekas saa puolisoltaan vähän lämpöä ja läheisyyttä.

Matti alkaa hätääntyä.

MIGUEL
Tuota noin, minulla ole vielä muuttama sana...

Jaana ja Matti eivät kiinnitä huomiota Migueliin.

JAANA
Miten sulla muka tulee seksistä ensimmäisenä mieleen pariterapialeiri?

MATTI
Miksi ei tulis? Tuntemattomat ovat miellelyhtymien tiet.

JAANA
Mut onhan toi nyt aika kaukaa haettua.

MATTI

Ei se ehkä kaikkien kohdalla ole.

JAANA

Kuinka niin 'kaikkien kohdalla'? Koitatko sä nyt vihjailla jotain, että sä olet ollut täällä leirillä jonkun kanssa?

MATTI

No en kyllä oo ollu kenenkään kanssa missään metsässä könyämässä.

JAANA

Kuka tässä mitään mistään metsästä on puhunu?

MATTI

Etkö sä sitten sanonu...

JAANA

En sanonu en. Matti, tästä sä et kyllä pysty selittämään ittees ulos. 'Seksi' tuo sulle muka mieleen pariterapialeirin ja sitten sä vielä puhut jotain metsässä könyämisestä. Me molemmat tiedetään, että me ei ainakaan olla tehty mitään täällä leirillä, mutta susta en menis takuuseen.

*Miguel seuraa vierestä Jaanan ja Matin sanailua.
Matti muuttuu hetki hetkeltä vaikeammaksi, koska tietää puhuvansa itseään pussiin.*

MATTI

Mitä sä nyt Jaana tommosta... Ei viitsittäis nyt riidellä. Mentäs vähän tonne metsän puolelle...

JAANA

Nyt se on sitte selvää! Sä et oo enää moneen vuoteen viitsinyt mulle ehdotella mitään tollasta ja nyt yhtäkkiä muka sitten vaimo alkaa kelvata. Nyt sanot Matti suoraan, kenen kanssa sinä oot siellä metsässä ollu?

MATTI

Ihan vaan mustikoita keräämässä ton Meri-Tuulin kanssa... Ei se nyt ole niin iso juttu.

JAANA

Vai mustikoita keräämässä? Ei sulla ainakaan sormet ole sinisenä. Voi luoja! Sulla ja Meri-Tuulilla on suhde.

MATTI

Eihän tässä kukaan mitään sellasta ole sanonu!

JAANA

Älä viitsi enää esittää! Kyllä mä tiedän, mitä sä oot touhunnu mun selän takana. Haluun vaan kuulla sen suoraan sul-ta.

Matti on hyvin vaikeana, koska ei enää pysty pitämään kulissia yllä ja valehtelemaan. Jaana tuijottaa Mattia vakavana, Miguel vilkuilee molempia jännittyneenä.

MATTI

Perhana, kai se sitten on pakko tunnustaa... Jaana, sä oot ollu oikeassa koko ajan. Mulla on ollut toinen nainen, Meri-Tuuli.

Jaana järkyttyy, menee sanattomaksi ja tuijottaa eteensä. Matti yrittää mennä lähemmäksi Jaanaa, mutta Miguel tarttuu tätä olkapäistä.

MIGUEL

Eikohan nyt ole hyvintä, kun sina ei mene yhtä lähempi Jaana. Mina ei tahto, että kukka saa musta silma.

MATTI

Enhän mä nyt sellasta!

MIGUEL

(Kuiskaa Matille) Ei mina se tarkota. Se ole vaan rouvala sellanen ilme, että mina ei tieda tullako oikee koukku vai vasempi suora.

Miguel päästää irti Matista, joka ottaa pari askelta taaksepäin. Jaana on edelleen sanaton. Hän kääntyy katsomaan Mattia ja havahtuu ajatuksistaan.

JAANA

Mä tiesin! Mä tiesin koko ajan! Ja sinä retku koitit saada kaiken mun mielikuvitukseni piikkiin. No, tiedämpähän nyt ainakin, etten oo täysin hullu. Paitsi pitäessäni sut saman katon alla kanssani. Mutta nyt sekin päättyy. Sulla ei ole enää mitään asiaa mun luokse.

Jaana poistuu päättäväisesti päärakennuksen taakse. Matti meinaa lähteä hänen peräänsä, mutta pysähtyy miettimään. Lopulta hän päättää lähteä samaan metsikköön, johon Meri-Tuuli poistui aikaisemmin. Miguel poistuu päärakennuksen taakse lyötynä pää painuksissa.

(jatkuu)

Kohtaus 17

Matias hiipii päärakennuksen takaa lavalle pälyillen taakseen. Artturi tulee lavalle toiselta puolelta päärakennusta kantaen laukkuaan.

ARTTURI

Mitäs sä täällä hiippaillet?

Matias pelästyy ja huomaa Artturin.

MATIAS

Samaa vois kysyä sulta. Oletko jo lähdössä?

Artturi kopauttaa laukkuaan kengänkärjellä ja laittaa kädet taskuunsa.

ARTTURI

Niin... Tuli vähän muuttujia mun suunnitelmiin.

MATIAS

Muuttujia? Mitä sä sillä meinaat?

ARTTURI

Muuttujia vaan.

Matias katsoo Artturia hetken tutkivasti. Artturi potkiskelee maata katse alas luotuna.

MATIAS

Missä Meri-Tuuli on?

Artturi ottaa kädet taskustaan ja tarttuu laukkuunsa.

ARTTURI

Jaaha, kai sitä täytyy lähteä, ettei myöhästy bussista. Sano Tarjalle terveisiä!

Artturi on lähdössä, mutta Matias astuu hänen tielleen.

MATIAS

Artturi, mikä nyt on hätänä? Missä Meri-Tuuli on?

ARTTURI

En tiedä, enkä välitäkään tietää. Nyt täytyy kyllä ihan oikeesti mennä.

(jatkuu)

Artturi koettaa ohittaa Matiaksen oikealta, mutta Matias väistää eteen. Artturi astuu vasemmalle, mutta Matias siirtyy taas eteen.

MATIAS

En päästä ennen kun kerrot.

Artturi tuijottaa Matiasta. Matias laittaa kätensä isällisesti Artturin olalle, jolloin Artturi pudottaa laukkunsa maahan ja alkaa itkeä.

ARTTURI

Meri-Tuuli on pettänyt mua!

MATIAS

Mitä? Oletko varma?

ARTTURI

Se ite tunnusti.

Matias on hiljaa ja ohjaa nyyhkyttävän Artturin istumaan laukkunsa päälle. Matias koettaa vaivalloisen oloisesti kyykistyä Artturin viereen lohduttamaan tätä, mutta jää lopuksi vain seisomaan Artturin viereen. Tarja tulee päärakennuksen takaa lavalle ja näkee tilanteen.

MATIAS

Tuota... Haluatkos sinä puhua siitä?

TARJA

Puhua mistä? Mitä on tapahtunu?

Matias ja Artturi hätkähtävät, Tarja tulee lähemmäs.

TARJA

Artturi, miksi sulla on laukku pakattuna?

MATIAS

Artturi tässä justiin kertoi, kun...

TARJA

Ja kysyinkös minä sulta jotain? Ole hiljaa ja anna Artturin kertoa. (Artturille) No, mikä on?

Artturi pyyhkii silmiään ja nenäänsä.

ARTTURI

Mä erosin Meri-Tuulista. Se on pettäny mua toisen miehen kanssa.

Tarjan ilme kirkastuu hetkellisesti, mutta hän koettaa esittää olevansa pahoillaan.

TARJA

No jopas nyt, voi harmi. Varmaan kamalaa saada tollaista selville. Haluatko sä puhua jollekin?

MATIAS

Kyllä me miehissä voidaan jutella...

TARJA

Älä sinä nyt sekaannu tähän. Mene vaikka keräämään mustikoita, niin saadaan jutella Artturin kanssa rauhassa. No, mees nyt niinku olisit jo!

Matias taputtaa Artturia vielä olalle ja poistuu päärakennuksen taakse.

ARTTURI

Ei kun musta tuntuu, että mun on parasta lähteä pois. Ahdistaa olla täällä. Sitä paitsi, täähän on pariterapialeiri. Mitä mä täällä tekisin ilman paria?

Artturi nousee ylös, ottaa laukkunsa ja lähtee kävelemään kohti pois näyttämöltä johtavaa polkua. Tarja kiirehtii Artturin perään.

TARJA

Artturi, odota. Ethän sä voi noin vain lähteä. Odota nyt!

ARTTURI

Mitä? Pitäiskö mun jäädä tänne odottamaan, että paljastuu vielä lisää jotain asioita, mitä en todellakaan halua tietää?

TARJA

En mä sitä tarkoittanut. Jäisit nyt vielä, kun mäkin oon täällä.

ARTTURI

Ja olisin kolmantena pyöränä sulle ja Matiakselle? Ei kiihtos, mulle riitti tää parisuhteilu.

TARJA

Hei, Meri-Tuuli oli vaan yks nainen muiden joukossa. Sä

(jatkuu)

voisit saada kenet tahansa. Mä oon aina pitäny sua järkevänä ja kaikin puolin vahvana ihmisenä, et sä voi yhden naisen takia luovuttaa.

ARTTURI

Mä en vaan jaksa enää. Oon ties kuinka kauan halunnu asettua aloilleni ja perustaa oman perheen, mutta aina on joku laittamassa kapuloita rattaisiin. Mä en jaksais enää tutustua uusiin ihmisiin ja odottaa, koska ne olis valmiita perhe-elämään. Tajuatko, mä en enää vaan jaksa!

TARJA

Hei, ei mitään hätää. Nyt me tehdään niin, että sä et lähde vielä mihinkään, vaan me mennään johonkin juttelemaan rauhassa, käykö?

*Tarja lähtee johdattamaan Artturia
päärakennuksen taakse.*

Kohtaus 18

*Jaana kävelee ajatuksissaan päärakennuksen takaa
näyttämölle ja jää istumaan näyttämön laidalle.
Matias tulee näyttämölle toiselta puolelta
päärakennusta. Hän katselee Jaanaa hetken ja sen
jälkeen katsoo ympärilleen kuin etsien jotakuta.
Matias lähtee varovasti kävelemään kohti Jaanaa.*

MATIAS

Päivää vaan. Miksikäs se kauppiaan rouva istuu täällä ihan yksinään? Saako liittyä seuraan?

Jaana on hiljaa. Matias tulee lähemmäs Jaanaa.

MATIAS

Ei ilmeisesti teilläkään menny terapiaharjoitus ihan putkeen. Haenko jotain juotavaa kanttiinista? On mukavampi jutella, kun voi välillä kostuttaa suuta.

JAANA

Kiitos, mutta ei tarvitse.

*Hiljaisuus. Jaana tuijottaa eteensä, Matias
koettaa keksiä jotain sanottavaa.*

MATIAS

Kovin on ollu kauniit ilmat. Oon aina miettiny sitä vanhaa sanontaa 'ilma on kuin morsian'. Mitä luulet, voiko niin

sanoa, jos sataa räntää vaakatasossa ja on aivan harmaata?
Oman kokemukseni mukaan se olisi täysin oikeutettua.

*Jaanan kasvoilla käy hymynkare ja hän naurahtaa,
mutta palaa pian omiin ajatuksiinsa. Matias
koettaa jälleen miettiä sanottavaa.*

MATIAS

Saako sitä kysyä, että mikä mieltäsi painaa?

JAANA

Saa.

*Matias jää odottamaan vastausta, mutta Jaana
tuijottaa vain eteensä.*

MATIAS

No mikä mieltäsi sitten painaa?

Jaana havahtuu jälleen ajatuksistaan.

JAANA

Olen pahoillani, oon vähän toisessa maailmassa. Sain hetki
sitten vahvistuksen epäilyksilleni. Matti tunnusti pettä-
neensä mua.

MATIAS

No jopas nyt, jo toinen!

Jaana kääntyy katsomaan Matiasta ihmeissään.

JAANA

Toinen mikä?

MATIAS

Pettämisuutinen. Kuulin just Artturilta, että Meri-Tuuli
oli pettäny sitä.

JAANA

Matin kanssa.

MATIAS

Mitä?

JAANA

Meri-Tuuli petti Artturia Matin kanssa. Matti tunnusti.

MATIAS

No jo on pienet piirit.

Jaana ja Matias ovat jälleen hiljaa. Matias istahtaa varovasti Jaanan viereen.

MATIAS

Tuota... Oletkos sinä sitten kunnossa?

JAANA

En tiedä. Nyt kun pettäminen paljastu, on oikeastaan helpottunu.

MATIAS

Helpottunu? Kuinka niin?

JAANA

Alkushokin jälkeen tajusin, että täähän on just se, mitä olin koko ajan uumoillu. Just se asia, jota tavallaan odotinkin. Kaikki ne kerrat, kun epäilin miestäni pettämisestä ja kaikki ne kerrat, kun se kielsi kaiken... Luulin tulevani hulluksi, kun en voinu lakata ajattelemasta miestäni jonkun toisen kanssa, vaikka mitään varsinaisia todisteita siitä ei ikinä ollu. Nyt tiedän, etten kuvitellu kaikkea. Olen helpottunu, koska tiedän etten ole hullu. Toisaalta, on myös todella vihanen.

MATIAS

Ymmärtäähän sen. Sitä elää aikansa rakkaan ihmisen kanssa, joka lopulta ajautuu toisen syliin.

JAANA

Ei, ei. Mä oon vihanen itelleni. Oon vihanen, koska en osaa olla surullinen tästä tilanteesta. Ihan niinku oisin odottanu tätä. Ihan niinku oisin halunnu jonkin syyn, jonka varjolla lopettaa kaavoihin kangistunut suhde.

MATIAS

Voisko asia sitten olla niin, että sun kuuluis olla tyytyväinen? (tauko) Siis tyytyväinen siitä, että nyt sulla on syy jatkaa omaa elämääs ja tehdä mitä haluat, kenen kanssa haluat.

JAANA

Niin. Niinhän se on. (tauko) Matias, oletko sä aina tollainen?

MATIAS

Millainen?

JAANA

Kiltti. Huomaavainen. Mukava. Hyvä keskustelija.

MATIAS

On vain virkistävää vaihtelua, kun mullekin ollaan välillä mukavia.

Jaana ja Matias istuvat hetken paikallaan ja lähtevät kävelemään näyttämön vasemmassa reunassa olevan saunan taakse.

Kohtaus 19

Tarja ja Artturi tulevat päärakennuksen takaa näyttämölle.

TARJA

Mitä mietit?

ARTTURI

Meri-Tuulia. Meidän suhdetta. Mennyttä. Tulevaa. Vähän kaikkea.

TARJA

Mä voin ottaa ton sun laukun, ainakin sulla olis yks raskas asia vähemmän.

ARTTURI

Kiitti. Just tollasia ystäviä mä tarvitsen. Sellasia, jotka pysyy rinnalla vaikeinakin aikoina, eikä hyppää heti ensimmäisen vastaantulevan kelkkaan, jos siltä tuntuu.

TARJA

Tunnethan sä mut. Aina oon sun puolias pitäny ja ollu tukena.

ARTTURI

Muistatko sillon meidän seurusteluaikana, kun istuttiin monena iltana parvekkeella kattomassa auringonlaskua?

TARJA

Sä sytytit kynttilät, avasit viinipullon ja toit huovan, jonka sisään kääriydyttiin.

ARTTURI

Joskus mä huomaan kaipaavani takasin niihin iltoihin. Sil-
lon tuntu, niinku maailmassa ei olis ollu ketään muuta ja kaikki oli hyvin.

Tarja ja Artturi ovat hetken hiljaa ja katsovat toisiaan.

ARTTURI

Kuule, mä tässä mietin, että pitäiskö meidän...

TARJA

Pitäiskö meidän mitä?

ARTTURI

No... tiedäthän... pitäiskö?

Tarja ymmärtää mitä Artturi tarkoittaa ja he alkavat lähestyä toisiaan. Tarja kuitenkin vetäytyy kauemmas.

TARJA

Sori. En oo pitkään aikaan tehny tällasta. Matiaksen kanssa ei pahemmin olla kuherreltu.

Tarja ja Artturi lähestyvät uudelleen toisiaan. Tarja vetäytyy jälleen kauemmas.

TARJA

Mä oon pahoillani. Tällä kertaa se onnistuu.

Tarja ja Artturi lähestyvät jälleen, mutta Tarja irrottautuu tällä kertaa kokonaan Artturin syleilystä ja kävelee hieman etäämmälle. Artturi lähestyy Tarjaa uudelleen.

ARTTURI

Mitä jos mentäis teidän mökkiin? Oltais ihan rauhassa.

Artturi ottaa Tarjaa kädestä kiinni ja he lähtevät hymyillen päärakennuksen taakse.

Kohtaus 20

Matti ja Meri-Tuuli kävelevät näyttämölle metsiköstä, jonne aikaisemmin poistuivat. Matti koettaa lähennellä, Meri-Tuuli torjuu tämän.

MATTI

Anteeksi, vanha vaisto.

Matti yrittää hetken päästä lähennellä uudestaan.

MERI-TUULI

Lopeta! Mä en ole nyt yhtään sillä tuulella. Tajuatko, että me ollaan just rikottu kaksi hyvää suhdetta?

MATTI

Se on myöhästä itkeä, kun maito on jo maassa ja paskat housuissa. Sitä paitsi, eikös eron jälkeinen seksi tee aina hyvää?

MERI-TUULI

Älä viitsi. Eikö sulla ole ikinä muuta mielessä?

MATTI

Terveellä miehellä on terveet halut, minkäs sille voi.

MERI-TUULI

Kerrohan mulle yksi asia... Jos sulla kerran on niin terveet halut, niin miksi et sitten ollut vaimosi kanssa?

MATTI

Ei nyt viitsitä lähteä tuolle linjalle...

MERI-TUULI

Ei kun kerro nyt. Miksi Jaana ei kelvannut enää?

MATTI

No se nyt oli jo sellanen aikansa elänyt juttu. Siis Jaanan ja mun suhde. Ei siitä kumpikaan enää nauttinu. Aikamme yritettiin olla kilttejä ja minäki koitin hyvittää syrjähyppyjäni, mutta kun ei siitä ollu mitään apua, niin annoin olla.

MERI-TUULI

Mut miksi sä et sanonu Jaanalle suoraan?

MATTI

Ei nyt vaan jotenkin tullu mieleen... Ei se oo niin helppoa, kun on naimisissa. Myötä- ja vastoinkäymiset, katos...

MERI-TUULI

Ja oman puolisonsa pettäminen tuntui sitten helpommalta ja paremmalta ratkaisulta?

MATTI

Älä unohda, että sullakin oli rakastava poikaystävä, mutta silti vaan kypsän ja varatun miehen vartalo veti puoleensa.

MERI-TUULI

Hei, mä en sentään ollu naimisissa asti! Enkä muutenkaan tienny mitä halusin.

MATTI

Älä nyt viitti Meri-Tuuli. Aikuisia ihmisiäähän tässä

olla. Jos vietti vie, niin vieköön. Kuule, mennään tohon kiven taakse, niin Matti-setä kutittelee pahan mielen pois.

MERI-TUULI

Mitä? Et voi olla tosissas! Ootko sä oikeasti noin tunnevammanen ihminen, että sua ei yhtään hetkauta, vaikka vaimos on just saanu kuulla sun pettämisestä? Myönnetään, etten itekään oo mikään puhdas pulmunen, mutta musta sentään oikeasti tuntuu pahalta, että tää paljastu näin, eikä Artturi halua enää puhua mulle.

MATTI

Mitä sä nyt sen Artturin perään enää haikaillet? Parempi mies voitti. Pidettäis vähän hauskaa nyt, kun molemmat ol-
laan kerran sinkkuja.

MERI-TUULI

Ai parempi mies voitti? Kuule, Artturi oli paljon parempi mies kuin sä oot ikinä ollut.

MATTI

Mitä varten sä sitten hakeuduit ylipäättään mun luokse? Mähän tein alusta asti selväksi, ettei tästä voi tulla ikinä mitään vakavaa.

MERI-TUULI

No just sen takia! Sä olit sellanen mitä mä tarvitsin. Joku keneltä sai huomiota, mutta kenen kanssa ei tarvinnu huolehtia tulevaisuudesta, perheestä ja sellasesta.

Matti menee hämilleen.

MATTI

Mikä ihme teitä naisia vaivaa? Eikö mies saa enää tehdä syrjähyppyjä rauhassa ilman, että joku aina takertuu kiinni? Ennen oli helpompaa, kun kaikki etsi vaan vakavia suhteita. Riitti kun sano olevansa naimisissa, niin naiset ymmärsi, ettei yhden illan jälkeen kannata soitella perään. Nykyään pettäminenkin on niin vaikeeta. Kaikki haluaa olla jonkun kanssa, mutta kuitenkin niin sitoutumattomia.

Meri-Tuuli tuijottaa Mattia ihmeissään. Matti saa purettua höyryjä, leppyä hieman ja alkaa lähestyä Meri-Tuulia.

MATTI (NAURAHTAA)

Toisaalta, minkäs sille voi, jos tällanen uros vetoaa naiseen naimasäädystä huolimatta. Kuule, mitäs sanot, jos

tämän leirin jälkeen jatkettais hauskan pitämistä? Naaras-
tiikeri kaipaa kuitenkin vähän rapsuttelua, vai mitä?

*Matti on tullut aivan Meri-Tuulin viereen ja
asettaa kätensä tämän lantiolle. Meri-Tuuli
tönäisee vihaisesti Matin kauemmas.*

MERI-TUULI

Saat kuule pitää hauskaa ihan keskenäs. Mä en halua olla
enää missään tekemisissä sun kanssa!

*Meri-Tuuli poistuu näyttämöltä päärakennuksen
taakse.*

MATTI

Meri-Tuuli! Älä nyt! Hei, Meri-Tuuli!

Matti poistuu Meri-Tuulin perään.

Kohtaus 21

*Matias tulee istumaan pyyhe päällään näyttämön
vasemmalla laidalla olevan saunan portaille.
Tarja tulee näyttämölle päärakennuksen takaa
korjaillen vaatteita ja hiuksiaan. Tarja huomaa
Matiaksen ja kävelee tämän luo.*

TARJA

Täällähän sinä istut. Mä jo aattelin, että mihin sinä oot
karannu.

MATIAS

Olin vain saunassa.

TARJA

No löytykö niitä mustikoita?

MATIAS

Mitä?

TARJA

Mustikoita. Mähän käskin mennä mustikoita keräämään, kun
rupesin juttelemaan Artturin kanssa.

MATIAS

Niin juu... (epäröiden) Ei löytyny, aattelin tulla sauno-
maan.

TARJA

Et vain tainnu laiskuuttas mennä riittävän syvälle metsään.

MATIAS

En kai sitten. (tauko) Mitäs Artturi?

TARJA

Ei kummempia, vähän poissa tolaltaan. (tauko) Kuule Matias, kun mulla olis vähän kerrottavaa.

MATIAS

No mitä?

TARJA

Kuule kun... Mä meinasin äsken tehdä aika ison virheen.

MATIAS

Mitä sä oikein tarkoitat?

TARJA

Kun Artturi ja minä... Juteltiin siinä aikamme ja päädyttiinkin muistelemaan menneitä. Sinähän tiiät, että me ollaan oltu sen kanssa aikanaan yhdessä, oon minä siitä kertonu. Joka tapauksessa, siinä sitten yks asia johti toiseen...

Matias on hiljaa ja katselee jalkoihinsa.

TARJA

Ei siinä oikein mitään tapahtunu. Mulla ei luonto riittäny, että olisin tehny sulle sillä tavalla. Leirille tullessa vähän toivoinkin jotain tällasta tapahtuvan, mutta nyt kun oisin saanu siihen tilaisuuden niin...

Matias vetää syvään henkeä ja aloittaa puhumaan.

MATIAS

Kuule Tarja, kun minäkin...

TARJA

Ei kun anna nyt mun puhua loppuun. Kun meinasin olla Artturin kanssa, enkä sitten pystynytäkään, niin se aukasi mun silmät. Siinä vaiheessa tajusin, että sinähän se oot minun mies, eikä kukaan muu. Sitä paitsi sö olit oikeassa. (tauko) Oon koko ajan verrannu sua Artturiin ja koittanu muokata sua edes vähän samanlaiseksi. Nyt tajuan, että sinä oot ihan hyvä just tollasena. En mä halua Artturia, vaan sut.

(jatkuu)

MATIAS

Mitä sinä...?

TARJA

Haluan vain sanoa, että oon pahoillani kaikesta, mitä oon vuosien aikana sulle sanonu ja tehny.

MATIAS

Tiedätkö, minäkin oon tainnu oppia jotain tällä leirillä. (tauko) Oon nimittäin oppinu, että on olemassa ihmisiä, jotka osaava olla mukavia toisia ihmisiä kohtaan. Ihmisiä, jotka kuuntelee mitä mulla on sanottavana ja jotka arvostavaa mua omana itsenäni.

TARJA

Mutta Matias, etkö sä tajunnu mitä mä just sanoin? Mä oon pahoillani aikasemmasta käytöksestäni ja aion tästedes arvostaa ja kuunnella sua ja kohdella sua hyvin.

MATIAS

Ymmärsin kyllä mitä tarkotit. Mutta mulle muutos tulee liian myöhään. Kaikki nämä vuodet oon saanu kuunnella haukkumistasi ja vähättelyäsi ja nyt mun mittani on täynnä. Sitä paitsi, en jaksa uskoa siihen, että sun muutokses olis kovin pitkäaikainen. Olen pahoillani, mutta sitä mieltä mä olen.

Hiljaisuus.

TARJA

Tarkoittaako tämä nyt...?

MATIAS

Luulen niin.

Hiljaisuus. Tarja nousee ylös ja lähtee kävelemään lavan poikki. Matias jää istumaan saunan rappusille. Jaana tulee niin ikään pyyhe päällään saunan takaa istumaan Matiaksen viereen.

JAANA

Ai että, olit ihan oikeessa. Iltauinti saa kyllä rentoutumaan tilanteessa kuin tilanteessa.

Tarja kuulee Jaanan äänen, pysähtyy ja kääntyy katsomaan saunan rapuille. Tarja jää hämmästyneenä paikalleen seisomaan.

TARJA

Kas, Jaana. Mitäs sinä... Kuinka te... Olit sitten uimassa?

Jaana hätääntyy nähdessään Tarjan ja siirtyy kauemmas Matiaksesta.

JAANA

Niin, kovin oli virkistävää. Luin kerran jostain lehdestä...

Tarja alkaa kävellä hiljalleen uhkaavan oloisesti kohti Jaanaa, joka nousee ylös ja alkaa hitaasti perääntyä.

JAANA

Tai siis tämä Matias tässä kerto, että kannattais kokeilla sitä. Siis uimista.

Mitä lähemmäs Tarja tulee, sitä hätääntyneemmäksi Jaana muuttuu.

JAANA

Kuule, sunkin varmaan kannattais kokeilla uintia. Siellä on ihanan vilponen vesikin.

Jaana törmää saunan seinään, Tarja tulee aivan hänen eteensä, katsoo vuorotellen Jaanaa ja Matiasta ja lopulta alkaa hymyillä ja haluaa Jaanaa.

TARJA

Onnea vaan! Turha selitellä, näkeehän sen teidän silmistä. Etköhän sinä oo Matiakselle paljon parempi vaihtoehto kuin minä, vaikka ite sanonkin. Mutta mitäköhän Matti tähän sanoo?

Samassa lavalle juoksee läheisestä metsiköstä Meri-Tuuli, jonka perässä hölkkää hengästyneenä ja väsyneenä Matti. Meri-Tuuli on juoksemassa lavan halki, kunnes huomaa Jaanan, Matiaksen ja Tarjan. Meri-Tuuli pysähtyy kuin seinään ja jää tuijottamaan muita. Matti hoipertelee huohottaen tämän perässä ja pysähtyy Meri-Tuulin viereen. Matti ei huomaa toisia, vaan nojaa polviinsa katse maahan luotuna.

MATTI

Etpäs päässy karkuun. Ihan jännää vaihtelua tällanen esileikki, mutta jos ens kerralla vähän lyhkäsempi lenkki...

(jatkuu)

Meri-Tuuli ei vastaa. Matti saa hengityksensä tasaantumaan, nousee pystyyn ja huomaa Jaanan, Tarjan ja Matiaksen.

MATTI

Mikäs torikokous täällä on menossa?

TARJA

Ei täällä mitään tapahdu! Ja vaikka tapahtuisikin, niin vaimos ei ainakaan ole mihinkään osallisena.

JAANA

Tarja, anna olla. Enkä mä sitä paitsi enää oo Matin vaimo. Tai no, virallisesti ehkä, mutta heti kun täältä päästään, niin laitan eron vireille.

TARJA

Mitä ihmettä täällä on oikein tapahtunu?

Yhtäkkiä Artturi tulee päärakennuksen takaa näyttämölle laukku kädessään ja pysähtyy nähdessään kaikki muut.

MATTI

Meinaakos se nuori isäntä lähteä kesken leirin pois? Vaikka täällähän on niin mukavaa että.

Artturi katsoo Mattia ja huomaa tämän seisovan Meri-Tuulin vieressä. Meri-Tuuli katsoo Artturia pahoillaan.

ARTTURI

Mitäpä mä täällä tekisin, kun ei enää oo parisuhdetta mitä korjata.

Matti yrittää laittaa kättään Meri-Tuulin lanteille. Meri-Tuuli läpsäisee käden pois ja huomaa Artturin tuijottavan heitä epäilevästi.

MERI-TUULI

Anna anteeks Artturi. Mä toivoisin kaikesta huolimatta, että me voitais edes puhua tästä. Haluisin selittää sulle tarkemmin, miks mä...

MATTI

Kai sitä nyt aikuinen mies sen verran tajuaa, ettei sille tartte kaikkea vääntää rautalangasta.

Artturi laskee laukkunsa alas ja kävelee Mattia kohti. Matias kiirehtii heidän väliinsä, Tarja ja Jaana tulevat vetämään Meri-Tuulin sivummalle.

ARTTURI

Jos se olis nyt parempi, että kauppias-Matti ei sotkeentuis tähän asiaan yhtään sen enempää, kuin mitä näytät jo sotkeentuneen. Kerropas, miltä se tuntuu kun toisen nainen on toinen nainen?

MATIAS

No niin, pojat pojat! Otetaan ihan rauhallisesti, täällä on naisia paikalla.

Artturi astuu etäämmälle Matista ja Matiaksesta. Samaan aikaan Miguel tulee päärakennuksen takaa lavalle.

MIGUEL

Taala te kakki ole! Mina ole etsia teita kakkialta. Kun tämä leiri ei menä ihan niin kun pitää, mina tahto vielä tarjota teille mahdollisuus puhua teidän ongelmat enne kun te menä kotti. Kuka teistä haluta alotta?

Kaikki vilkuilevat toisiaan hiljaisina.

MIGUEL

Ihan rohkeesten vaan, ei se aikastenkaan ole olut niin kamalaista.

Kaikki ovat edelleen hiljaa, kunnes Matias astuu esiin.

MATIAS

No kun tässä nyt on tullu eteen vähän kaikenlaista.

MIGUEL

Mina tietta ja mina ole kovasti pahallan, jos tämä leiri ja terapiaharjoteet ole aiheuttanu ekstra mielenpaha parien väli, muta mina takka...

MATIAS

Ei kun täällä on tapahtunu paljon muutoksia. Taitaa olla parasta antaa sulle tilanneraportti kaikesta.

Matias lähtee saattamaan Miguelia saunan taakse, Jaana, Tarja, Matti, Meri-Tuuli ja Artturi poistuvat päärakennuksen taakse.

Kohtaus 22

Toiselta puolelta pääarakennusta lavalle saapuu ensimmäisenä Matti laukkunsa kanssa. Hän astelee keskelle näyttämöä, laskee laukkunsa maahan ja käy sen päälle istumaan. Seuraavana lavalle tulee Artturi, joka tervehtii Mattia vaivaantuneena, mutta sopuisasti ja käy oman laukkunsa päälle istumaan hieman kauemmas Matista. Meri-Tuuli tulee lavalle, kävelee Matin ohi kuin tätä ei olisi olemassakaan ja menee istumaan Artturin viereen kasseineen. Artturi siirtyy hieman kauemmas Meri-Tuulista. Pian lavalle tulevat Tarja ja Jaana kantamustensa kanssa jutellen keskenään.

TARJA

Keskiviikkosin sitä ei sitten kannata hirveästi häiritä, silloin on Aku Ankka -päivä. Aikunen mies ja lukee sarjakuvia... Mutta siitä se tykkää.

JAANA

Onhan meillä jokaisella paheemme. Mieluummin sarjakuvat kuin vieraat naiset.

Tarja ja Jaana asettuvat istumaan kantamustensa päälle. Viimeisenä lavalle tulevat Matias kantaen laukkuaan ja Miguel.

MIGUEL

(Matiakselle) Eli siis Meri-Tulli ja Matti petta kahdesta Arturo ja Jaana, Arturo ja Meri-Tulli erota, Tarja yrittä saada Arturo, muta han haluta lopulta kumminki sina ja saada hanskat... tai siis rukaset, ja nyt sina ja Jaana ole tullu lähempi. Niinko se ole, si?

MATIAS

Jotakuinkin.

MIGUEL

No huh huh...

Miguel katsoo kaikkia häkeltyneenä ja kävelee lähemmäs.

MATTI

Saako täältä ilmottautumismaksut palautuksena, jos ei lähde saman ihmisen kanssa kun tulikin? Tai saako jotain muuta korvausta, jos lähtee ihan yksin? Syliä ja sympatiaa edes?

(jatkuu)

Pitää varmaan käydä huoltstikan kautta, josko joku näpsäkkä tarjoilija-tyttö lähtis vähän lohduttamaan.

Matti naureskelee omalle nokkeluudelleen, mutta muut lähinnä pyörittelevät päätään. Miguel on pettyneen oloinen.

MIGUEL

Mina tartte kyllä sano, että kakki toiset tama pariterapia-leiri ryhmien parit ole onnistua sailytaa alkkuperase kokkonpano paljo hyvempi. Enstemmaist kertta tule tallanen ti-lane minule vastta, että kukka ryhmast ei lahtea kotti sama ihmise kansa.

JAANA

Toisaalta, mitä väliä sillä on, jos ihmiset on näinkin tyytyväisiä? Ite oon ainakin paljon tyytyväisempi tähän lopputulokseen.

Jaana taputtaa Matiasta polvelle, molemmat hymyilevät.

MATIAS

Niin, miks voivotella parien rikkoutumista, jos siitä ker-ran seuraa jotain hyvääkin?

TARJA

Vaikka multa meni mahdollisuudet kahteen mieheen, niin en kadu leirille tuloa. Nyt ainakin osaan varoa virheitäni tulevissa suhteissa.

MERI-TUULI

Mäkin otan opikseni tekemistäni virheistä. Mietin mitä oikeasti haluan mieheltä ja jos en sitä saa, niin puhun siitä suoraan.

ARTTURI

Ja mä opettelen olemaan ymmärtäväisempi kumppaniani kohtaan. Tosin menee varmaan jonkin aikaa, ennen kuin tekee taas mieli pariutua, mutta kuitenkin. Miguel, älä turhaan murehdi. Loppujen lopuksi tää tais olla parempi päätös tälle leirille.

Miguel piristyy.

MIGUEL

Oleko te tosisa se mieli? Ei talla lopuntulemal kumminska amattiipiireisa kannatta kersku. Mina jouttu pian vetta

terapia ihmisille, keta kay terapia vaan kun josain muotti-
lehdesa sillain kehotetta.

MATIAS

Kaunistelet vähän tuloksia. Pääasia, että me tiedetään kai-
ken olevan paremmin päin juuri näin.

*Kaikki nousevat laukkujensa päältä ja tekevät
lähtöä. Kaikki käyvät kättelemässä ja halaamassa
Miguelia. Hieman sivummalla Artturi katsoo
Meri-Tuulia totisena, mutta lopulta vilauttaa
pienen hymyn, heilauttaa kättään ja lähtee pois.
Meri-Tuuli hymyilee itsekseen ja lähtee eri
suuntaan. Kaikki lähtevät tavaroidensa kanssa
pois näyttämöltä, Jaana ja Matias yhdessä, Miguel
poistuu päärakennuksen oviaukosta, muut lähtevät
eri suuntiin.*